

TARK TARTU
SMART CITY

**TARTU
2024**
Euroopa
kultuuri-
pealinn

EUROPEAN CAPITAL
OF CULTURE

Lõuna-Eesti kultuuri- korraldajate küsitlus

Raport
2020

Kiirpilk tulemustele	1
Sissejuhatus	3
Küsitluse läbiviimise eesmärgid ja taust	3
Küsitluse läbiviimise metoodika	3
Vastajate profiil	4
Esindatud omavalitsused ja linnad	4
Keskmine vanus, sugu, haridus	5
Valdkonnas tegutsemise aeg ning projektides osalemine	7
I OSA: Motivatsioon ja pädevused	13
1.1. Kultuurikorralduse ühiskonnale vajalikkusest ning motivatsioon kultuurikorraldajana tegutseda	13
1.2. Põletavamad probleemid kultuurielus ning suurimad takistused isiklikus töös	16
1.3. Ootused koolitus- ja arendustegevusteks ning täiendõppeks	19
1.4. Teadmiste omandamise kanalid	23
1.5. Kultuurikompass	24
II OSA: Koostöö eri osapooltega	26
2.1. Lõuna-Eestis tegutsevate kultuurikorraldajate ja kultuuriasutuste koostöö	26
2.2. Koostöö kohaliku omavalitsuse, omavalitsuste liidu ja/või maakondliku arenduskeskusega	33
2.3. Koostöö Sihtasutusega Tartu 2024	40
2.4. Koostöö kohalike ettevõtetega	44
2.5. Koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga ning sotsiaalvaldkonnas	46
Graafik 24: Koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga, koondtulemused	46
2.6. Põlvkondadevahelised projektid ja algatused	51
2.7. Keskkonnateadlikkus ja säästlikkus	53
2.8. Kultuuri- ja spordivaldkonda siduvad projektid	55
III OSA: COVID-19 kriisi mõjud kultuurikorralduses	57
Lisa 1: Hinnangud koolitusteemade osas	61
Lisa 2: Kuulumine Eesti ja rahvusvahelistesse erialavõrgustikesse	70

Kiirpilk tulemustele

- Lõuna-Eesti kultuurikorraldajad hindavad end **kõige pädevamaks** järgmistel teemadel: meeskondade juhtimine ja inimeste motiveerimine, strateegiline kavandamine, projektide ja taotluste kirjutamine, finantsjuhtimine ja eelarvestamine, avalik esinemine, argumenteerimine ja läbirääkimisoskused.
- **Kõige madalamalt** hindavad kultuurikorraldajad oma pädevust järgmistes valdkondades: kultuurivaldkonda mõjutavad globaalsed trendid, ligipääsetavuse suurendamine kultuurivaldkonnas, disainmõtlemine ja teenuste disain, rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord, töö erivajadustega inimestega, loomemajanduse ja ärimudelid kultuurivaldkonnas.
- Võttes aluseks vastustes toodud teemade olulisuse ja hinnangu olemasolevatele pädevustele, on **suurimad erinevused** järgmistel teemadel: töö erivajadustega inimestega, loomemajanduse ja ärimudelid, rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord, uute tehnoloogiate roll kultuurikorralduses, ühisrahastuse ja sponsoriuse kaasamine, ligipääsetavuse suurendamine kultuurivaldkonnas, autoriõigused ja kultuurikorralduse õiguslikud alused, disainmõtlemine ja teenuste disain.
- Lõuna-Eesti kultuurikorraldajate **kogemus osalemisel rahvusvahelistes projektides** on tagasihoidlik. Koguni 46% vastajatest ei ole viimase kolme aasta jooksul osalenud mitte üheski rahvusvahelises projektis. Ühes rahvusvahelises projektis osales 21% vastanutest. Kuni kolmes rahvusvahelises projektis osales kokku 46% vastajat. Enam kui kolmes projektis osales viimasel kolmel aastal 9% kultuurikorraldajatest. Rahvusvahelistesse võrgustikesse kuulumist tõi küsitluses välja kokku alla 12% vastanutest ehk 26 kultuurikorraldajat ning nendestki suurem osa ehk 21 Tartu linnas.
- Hinnangud **omavahelisele koostööle kultuurikorraldajate ja -asutuste vahel** lahknevad maakonniti olulisel määral. Rahuldavaks, heaks või suurepäraseks hindavad koostööd 89% Valga maakonna, 73% Võru maakonna, 73% Tartu maakonna, 66% Põlva maakonna, 53% Viljandi linna ja ainult 49% Tartu linna vastajatest. 95% vastanutest peab Lõuna-Eesti kultuurikorraldajate koostöö tihendamist oluliseks.
- Kriitilisemalt hindavad koostööd **kohaliku omavalitsusega** Viljandi linna (40%) ja Põlva maakonna (25%) vastajad, mujal on hinnangud oluliselt positiivsemad. Tartu linnas on vastajad koostööga kohaliku omavalitsusega valdavalt rahul, puudulikuks või harvaks pidas koostööd 17% vastajatest.

-
- **Maakondlikud omavalitsusliidud ja arenduskeskused** on leidnud kokkupuutepunkti maakonnas tegutsevate kultuurikorraldajatega. Ootuspäraselt on suuremates keskustes (Tartu linn, Viljandi linn) tegutsevatel kultuurikorraldajatel vähem kokkupuudet maakonnatasandi organisatsioonidega kui maakonna teistes omavalitsustes tegutsejatel (Tartu linnas puudub 35% vastanutest igasugune koostöö maakondlike organisatsioonidega). Maakondi (sh Tartu maakond ilma Tartu linnata) võrreldes hindavad Tartu maakonnas vastajad koostööd vähemalt rahuldavalt üle 85% vastanutest, Põlva maakonnas koguni 100%, Võru maakonnas 86% ja Valga maakonnas 67%.
 - **Tartu 2024 kultuuripealinna meeskonnal on õnnestunud luua koostöösidemed 76%** Lõuna-Eesti kultuurikorraldajatega, kusjuures rahuldavaks, heaks või suurepäraseks peab koostööd 55% vastanutest. Tartu linnas on vähemalt mingil tasemel koostöö koguni 82% kultuurikorraldajatega. Senist koostööd kultuuripealinna meeskonnaga hindavad heaks või suurepäraseks ligi 59% vastanutest. Lõuna-Eestis on ligi 24% ja Tartu linnas 18% neid kultuurikorraldajaid, kelle sõnul on senini koostöö Sihtasutusega Tartu 2024 puudunud täielikult.
 - Koostööd **kohalike ettevõtetega** hindab heaks või suurepäraseks vaid 29% vastanutest, 40% vastanute hinnangul on koostöö harv või puudub täielikult. Koostööd **hariduse, teaduse ja noorsootöö** valdkonnaga hindab valdav enamus vastanuid hästi toimivaks. Koostööd **sotsiaalvaldkonnas** hindavad seevastu vastanud kultuurikorraldajad pigem kas rahuldavaks või isegi harvaks ja juhuslikuks, kusjuures 23% vastanute hinnangul puudub koostöö täielikult. Tartu linna kultuurikorraldajate hinnangul on olukord veelgi kriitilisem, koguni 39% vastanutest leidsid, et koostöö sotsiaalvaldkonnas puudub täielikult.

Sissejuhatus

Küsitluse läbiviimise eesmärgid ja taust

Tartu linnavalitsuse kultuuriosakond koostöös Sihtasutusega Tartu 2024 viis teist korda läbi küsitluse kultuurikorraldajate seas. Kui 2018. aastal läbiviidud küsitlus oli suunatud Tartu linnas tegutsevatele kultuurikorraldajatele, siis Euroopa kultuuripealinnana sooviti kaardistada kultuurivaldkonnas tegutsejate ootusi ja vajadusi lisaks Tartu linnale ka Tartu maakonnas, Põlva maakonnas, Valga maakonnas, Võru maakonnas ning Viljandi linnas.

Küsitlus oli mõeldud kõigile, kes korraldavad Tartus ja Lõuna-Eestis avalikkusele suunatud kultuuri-, spordi- ja noortesündmusi – sh kultuuriorganisatsioonide juhid, paikkondlikud kultuurijuhid, huvikoolide juhendajad, linnaosa- ja külaseltside eestvedajad, turismiettevõtjad ja kõik teised sündmuste korraldajad. Uuringu eesmärk on aidata paremini mõista piirkonna kultuurikorraldajate pädevusi, probleeme, ootusi ja väljakutseid ning on tulevikus sisendiks valdkonna arendustegevuste planeerimisel.

Küsitluse läbiviimise meetodika

Veebipõhine küsitlus viidi läbi Lõuna-Eestis tegutsevate kultuurikorraldajate seas ning selle tulemused on vormistatud käesolevas raportis. Küsitlus koosnes kolmekümne kahest küsimusest (nii avatud kui ka valikvastustega küsimused), mis uurisid nii kultuurikorraldajate tausta, motivatsiooni, pädevusi kui ka hinnanguid koostöö kohta eri osapooltega. Kokku vastas küsitlusele 233 kultuurikorraldajat.

Küsitlus saadeti pärast piloteerimist avalikult Lõuna-Eesti kultuurikorraldajatele välja 27. aprillil 2020 ning oli avatud 10. juunini 2020. Levitamiseks kasutati mh järgnevaid infokanaleid: kultuuriinfo meililist, noorsootöö meililist, Tartu 2024 kanalid, spordiklubid, Kultuurikompassi meililist, rahvakultuuriühingud, maakondlikud turismiüksused, omavalitsuste liidud, omavalitsuste kultuurispetsialistid, Eesti Rahvakultuuri Keskuse maakondlike spetsialistide võrgustikud jm.

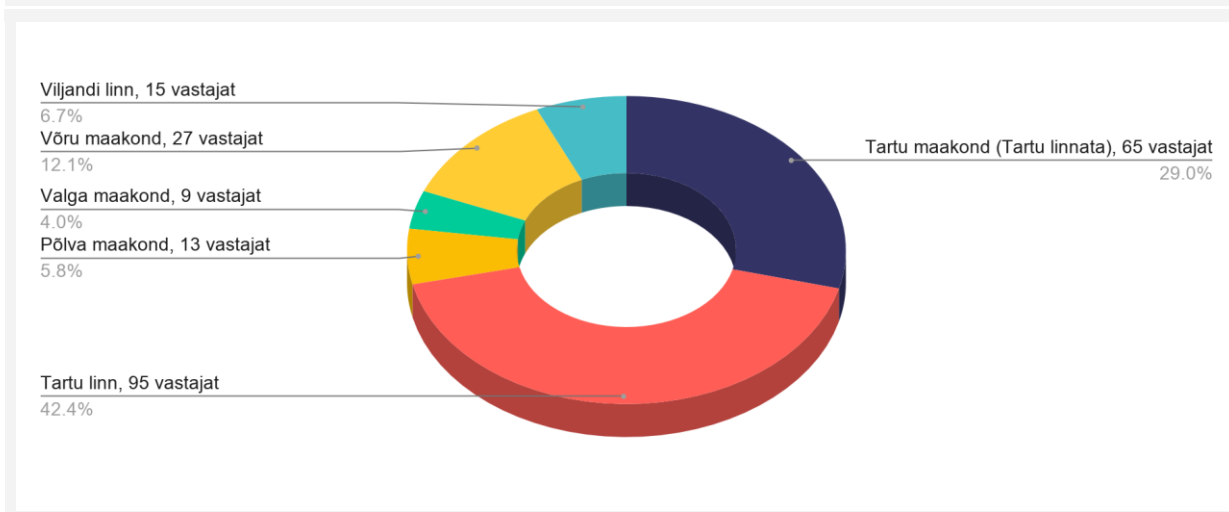
Küsitluse läbiviimist nõustas Creativity Lab OÜ, kelle projektimeeskonda kuulusid Ragnar Siil, Kristiina Urb, Jorma Sarv ja Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš.

Vastajate profiil

Esindatud omavalitsused ja linnad

Kokku vastas küsimustikule 233 Lõuna-Eestis tegutsevat kultuurikorraldajat, kelle seas on protsentuaalselt esindatud alljärgnevad omavalitsused:

Graafik 1: Esindatud omavalitsused ja vastajate arv

Kui kaks aastat tagasi ainult Tartus läbi viidud küsitlusele vastas 67 inimest, siis seekordses küsitluses osales oluliselt rohkem vastajaid. Tartu linnast oli 95 vastajat (42% tõus võrreldes eelmise küsitlusega). Väga hästi on esindatud ka Tartu maakond (155 vastajat), sh Tartu järel enim vastanutega omavalitsusena Elva vald (22 vastajat). Ülejäänud Lõuna-Eesti maakondadest on aktiivsemalt esindatud olnud Võru maakond (22 vastajat), Valga maakond ja Põlva maakond on jäänud oluliselt tagasihoidlikumaks (kõige vähem vastanuid on Räpina vallast ja Valga vallast, mõlemas kaks vastajat).

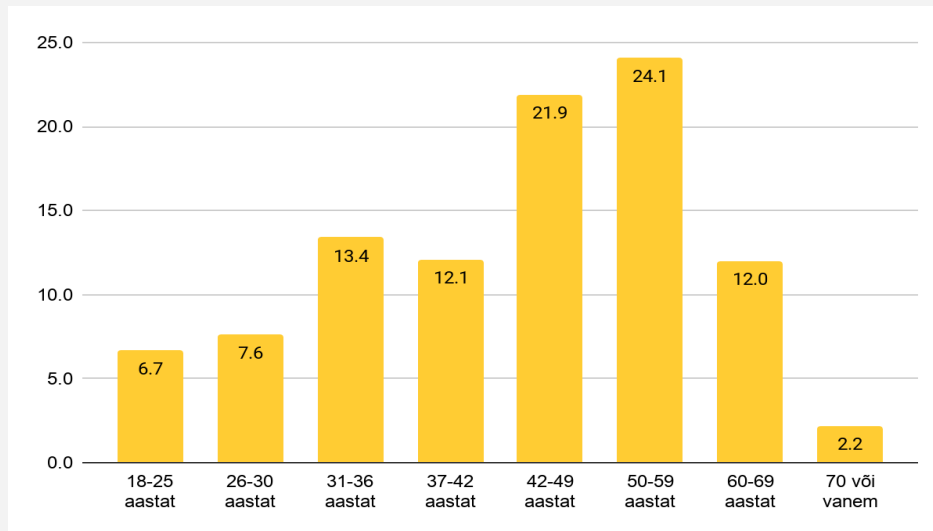
Tartu linna ja Tartu maakonna aktiivsele osalemisele on muuhulgas aidanud kindlasti kaasa kultuuripealinna taotluse väga laiapõhjaline ja kaasav protsess, olemasolevad võrgustikud ja Tartu maakonna kultuuristrateegia koostamine 2019. aastal ning 2020. aastast käivitunud Loov Tartumaa koolitus- ja arendusprogramm. Tulemused näitavad, et kindlasti tuleb kultuuripealinna edasises protsessis ja kommunikatsioonikanalites pöörata tähelepanu maakondade ja eelkõige Võru maakonna, Põlva maakonna ja Valga maakonna kultuuritegijate senisest aktiivsemale kaasamisele.

Keskmine vanus, sugu, haridus

Koondtulemused

Vastajate seas oli kõige rohkem 42-49 (21%) ja 50-59 (23%) aastaseid vastajaid, kõige vähem vanemaid kui 70 aasta vanuseid (2%) ning 18-25 aasta (6%) vanuseid vastajaid.

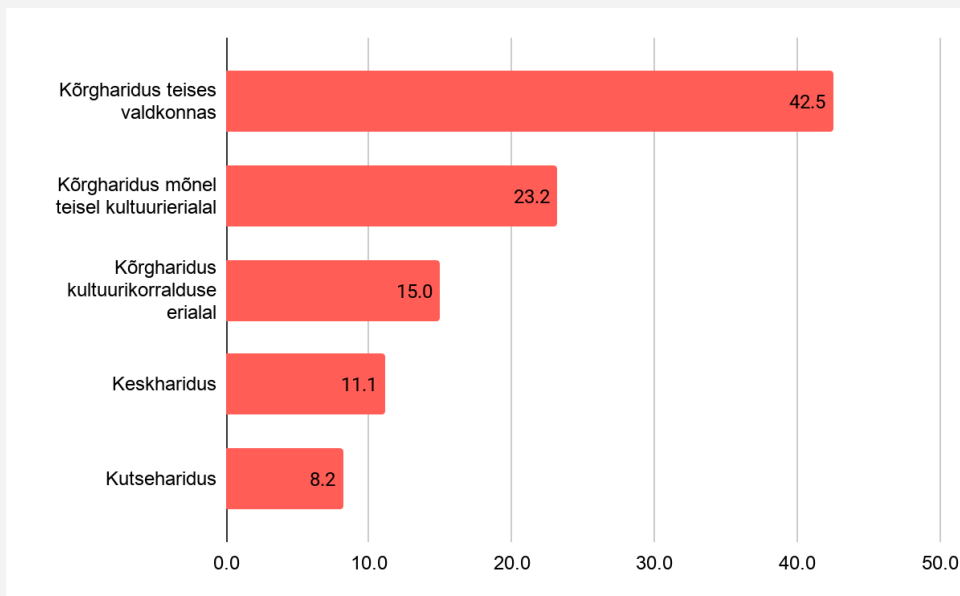
Graafik 2: Vastanute vanus, koondtulemused

Vastajate soolise jaotuse järgi oli naisi 72% ning mehi 24% (muud määratlust kasutas 1% vastanutest). See vastab hinnanguliselt ka kultuurikorraldajate üldisele soolisele jaotusele Lõuna-Eestis.

80% vastanutest omab kõrgharidust, 8% on kutseharidusega ning 11% omab keskhariidust (26 osalejat jättis küsimusele vastamata). Kõrgharidust kultuurikorralduse erialal omab 15%, mõnel teisel kultuurierialal 23% vastanutest. Kõige enam on kultuurikorraldajaid, kes omavad kõrgharidust mõnes teises valdkonnas (42,5%).

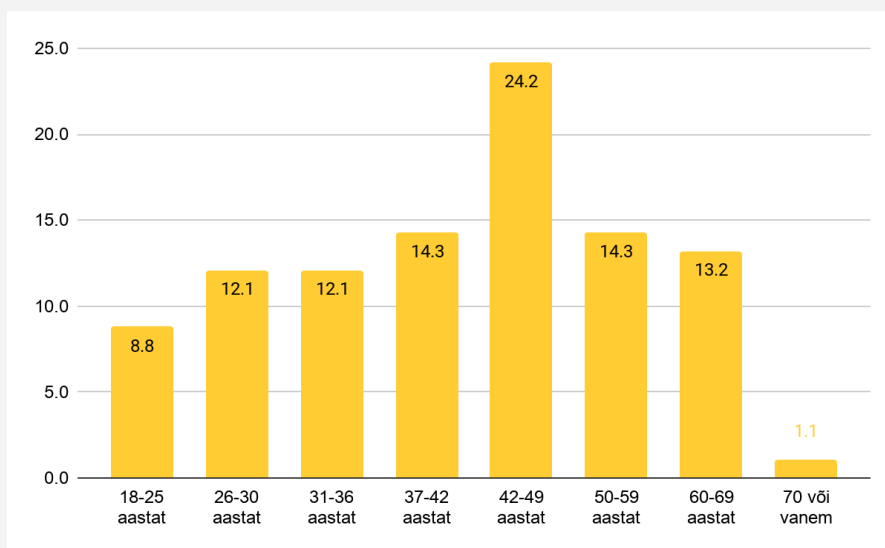
Graafik 3: Omandatud haridus, koondtulemused

Tartu linn

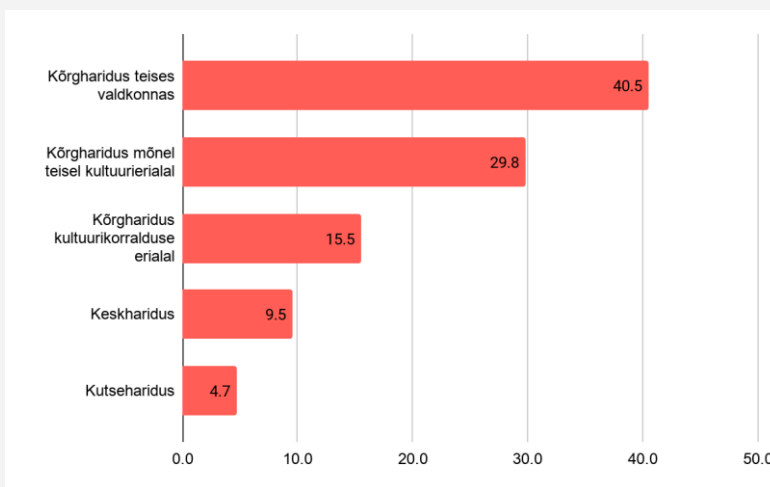
Tartu linnas on vastajad Lõuna-Eesti keskmisega võrreldes nooremad, ligi veerand vastajatest on 42-49-aastased, samuti on vastanute hulgas rohkem 26-30-aastasi kultuurikorraldajaid. Võrreldes 2018. a küsitlusega on suurim kukkumine vanusegrupis 26-30 aastat (tollal 18% kõikidest vastanutest, nüüd 12%), samas 18-25-aastaste vastanute osakaal on kaks korda suurem (2018. a 4%, 2020. a ligi 9%).

Graafik 4: Vastanute vanus, Tartu linn.

Tartu linnas oli naiste osakaal vastajatest 68%, mehi 29%, määratlemata 3%. Naiste osakaal vastanud kultuurikorraldajatest on väiksem, kui mujal Lõuna-Eestis, nt Põlva maakonnas oli naiste osakaal koguni 92%, Tartu maakonnas kokku aga 73%. Võrreldes 2018. a küsitlusega on naiste osakaal kasvanud, tollal oli vastanute hulgas 60% naisi ja 37% mehi.

Graafik 5: Omandatud haridus, Tartu linn

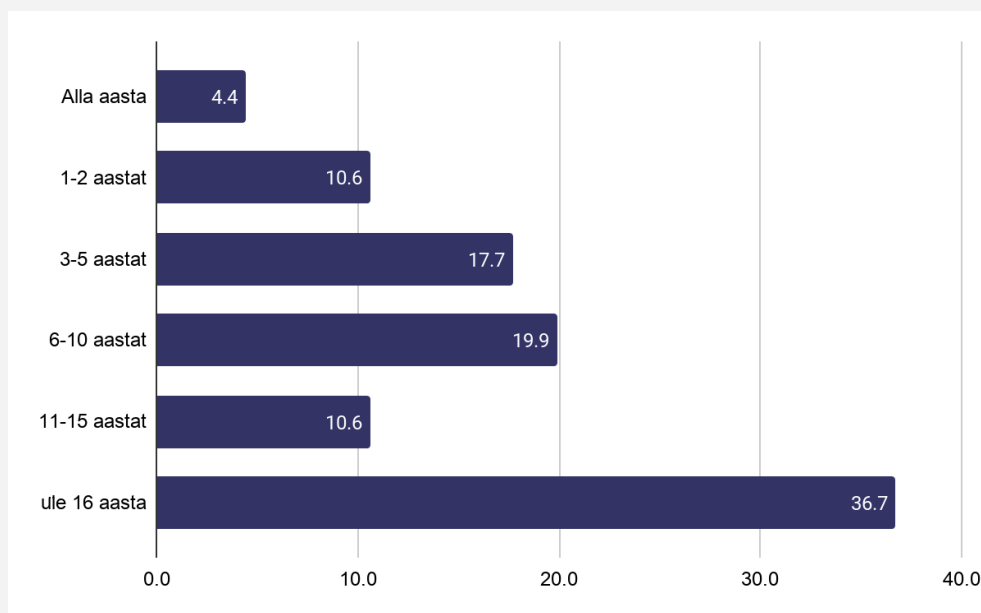
Tartu linnas omab ligi 86% vastanutest kõrgharidust, 5% on kutseharidusega ning 9% oma keskharidust (26 osalejat jättis küsimusele vastamata). Kõrgharidust kultuurikorralduse erialal omab 15%, mõnel teisel kultuurierialal ligi 30% vastanutest. Kõige enam on kultuurikorraldajaid, kes omavad kõrgharidust mõnes teises valdkonnas (40,5%).

Valdkonnas tegutsemise aeg ning projektides osalemine

Koondtulemused

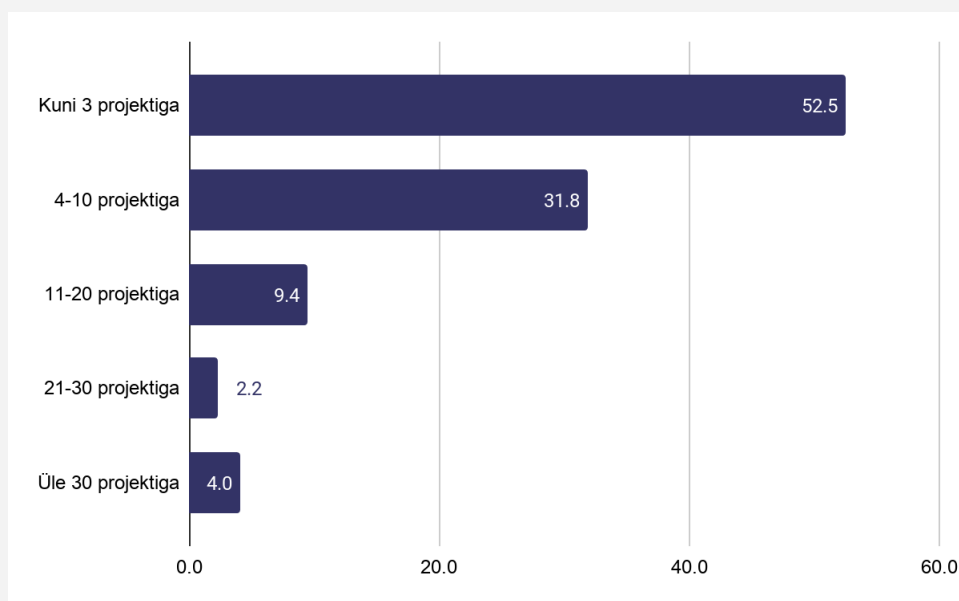
Kõige rohkem oli vastanute seas pikaajalise staažiga kultuurikorraldajaid (ligi 37%) ning kõige vähem alles alustanud kultuurikorraldajaid (pisut üle 4%). Kokkuvõttes on ligi 33% vastanutest töötanud valdkonnas vähem kui viis aastat, 67% aga üle viie aasta.

Graafik 6: Tööstaaž kultuurikorraldajana, koondtulemused

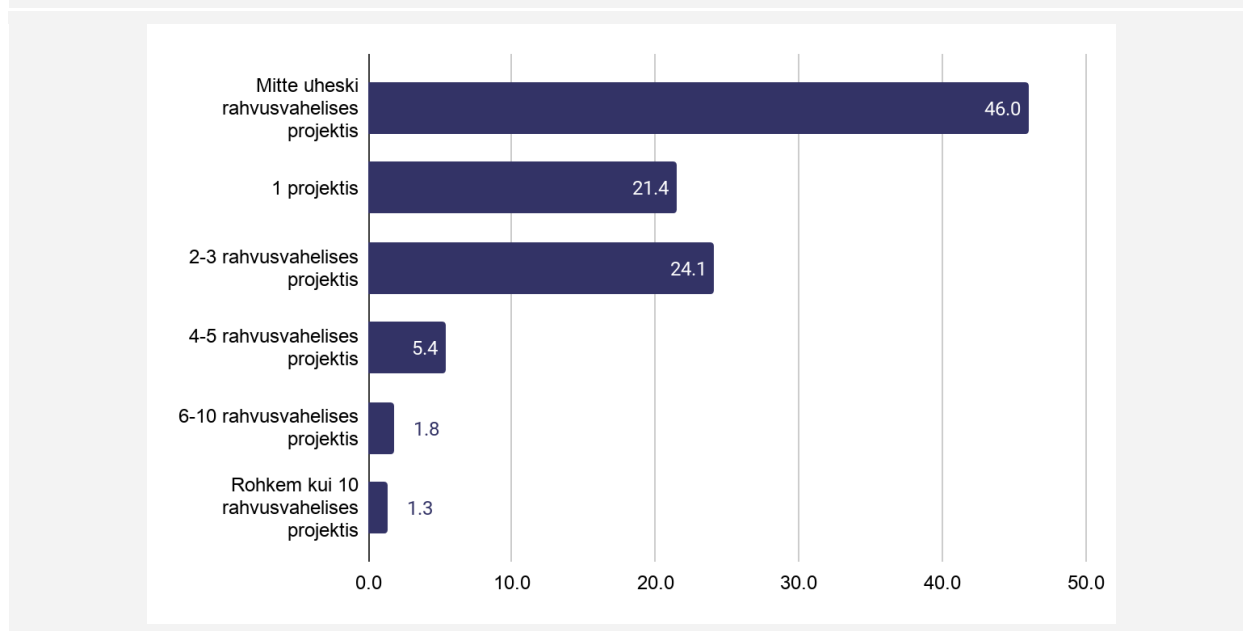
2019. aastal oli 52% vastanutest seotud kuni kolme projekti elluviimisega, kolmandik vastanutest (32%) oli seotud 4-10 projekti elluviimisega. 15% osales enam kui 10 projekti elluviimises. Küsitluse raames loeti projektiks nii üksiksündmust kui ka festivali või sündmuste sarja korraldamist.

Graafik 7: 2019. aastal elluviidud projektid, koondtulemused

Koguni 46% vastajatest ei ole viimase kolme aasta jooksul osalenud mitte üheski rahvusvahelises projektis. Ühes rahvusvahelises projektis osales 21% vastanutest. Kuni kolmes rahvusvahelises projektis osales kokku 45% vastajat. Enam kui kolmes projektis osales viimasel kolmel aastal 9% kultuurikorraldajatest. Kuna Tartu 2024 kultuuripealinna projekt on rahvusvaheline, siis tuleb sellele edaspidi kindlasti tähelepanu pöörata ning rahvusvahelise koostöö võimekust teadlikult arendada. Rahvusvahelises projektis osalemise all peeti küsitluse raames silmas sisulist panustamist või pikaajalist koostööd rahvusvaheliste partneritega ühiste eesmärkide saavutamiseks. Näiteks esinemispaiga üürimine rahvusvahelisele kollektiivile ei läinud rahvusvahelise projektina arvesse.

Graafik 8: Rahvusvahelistes projektides osalemine viimase kolme aasta jooksul, koondtulemused

Küsitlusega uuriti kultuurikorraldajate kuulumist Eesti ja rahvusvahelistesse erialavõrgustikesse. Küsimusele vastas 134 kultuurikorraldajat, 99 jättis vastuse vahele. Vastanutest kokku mainis erialavõrgustikesse kuulumist (sh nii eraisiku kui organisatsioonina) 91 kultuurikorraldajat (40% kõikidest küsitluses osalenutest). Eesti võrgustikke tõi esile 80 vastajat, rahvusvahelisi võrgustikke nimetas 26 kultuurikorraldajat ehk alla 12% kõikides küsitluses osalenutest, kuid vaid viis neist väljaspool Tartu linna.

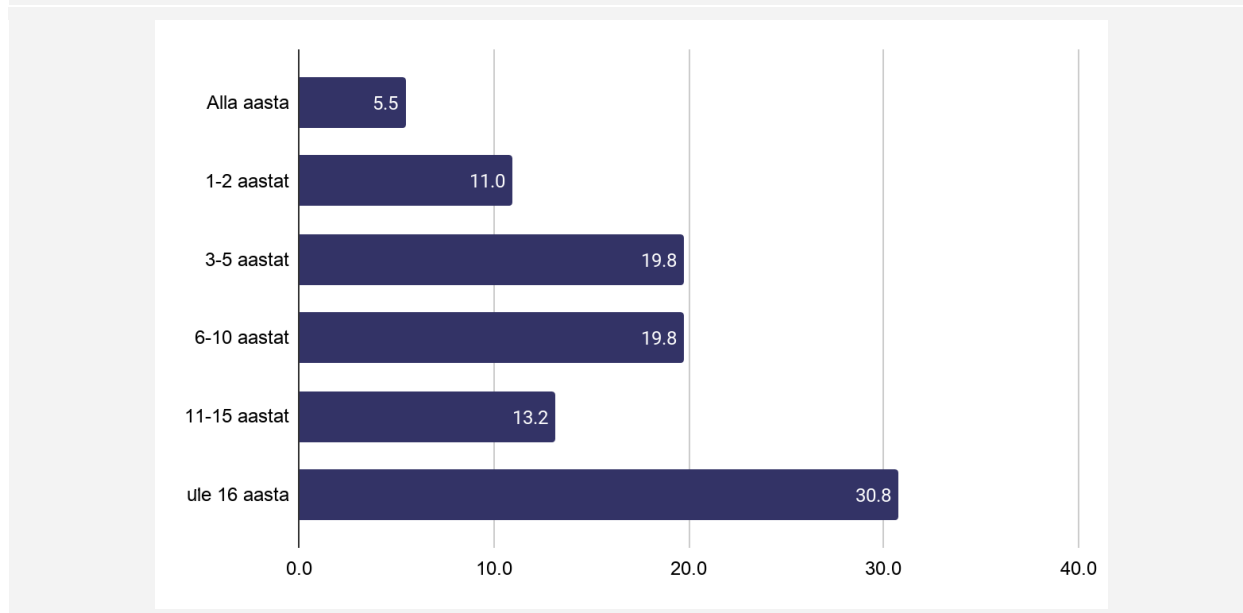
Inimesed mõtestavad erialaste võrgustikena erinevaid nähtusi, sh nii valdkondlikke katusorganisatsioone, loomeliite, suuri koostööprojekte jm. Nimekirjas on Eesti võrgustikest väga hästi esindanud rahvakultuurivaldkonna kohalikud, piirkondlikud ja üleriigilised liidud ja keskseltsid, samuti eri kultuurivaldkondade loomeliidud ning teised töötajaid, autoreid ja esitajaid ühendavad organisatsioonid. Suhteliselt aktiivselt osaletakse Lõuna-Eesti

võrgustikes (nt maakondlikud rahvatantsuliidud, kogukonnaseltsid, Võrtsjärve ühendus, Leader tegevusgrupid, maakondlikud noorsootöötajate ühendused jt). Täpse nimekirja väljatoodud erialavõrgustikest leiab raportis Lisa 2 all.

Tartu linn

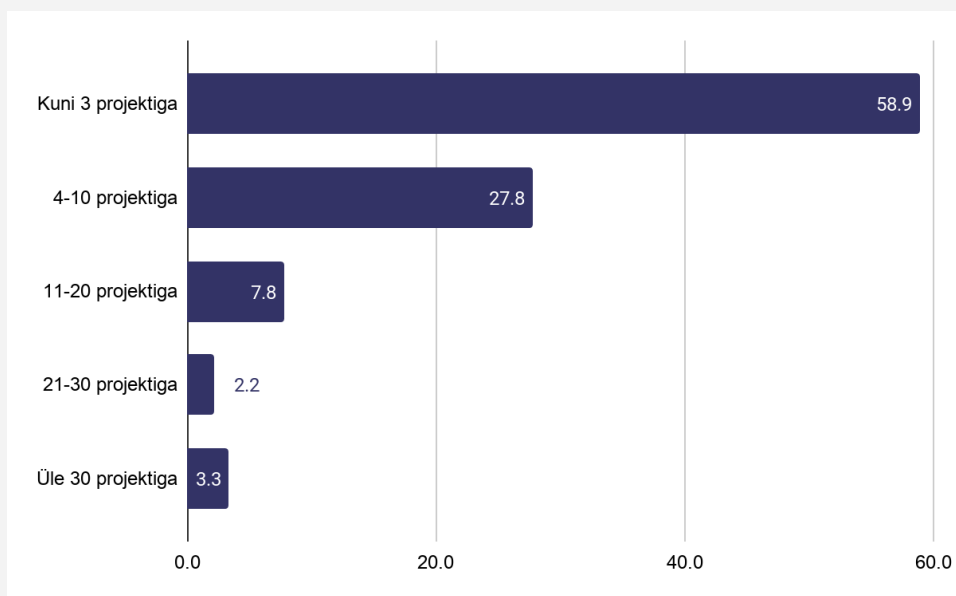
Kõige rohkem oli vastanute seas pikaajalise staažiga (üle 16 aasta) kultuurikorraldajaid (ligi 31%) ning kõige vähem alles alustanud kultuurikorraldajaid (pisut üle 5%). Kokkuvõttes on 36% vastanutest töötanud valdkonnas vähem kui viis aastat, 64% aga üle viie aasta. Võrreldes 2018. a küsitlusega on vastanute keskmine staaž vähenenud. Kui 2018. a oli üle 10-aastase kogemusega vastanuid 52%, siis 2020. a on vastav näitaja 44%.

Graafik 9: Tööstaaž kultuurikorraldajana, Tartu linn

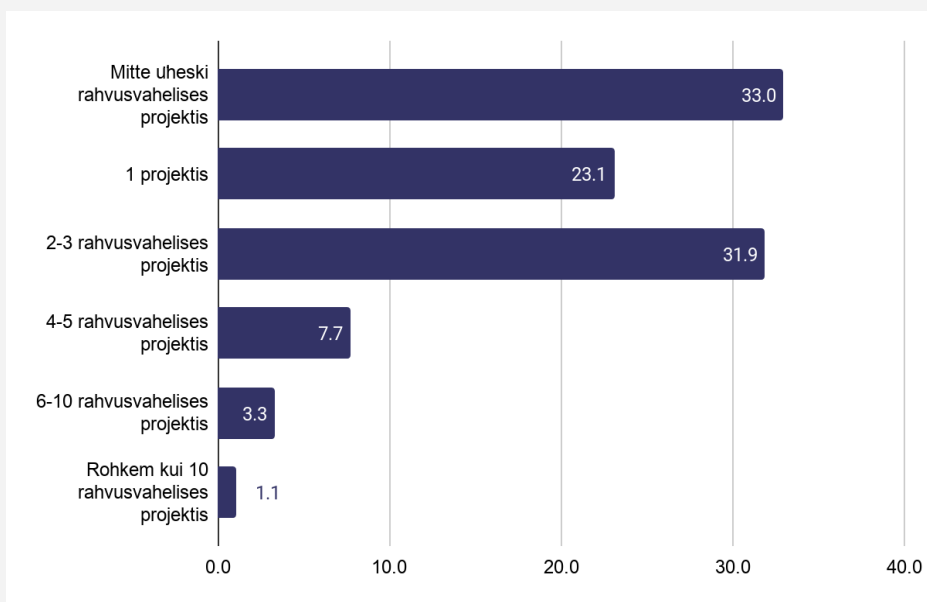
2019. aastal oli 59% vastanutest seotud kuni kolme projekti elluviimisega (suurem osakaal, kui Lõuna-Eesti keskmine 52%), 28% oli seotud 4-10 projekti elluviimisega. 13% vastajat osales enam kui 10 projekti elluviimises.

Graafik 10: 2019. aastal elluviidud projektid, Tartu linn

Kolmandik vastajatest Tartu linnas (33%) ei ole viimase kolme aasta jooksul osalenud mitte üheski rahvusvahelises projektis. Ühes rahvusvahelises projektis osales 23% vastanutest. Kuni kolmes rahvusvahelises projektis osales kokku 55% vastajat. Enam kui kolmes projektis osales viimasel kolmel aastal pisut enam kui 12% kultuurikorraldajatest. Need näitajad on ootuspäraselt kõrgemad kui mujal Lõuna-Eestis, kuid kultuuripealinnana tuleb ka Tartu linnas jätkata rahvusvahelise koostöö võimekuse arendamisega.

Graafik 11: Rahvusvahelistes projektides osalemine viimase kolme aasta jooksul, Tartu linn

Küsimusele vastas 59 kultuurikorraldajat, 32 jättis vastuse vahele. Vastanutest kokku mainis erialavõrgustikesse kuulumist (sh nii eraisiku kui organisatsioonina) 47 kultuurikorraldajat (52% kõikidest küsitluses osalenutest). Eesti võrgustikke tõi esile 39 vastajat, rahvusvahelisi võrgustikke nimetas 21 kultuurikorraldajat ehk üle 23% kõikidest Tartu linna osalejatest (üle kahe korra rohkem kui Lõuna-Eestis tervikuna).

Eesti võrgustikest on mainitud peamisi Tartu linna võrgustikke ning üleriigilisi loomeliite ja valdkondlikke katusorganisatsioone. Lisaks on toodud välja spordivaldkonna ja noortevaldkonna organisatsioone ning keskkonnateadlikkusega tegelevaid platvorme. Võrreldes ülejäänud Lõuna-Eestiga kuuluvad Tartu kultuurikorraldajad vähem rahvakultuurivaldkonna keskseltsidesse ja liitudesse, samuti ei mainita praktiliselt kordagi maakondlikke või Lõuna-Eesti võrgustikke.

Rahvusvaheliste võrgustikena on esile toodud suurematest üleeuroopalistest platvormidest nt Trans Europa Halles (koondab kultuurikeskuseid vanades industriaalhoonetes), väärtfilmikinode võrgustikku Europa Cinemas, osalemist mitmetes projektides, mis toovad kokku partnereid mitmetest Euroopa riikidest, pikaajalisi koostööpartnereid välisriikides, Interregi programmi raames tehtavat koostööd, samuti mitmeid rahvusvahelisi ühendusi eri valdkondades (tants, teater, muusika, kirjandus jt). Mitmel korral on välja toodud kultuuripärandi valdkonna võrgustikes osalemine (sh rahvusvaheline muuseumide organisatsioon ICOM ning spordivaldkonna rahvusvahelised ühendused ja alaliidud). Täpse nimekirja väljatoodud erialavõrgustikest leiab raportis Lisa 2 all.

I OSA: Motivatsioon ja pädevused

1.1. Kultuurikorralduse ühiskonnale vajalikkusest ning motivatsioon kultuurikorraldajana tegutseda

Vastanud kultuurikorraldajad tõid välja, et kultuurikorraldus on ühiskonnale vajalik, kuna loob inimestele võimaluse läbi harivate ja huvitavate tegevuste lisaks meelelahutusele ka:

- enesearenguks ning füüsilise ja vaimse tervise eest hoolitsemiseks;
- oma identiteeti leida ja hoida;
- säilitada rahvuskultuuri, kultuuripärandit ja kanda seda pärandit edasi ka järgmistele põlvedele;
- liita kogukondi ja ühiskonda, kasvatada kuuluvustunnet;
- luua tugevamat sidet piirkonnaga ja kujundada piirkonna kuvandit;
- aitab loomeinimestel keskenduda loomeprotsessile, mitte administreerivale tegevusele;
- pakkuda kvaliteetset elukeskkonda maapiirkondades, sh mitmekülgset vaba aja veetmise võimalust;
- toetada ettevõtlust ja kohalikku arengut, sh teiste valdkondade arengut;
- tõsta teadlikkust ja vahendada informatsiooni kultuurist ja pärandist.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Kultuurikorraldaja on nagu hingehoidja, kes lõikab, kleebib ja plaasterdab katkiste hingeaukude peale muusikat, kunsti, teatrit ja kõike muud tervistavat.”

“/Kultuurikorraldus/ on ühiskonda ja kogukonda tugevamaks muutev, kuna läbi koordineeritud sündmuste ja kultuurikorralduse on inimestel võimalus saada positiivseid elamusi, mis tõstab nende elukvaliteeti ja seeläbi kogu kogukonna tugevust ja elujõulisust.”

“Tihtipeale aitab kultuur tol ajahetkel ühiskonnale olulisi punkte analüüsida – näiteks enamik teatrietendusi peegeldavad ühiskonnas toimuvat, samas toovad festivalid võimaluse ideid jagada. Kultuurikorraldus annab võimaluse kogeda midagi suuremat ja võimsamat kui igapäevarutiin ja töö-kodu muster. (...) Seejuures on vajalik kommunikeerimine ja selle arendamine, mida arutelud võimaldavad, sest kaasaja üks suurim murekoht seisneb suulises suhtluses, kuna peamiselt toimuvad vestlused kirjalikult.”

“Sest mis oleks ühiskond ilma kultuurita? Ühelt poolt saab kultuurikorraldaja pakkuda elamust neile, kellele mingi kultuurivorm on juba tuttav. Lisaks esteetilisele elamusele aitab kultuur selles ühiskonnagrupis kinnistada nende inimeste identiteeti, minapilti, suurendab sotsiaalset sidusust jne. Teiselt poolt on kultuurikorraldus oluline, kuna see on võimalus tuua kultuuri juurde uusi inimesi. Neid, kes ehk ise ei ole osanud seda üles leida, aga mis võib neile samuti elamuse pakkuda. Üks kõige toredamaid hetki kultuurikorraldajale ongi see, kui inimene, kes satub kuskile esimest korda, ütleb, et ta kavatses kindlasti tagasi tulla, sest ta leidis midagi enda jaoks väärtuslikku ja uut. Lisaks ei tasu alahinnata ka kultuuri majanduslikku tähtsust - on teada, et linnad, kus on õitsev kultuurielu, on palju atraktiivsemad kohad nii potentsiaalsetele tööandjatele kui ka töötajatele. Me tahame elada kultuurilisel rikkas keskkonnas, sest see on aluseks innovatsioonile ka mujal.”

Motivatsioonina kultuurikorraldajana töötada tood välja järgmised aspektid:

- positiivse tagasiside saamist ja oma tegevuse väärtustamist teiste poolt;
- enesearengu võimalusi;
- head ja huvitavad inimesed ning meeskond;
- huvitavate ja inspireerivate inimestega kohtumist ja koostööd;
- võimalust läbi oma tegutsemise teistele ja kogukonnale head teha ning keskkonda panustada;
- võimalust edendada oma piirkonna kultuurielu;
- kultuurikorralduse vaheldusrikkust ja rutiini vältimist;
- paindlikku tööaega;
- uute loovideede elluviimise võimalust;
- ürituste õnnestumist ja publiku arendamist.

Üldiselt haakuvad need tulemused ka 2018. a küsitluse tulemustega, kus peamiste motivatsioonifaktoritena nimetati publiku/osalejate rahulolu, huvi valdkonna vastu ning võimalust valdkonna arengusse panustada, isiklikku eneseteostust ja arenguvõimalusi, projektide edukat elluviimist.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Särasilmsed osavõtjad, uued mõtted ja kontaktid.”

“Võimalus luua vaimseid ja hingelisi väärtusi, püstitada ühiskonnas olulisi teemasid, neid avada ja otsida ühiselt lahendusi. Võimalus jätta inimestesse jälg ja märgata maailma pildi avardumist.”

“Tunnustamine, märkamine, puhkuse võimaldamine. Need on asjad, mis mind väga motiveeriksid. Minu sisemine motivatsioon on võimalus tegeleda põnevate ja loovate tegevustega. Huvitavad kokkusaamised huvitavate inimestega. Võimalus ise palju areneda, osaleda huvitavatel koolitustel. Võimalus ise reguleerida oma aega.”

“Suhtlemine veidrikega. Ja ei teagi kumb on veidram rahvas, kas kultuuritegelased või ametnikud :) Tegelikult ikka positiivne tagasiside ja võimas emotsionaalne laeng millegi, kasvõi ajutise näituse, üles ehitamisest.”

Tulemuste kommentaar:

Kultuurikorraldaja isiklikud väärtused, mõtteviis ja eesmärgid on äärmiselt olulised ning peegelduvad nii tema projektide valikus, koostöös teiste valdkondade esindajatega (ning sihtrühmadega laiemalt) kui ka laiemalt omavalitsuse kultuurilise mitmekesisuse kujunemises. Samuti mõjutab korraldaja ka kogu kultuurikogemuse terviklikkust, kvaliteeti ja meelsust publiku, koostööpartnerite ja ka loovisikute jaoks.

Vastajad näevad kultuurikorraldaja rolli ühiskonnas mitmekülgsena ning omakorda kultuuri kui sellist millegi enama kui kunsti või kultuuripärandina. Tuuakse esile nii heaolu, väärtusloomet, elu ja tegevuste mõtestamist kultuuriosaluse kaudu. See annab alust arvata, et Lõuna-Eesti kultuurikorraldajad ei ole kuidagi piiratud oma mõttemaailmas ning nägemuses kultuuri rollist ühiskonnas. See viitab ka sellele, kultuurikorraldajad on avatud mitmekülgsetele projektidele ja koostööle (ning võib olla isegi ootavad seda initsiatiivi ning ideid poliitikakujundajatelt), seda enam, et suhtlemist ning tegelemist erinevate “huvitavate” inimestega on korduvalt mainitud.

Omakorda tuleb vihjamisi esile, et kultuurikorraldajad peavad ennast samuti eripäraseks, missiooniga erialaks ühiskonnas, tihti lausa samastudes kultuuri looja ehk kunstnikuga. Ääremärkusena on oluline rõhutada, et loovtöötaja-kultuuritöötaja definitsioon ning poleemika (näiteks teatrite puhul, mille rahastus kujuneb muuhulgas kultuuritöötajate arvu pealt, kuid mille kultuuritöötaja definitsioon ei hõlma kultuurikorraldajaid) on nii filosoofilise kui ka väga praktilise väärtusega.

1.2. Põletavamad probleemid kultuurielus ning suurimad takistused isiklikus töös

Koondtulemused

Vastanud kultuurikorraldajad tõid välja kõige põletavamate probleemidena oma valla või linna kultuurielus alljärgneva:

- ressursinappus ja järelkasvu puudus (rahastamine puudulik, inimeste puudus, vajalike hoonete/ruumide ja tehnika puudus, madal töötasu);
- erinevate oluliste osapoolte koostöö vähesus (sh põlvkondade vaheline puudulik koostöö);
- üritusetel osalejate vähesus ja segregatsioon (noorte vähesus, meessoost osalejate nappus, puudulik kõigi sihtrühmade kaasatus);
- tööalane läbipõlemine;
- ambitsiooni puudumine ning liiga väikesel tasemel rahvusvaheliselt tegutsemine;
- puudub strateegiline visioon kultuurivaldkonna arengust;
- transport ja juurdepääs üritustele ning publiku kaasamine (sh vähemusrahvuste ja erinevate vanusegruppide kaasamine);
- puudulik ürituste ajakava ja koha koordineerimine, mille tulemusel on mõnikord palju üritusi ühel ajal või siis mõnes piirkonnas ei toimugi midagi;
- puudub organisatsioonidevaheline koostööplatvorm, kus kultuurikorraldajad saaksid omavahel suhelda ja oma mõtteid/ideid jagada ja neid üheskoos ellu viia;
- kultuurikorraldajate puudulikud oskused (rahataotlemine, interneti võimaluste kasutamine).

Suurima takistustena töös kultuurikorraldajana tõid vastajad välja:

- ressursside puuduse (aeg, raha);
- liiga bürookraatlik süsteem (rahastamine, raporteerimine jms);
- vajalike tugisüsteemide puudumine vabakutselistele kultuurikorraldajatele riiklikul tasandil;
- toetava meeskonna puudumine;
- ebapiisav koostöö;
- tagasiside osapooltelt;
- vähene tunnustus;
- projektipõhine töö ja ebastabiilsus;
- publiku vähesus, kehv info liikumine ning erialaste vajalike oskuste puudus.

Tulemused ühtivad paljuski 2018. a. küsitluse tulemustega, kus peamiste motivatsiooni pärssivate teguritena toodi rahaliste vahendite nappuse, madala töötasu, jäigad rahastusmeetmed ning kehtiva kultuuripoliitika.

> *Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajalt:*

“Stamparusaama kultuuritöö lihtsusest, sobimatud mõõdikud kultuuritöö tulemuste hindamiseks, alarahastamine, vahel ka ideede puudus või "kastist välja mõtlemise" julguse puudumine. Kogukonna passiivsus ja arusaam, et nemad on vaid kultuuri tarbijad, mitte ühiselt loojad ja panustajad.”

“Rahvamajade seaduse puudumine. Kohalikud kultuurikorraldajad sõltuvad liiga palju omavalitsuste poliitikast ja selle tõmbetuultest.”

Tartu linn

Tartu linna vastajate tulemused ühtivad suures osas koondtulemusena. Mainiti mitmeid konkreetseid kitsaskohti (detailsed tulemused on esitatud uuringu tellijale), kuid olulisimate põletavate probleemidena Tartu linna kultuurielus toodi välja:

- rahastuse puudus, sh projektirahastuse vähesus ning madalad töötasud;
- vähene koostöö eri osapoolte vahel, rohkem nähakse üksteises konkurente kui partnereid;
- rohkem tähelepanu kvantiteedil kui kvaliteedil, kohati kultuuri üleküllastus;
- rahvusvahelisust on linna kultuurielus vähe;
- info killustatus, seda nii kultuurivaldkonna tegijate vahel kui ka publiku suunal;
- ruumipuudus, olemasolevate ruumide rendihind on kõrge, infrastruktuur ei vasta vajadustele;
- puudulik koostöö teiste valdkondade esindajatega, sh ei nähta sporti piisavalt kultuuri osana;
- kultuuri ja hariduse seos on nõrk, koostöö koolidega tagasihoidlik;
- pädevate juhendajate nappus;
- palju traditsioonilisi ettevõtmisi, uuenduslikkust napid, uutel tegijatel on keeruline peame tulla.

Kuigi üldiselt ühtivad Tartu vastajate välja toodud probleemid töös kultuurikorraldajana ülejäänud Lõuna-Eestiga, siis Tartu vastajate poolt võiks eraldi välja tuua järgmised asjaolud:

- ressursinappus (kõige enam mainitud motivatsiooni pärssiv aspekt), sh madalad palgad;

-
- kollektiivide elushoidmine nõuab väga suurt pingutust (uute liikmete ja juhendajate leidmine, motiveerimine jne);
 - sõltumine ühekordsetest toetustest, mis teeb pikaajalise planeerimise keeruliseks;
 - ülekoormus, pidev rööprähklemine, tasakaalu leidmine töö ja puhkeaja vahel;
 - konkurents piiratud publiku tähelepanule;
 - info üleküllus, vähene suutlikkus eristada olulist ebaolulisest;
 - liigne bürokraatia.

Tulemuste kommentaar:

Probleeme ja kitsaskohti toodi uuringus välja erinevatelt tasemetelt - alates rahastuse puudumisest ning ressursinappusest igapäevases töös üldiselt, kuni poliitikatasandi otsuste (vajadus teatud seaduste järele) ja mõtteviisi küsimusteni (arusaam kultuuritööst, selle mõjust, ideede genereerimisest). Üldiselt saab probleemid seostada selliste valdkondadega nagu ressursid, koostöö, visioon. Nende alla paigutuvad omakorda: vajalikud oskused ja teadmised, rahastus, kvalifitseeritud inimesed (ressursid), põlvkondade-, kogukondade- ja professionaalidevaheline koostöö. Loomulikult peegeldab see punkt meie ühiskonnas laiemalt toimuvat ning ka Lõuna-Eesti piirkonna elu iseärasusi. Seega pole nad kõik ka indiviiditasandil lahendatavad, vaid vajavad laiemat (poliitilist, hariduslikku, regionaalset) lähenemist.

Sellegipoolest saab püstitatud probleemidega tegelemiseks ka rohujuuretasandil palju ette võtta. Seda eelkõige hariduslike ja kultuuriliste kogemuste kombineerimisel ning teadlikumal suunamisel. Kogukondade tasandil (ja vahel isegi mitme omavalitsuse ühistööna) võiks korraldada arutelusid, seminare, töötube teemadel: kaasamine kultuuris, kultuuri toimimise mehhanismid, rohujuure poliitika jms. Kutsudes inimesi kaasa mõtlema ja tegutsema, saab jagada asjakohast informatsiooni, rajada usaldust ning toetada seda, et piirkonna elanikkond ise võtaks kultuurivaldkonna arendamise oma südameasjaks.

1.3. Ootused koolitus- ja arendustegevusteks ning täiendõppeks

Kultuurikorraldajate hinnangud erinevate koolitusteemade olulisuse kohta koos hinnanguga, kui pädevaks nad hetkel ennast antud teemadel peavad, on eraldi välja toodud Lisas 1.

Tabel 1: Koondhinnang teemade olulisuse osas, koondtulemused

Teema	Keskmine hinne koondtulemused	Keskmine hinne Tartu linn
Meeskondade juhtimine ja inimeste motiveerimine	4,6	4,5
Kommunikatsioon ja turundus	4,5	4,5
Publiku vajaduste kaardistamine ja kaasamine	4,4	4,4
Finantsjuhtimine ja eelarvestamine	4,4	4,4
Ühisrahastuse ja sponsorite kaasamine	4,4	4,4
Projektide ja taotluste kirjutamine	4,4	4,4
Uute tehnoloogiate roll kultuurikorralduses	4,3	4,3
Strateegiline kavandamine	4,3	4,4
Avalik esinemine, argumenteerimine ja läbirääkimisoskused	4,3	4,2
Põlvkondadevahelisus kultuurikorralduses	4,3	4,1
Autoriõigused ja kultuurikorralduse õiguslikud alused	4,3	4,3
Keskkonnateadlik kultuurikorraldus	4,1	4,2
Ligipääsetavuse suurendamine kultuurivaldkonnas	4,1	4,3
Projektijuhtimise meetodid	4,0	4,1
Töö vabatahtlikega	4,0	4,1
Otsete ja kaudsete mõjude hindamine	4,0	4,1
Kriisijuhtimine ja kriisikommunikatsioon	4,0	3,9
Disainmõtlemine ja teenuste disain	4,0	4,0
Loovmõtlemise tehnikad	4,0	3,8
Töö erivajadustega inimestega	3,9	3,9
Loomemajanduse ja ärimudelid kultuurivaldkonnas	3,8	3,8
Kootsing ja mentorlus	3,8	3,9
Rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord	3,8	4,1
Kultuurivaldkonda mõjutavad globaalsed trendid	3,8	4,0
Kultuuriteooria ja kultuuripoliitika	3,6	3,7

Üldiselt pidasid vastajad kõiki nimetatud teemasid küllaltki või väga oluliseks. Ka kõige madalama keskmise hinnanguga teemana välja toodud kultuuriteooria ja kultuuripoliitika sai keskmiselt kõrge hinde 3,6. Kõige kõrgemad hinded on pälvinud kultuurikorraldajate igapäevatööga enim kokkupuudet omavad praktilise iseloomuga valdkonnad, sh meeskondade juhtimine, kommunikatsioon ja turundus, publiku kaasamine, finantsjuhtimine, rahastuse kaasamine ning projektide kirjutamine. Vähemoluliseks peetakse igapäevatöö seisukohast kaugemaid ja globaalsemaid teemasid.

Tartu linna vastajate keskmised tulemused ühtivad valdavalt koondtulemustega. Tartu linna kultuurikorraldajad hindavad võrreldes teiste Lõuna-Eesti kolleegidega pisut olulisemaks (ehk keskmise hinde erinevus vähemalt 0,2 punkti) ligipääsetavuse, rahvusvahelistumise ja kultuuriekspordi ning kultuurivaldkonda mõjutavate globaalsete trendide teemasid. Teistest vähemoluliseks (erinevus vähemalt 0,2 punkti) peavad Tartu kultuurikorraldajad põlvkondadevahelisuse ja loovmõtlemise tehnikate teemasid.

Tabel 2: Koondhinnang vastajate pädevuse osas, koondtulemused

Teema	Keskmine hinne koondtulemused	Keskmine hinne Tartu linn
Meeskondade juhtimine ja inimeste motiveerimine	3,7	3,6
Strateegiline kavandamine	3,6	3,7
Projektide ja taotluste kirjutamine	3,5	3,6
Finantsjuhtimine ja eelarvestamine	3,4	3,5
Avalik esinemine, argumenteerimine ja läbirääkimisoskused	3,4	3,3
Publiku vajaduste kaardistamine ja kaasamine	3,2	3,1
Kommunikatsioon ja turundus	3,2	3,3
Projektijuhtimise meetodid	3,2	3,2
Töö vabatahtlikega	3,1	3,2
Põlvkondadevahelisus kultuurikorralduses	3,1	2,8
Otseste ja kaudsete mõjude hindamine	3,1	3,1
Keskkonnateadlik kultuurikorraldus	3,1	3,0
Ühisrahastuse ja sponsorite kaasamine	2,9	2,7
Kootsing ja mentorlus	2,9	2,9
Kultuuriteooria ja kultuuripoliitika	2,9	2,9
Autoriõigused ja kultuurikorralduse õiguslikud alused	2,8	2,8
Loovmõtlemise tehnikad	2,8	2,9

Kriisijuhtimine ja kriisikommunikatsioon	2,8	2,7
Uute tehnoloogiate roll kultuurikorralduses	2,8	2,8
Kultuurivaldkonda mõjutavad globaalsed trendid	2,7	2,8
Ligipääsetavuse suurendamine kultuurivaldkonnas	2,7	2,5
Disainmõtlemine ja teenuste disain	2,7	2,7
Rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord	2,4	2,6
Töö erivajadustega inimestega	2,4	2,3
Loomemajanduse ja ärimudelid kultuurivaldkonnas	2,4	2,4

Oma tänaste pädevuste hindamisel olid vastajad suhteliselt kriitilised. Üle 3,5-punktilise keskmise hindega hinnati vaid kolme teemat: meeskondade juhtimine, strateegiline kavandamine ning projektide kirjutamine. Alla 3 punkti vääriliselt on hinnatud oma tänaseid teadmisi 13 toodud teemal, kusjuures madalaimad hinnangud on saanud teemad, mis on seotud rahvusvahelistumise ja kultuuriekspordiga, loomemajandusega ning tööga erivajadustega inimestega.

Tartu linna vastajate keskmised tulemused ühtivad valdavalt koondtulemustega, jäädes pigem pisut koondtulemusele alla. Tartu linna kultuurikorraldajad hindavad oma tänast pädevust võrreldes teiste Lõuna-Eesti kolleegidega kõrgemaks (ehk keskmise hinde erinevus vähemalt 0,2 punkti) ainult rahvusvahelistumise ja kultuuriekspordi teemal. Teistest kriitilisemalt (erinevus vähemalt 0,2 punkti) hindavad Tartu kultuurikorraldajad oma tänaseid pädevusi põlvkondadevahelisuse, ühisrahastuse ja sponsorluse ja ligipääsetavuse teemadel.

Tulemuste kommentaar:

Ootuspäraselt tõid vastajad esile oma soovi enesetäienduseks kommunikatsiooni, rahastuse, projektide kirjutamise, uute tehnoloogiate alal. Kuna rahastuse puudumine on ka esimeseks probleemiks, mida kultuurikorraldajad nimetasid, siis arusaadavalt on sellealased koolitused ka esirinnas. Samuti kommunikatsioonikoolitused, mis toetaksid uue/enama publiku kaasamist. Samas, vähem ettearvatavalt mainiti ka meeskondade juhtimist ning strateegilist planeerimist, samuti mentorlust. Tahaksime selle tõsiasja eriliselt välja tuua kultuurikorralduse rahvusvaheliste trendide taustal, kuna kultuurikorraldaja roll teadliku vahendajana (*facilitator*) on üha suurenenud ning seda nii kultuuri-publiku ja rahastajate kui ka erinevate valdkondade, huvigruppide ja kriiside vahel. Vahendaja roll ei ole vaid teatud oskuste ja teadmiste rakendamine, vaid eelkõige just mõtteviis, mis aitab leida lahendusi, sarnasusi, võimalusi ning teadvustada iseenda rolli selles protsessis. Kultuurikorraldaja teadlikkus iseendast on muutumas üha olulisemaks, oskamaks navigeerida muutuvat olukorda majanduses, kultuurivaldkonnas ning ühiskonnas.

Võttes aluseks vastustes toodud teemade olulisuse ja hinnangu olemasolevatele pädevustele (analüüsitud on madalaimalt hinnatud pädevuste suhtarvu antud teemade olulisesse), leiame suurimad erinevused järgmistel teemadel:

- töö erivajadustega inimestega
- loomemajanduse ja ärimudelid
- rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord
- uute tehnoloogiate roll kultuurikorralduses
- ühisrahastuse ja sponsorluse kaasamine
- ligipääsetavuse suurendamine kultuurivaldkonnas
- autoriõigused ja kultuurikorralduse õiguslikud alused
- disainmõtlemine ja teenuste disain

Tartu linna tulemused võrreldavad koondtulemustega. Kõige suuremad erinevused Tartus on ligipääsetavuse, erivajadustega inimestega töötamise, ühisrahastuse ja sponsorite kaasamise, loomemajanduse, rahvusvahelistumise ja uute tehnoloogiate teemadel.

Kultuurikorraldajate kompetentside tõstmisel ja täiendkoolituse korraldamisel tuleks nii omavalitsustel kui Tartu 2024 kultuuripealinna meeskonnal kavandada koolitusi nii ülalmainitud valdkondades kui ka teistes valdkondades, mille osas hindavad kultuurikorraldajad oma olemasolevaid teadmisi tagasihoidlikuks.

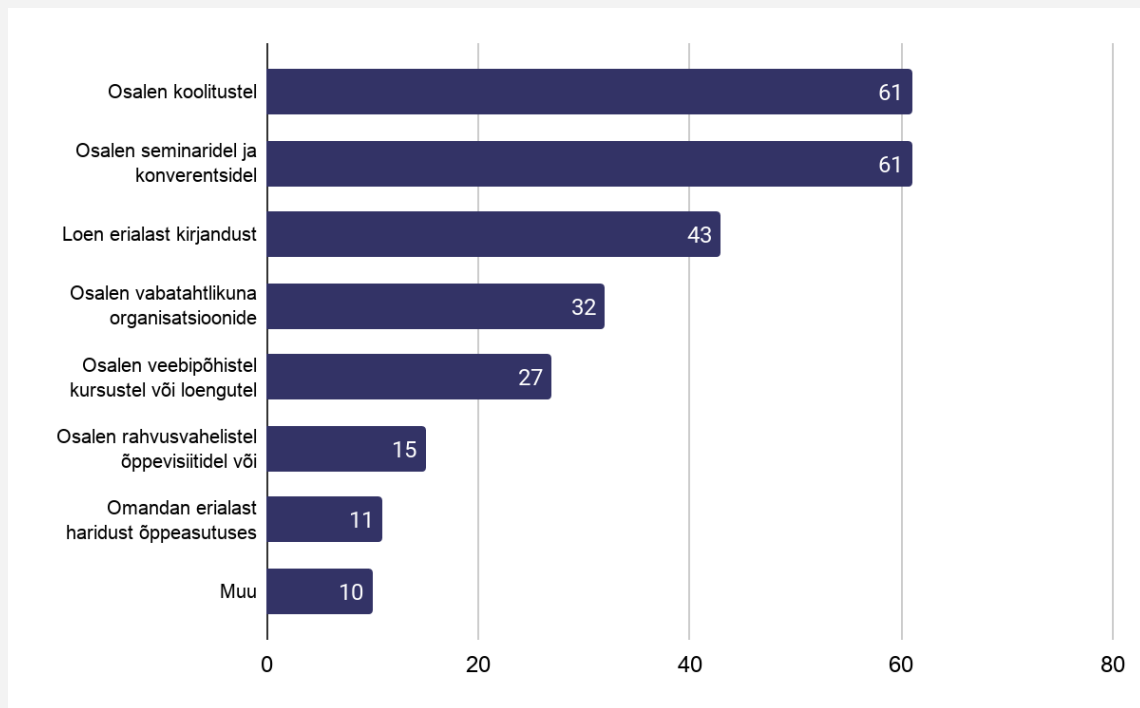
Küsitluses toodud loetelule lisaks pakuti oluliste teemadena välja järgmisi teemasid:

- Kogemustevahetus teiste piirkondadega, õppimine headest praktikatest.
- Seadusandlus, sh riigihangete temaatika.
- Rahvusvähemuste kultuurielu tundmaõppimine, lõimumise temaatika.
- Majanduslike mõjude hindamine kultuurivaldkonnas.
- Sündmuste korraldamise ohutusega seotud teemad.
- Oma tegevuse hindamine ja tagasisidestamine.
- Kultuuri- ja kunstihariduse teemad.
- Ajaplaneerimine.

1.4. Teadmiste omandamise kanalid

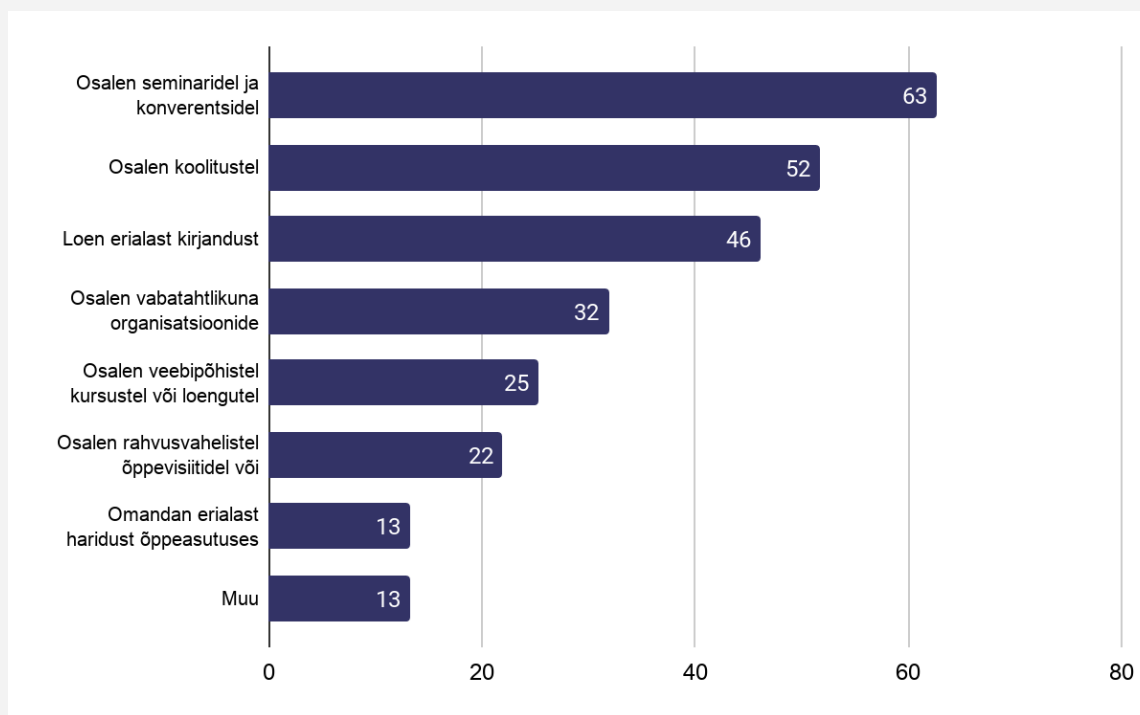
Küsitlusele vastanud omandavad kõige rohkem teadmisi koolitustel, seminaridel ja konverentsidel osaledes (mõlemal juhul 61%). Lisaks omandatakse uusi teadmisi erialast kirjandust lugedes (43%), vabatahtlikuna organisatsioonide tegevuses osaledes (32%), veebipõhistel kursustel või loengutel osaledes (27%), rahvusvahelistel õppeviitidel või vahetustes osaledes (15%) ning erialast haridust õppeasutuses omandades (11%).

Graafik 12: Teadmiste omandamise kanalid, koondtulemused

Tartu linna kultuurikorraldajad ammutavad teadmisi enim seminaridel ja konverentsidel ning koolitustel. Võrreldes ülejäänud Lõuna-Eestiga on Tartu vastajatel olulisemal kohal rahvusvahelised õppeviidid.

Graafik 13: Teadmiste omandamise kanalid, Tartu linn

Tulemuste kommentaar:

Pole üllatav, et enamus vastanutest ei too erialast haridust pakkuvaid asutusi esile esmajärjekorras ning esmakohal on koolitused, seminarid ja konverentsid. Koolitused, seminarid ja konverentsid on heaks mooduseks mitte ainult erialaste teadmiste omandamisel, vaid ka võrgustumiseks, kontaktide loomisel ning kogemuste jagamisel. Samaaegselt on huvitav tõdeda, et kultuurikorraldajad ei mõtle ilmingimata sellele, et ka nende igapäevane erialane tegevus ja praktika on suurepärase võimalus elukestvaks õppeks, kui seda teadvustada ning sellel teadlikult läheneda.

1.5. Kultuurikompass

Tartu 2024 raames käivitatud kultuurikorraldajate programmi "Kultuurikompass" mõnest seminarist on osa võtnud pooled vastanutest (50%). Ootuspäraselt on vastav näitaja Tartu vastanute puhul ligi 70%. Osavõtjatest peavad saanud kogemust kasulikuks või väga kasulikuks 85% kultuurikorraldajatest ning ainult üks inimene arvas, et osalemine pigem ei olnud kasulik (Tartu linna puhul on vastavad näitajad täpselt samad). Kultuurikorraldajad, kes ei olnud üritustel osalenud töid mitteosalemise põhjustena peamiselt välja aja, huvi ja informatsiooni puuduse või siis ei tundnud nad end ürituse sihtgrupina. Teemadena, mida

peaks Kultuurikompass edaspidi kindlasti käsitlema, toodi muuhulgas välja alljärgnevaid teemasid:

- Vananenud ühiskond kui kultuuritarbija.
- Valdade ootused kultuurikorraldusele.
- Väikeste piirkondade kultuurikorraldus ja nende piirkondade inimeste kaasamine.
- Vähemusrahvuste roll kultuurielus.
- Uue publiku kasvatamine ehk laste kaasatus, töö noortega ja töö kogukonnadega.
- Erinevate programmide tutvustamine kultuuri rahastamiseks.
- Trendid ja tehnoloogia.
- Suursündmuste korraldajate kogemused sündmuste korraldamisel.
- Sädeinimeste ja meeskonna motiveerimine.
- Sponsorlus ja muud lisaraha kaasamise võimalused ning head näited, projektijuhtimine (sh ajajuhtimine).
- Kultuurikorraldus rahvusvahelises eriolukorras ja kultuuri roll kriisist väljumises.
- Keskkonnateadlikum kultuurikorraldus ja kultuuri ülesanded 21. sajandil.
- Rahvusvaheliste partnerite kaasamine ja võrgustikes osalemine.
- Partnerlus eri sektorite vahel.
- Keskkonnasäästlikkus sündmuste planeerimisel.
- Koostöö, sünergia tekitamine.

Tulemuste kommentaar:

Teemade osas on alust arvata, et üldiselt huvitavad korraldajaid väga erinevad (päevakajalised) oskused, teadmised ja hoiakud. Selline laialdane teemade valik viitab, et koolituste näol nähakse võimalust võrgustike loomiseks/alalhoidmiseks, kogemuste vahetuseks, suhtluseks. Nagu eelmistes punktides välja toodi, siis väljakujunenud (institutsionaliseerunud) võrgustikust tuntakse puudust. On alust arvata, et Kultuurikompassi sündmused on loonud hea pinnase vabavormilisest võrgustikust, mis toob inimesi kokku. Seega saab neid ettevõtmisi ainult toetada ja võimalik, et koolituste teemad ei ole siinkohal primaarsed ja kindlasti tasuks võimaldada aeg ja raamistik (vahendaja, juhendaja) kogemuste vahetuseks, suhtluseks, aruteluks.

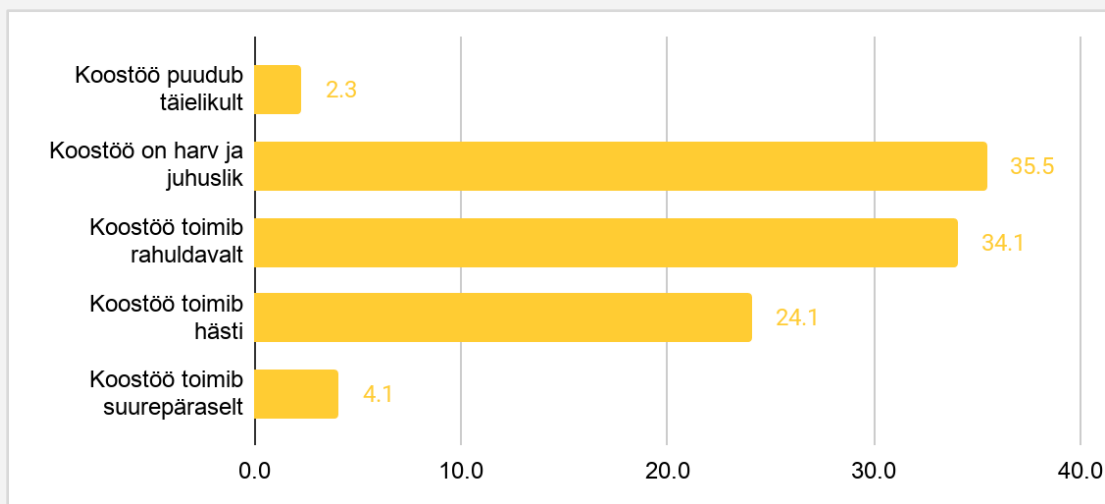
II OSA: Koostöö eri osapooltega

2.1. Lõuna-Eestis tegutsevate kultuurikorraldajate ja kultuuriasutuste koostöö

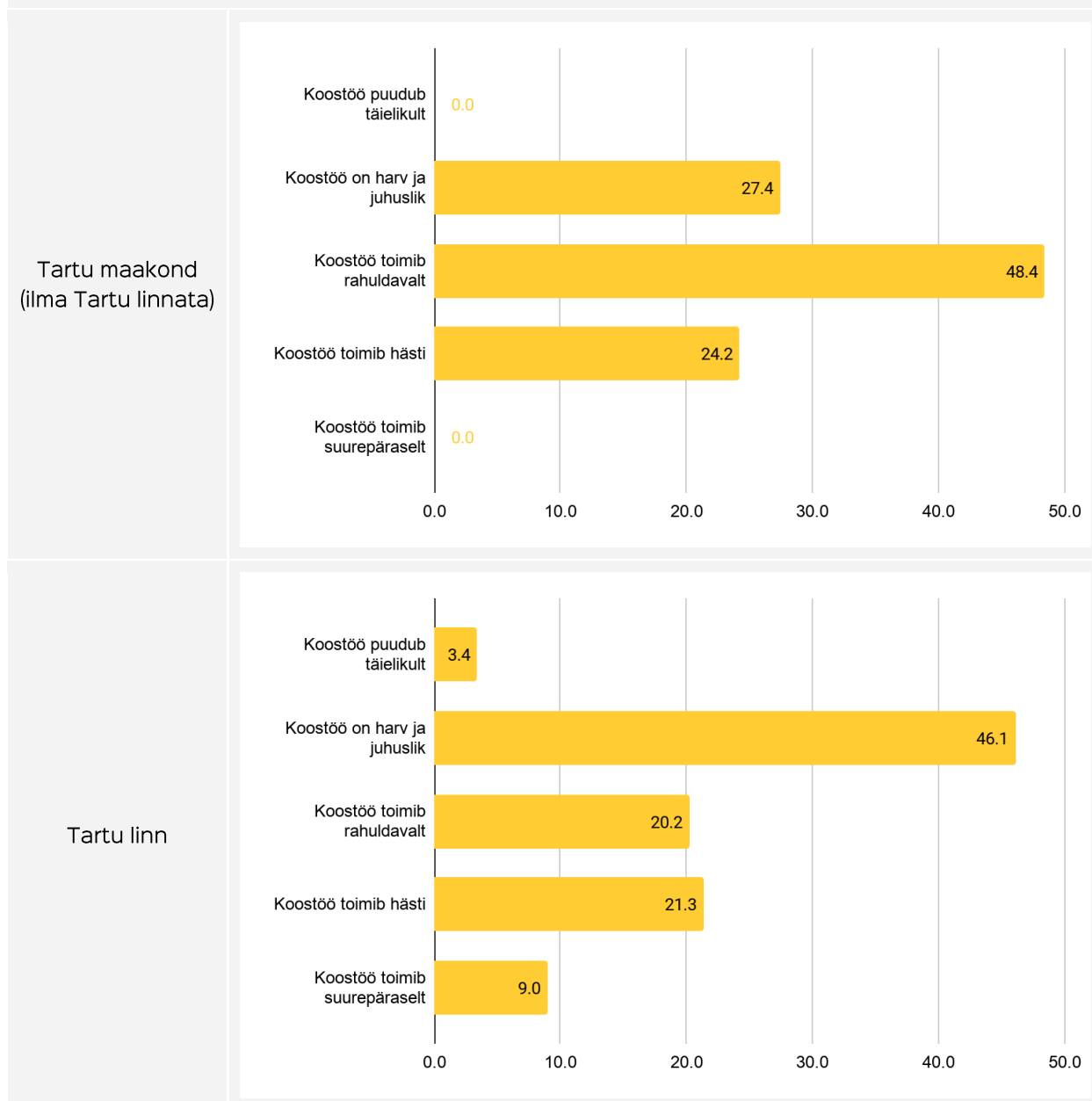
Hinnang koostööle teiste Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega

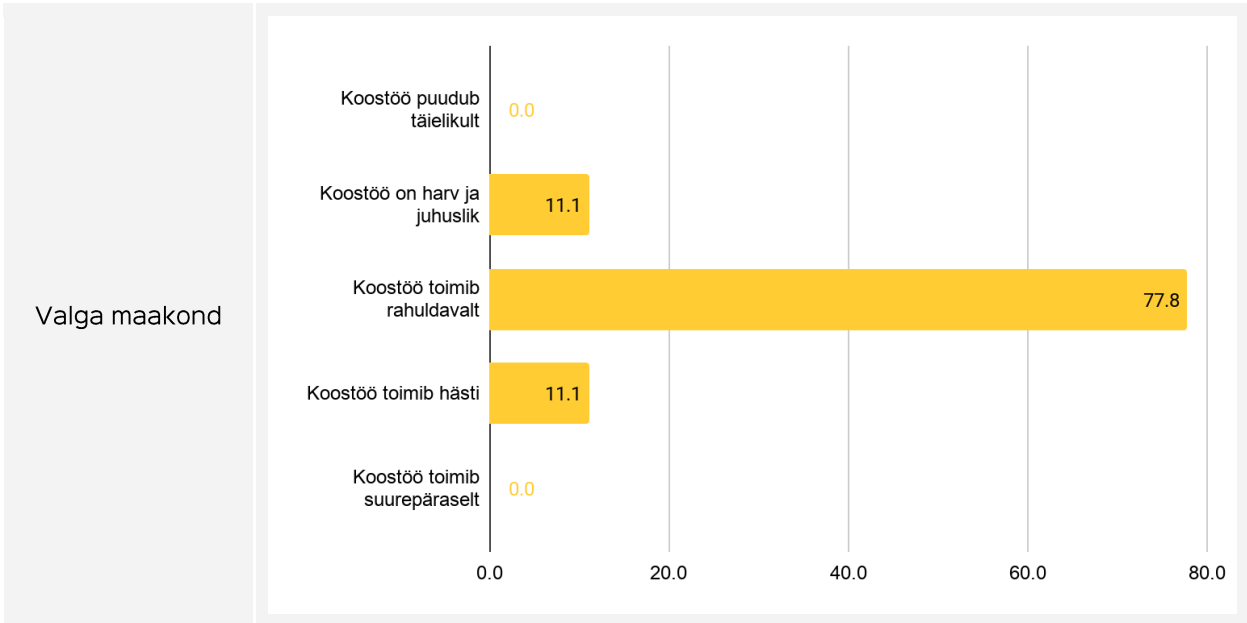
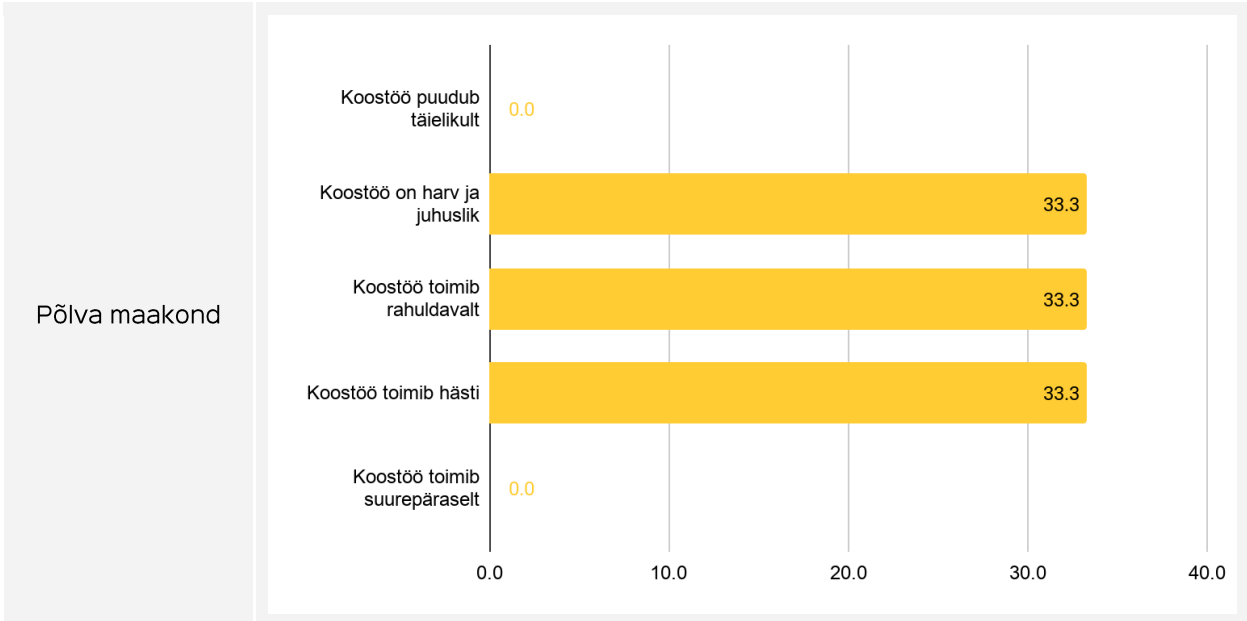
Hinnangud omavahelisele koostööle lahknevad olulisel määral. Rahuldavaks, heaks või suurepäraseks hindavad koostööd 89% Valga maakonna, 73% Võru maakonna, 66% Põlva maakonna, 73% Tartu maakonna (ilma Tartu linnata), 53% Viljandi linna ja 49% Tartu linna vastajatest.

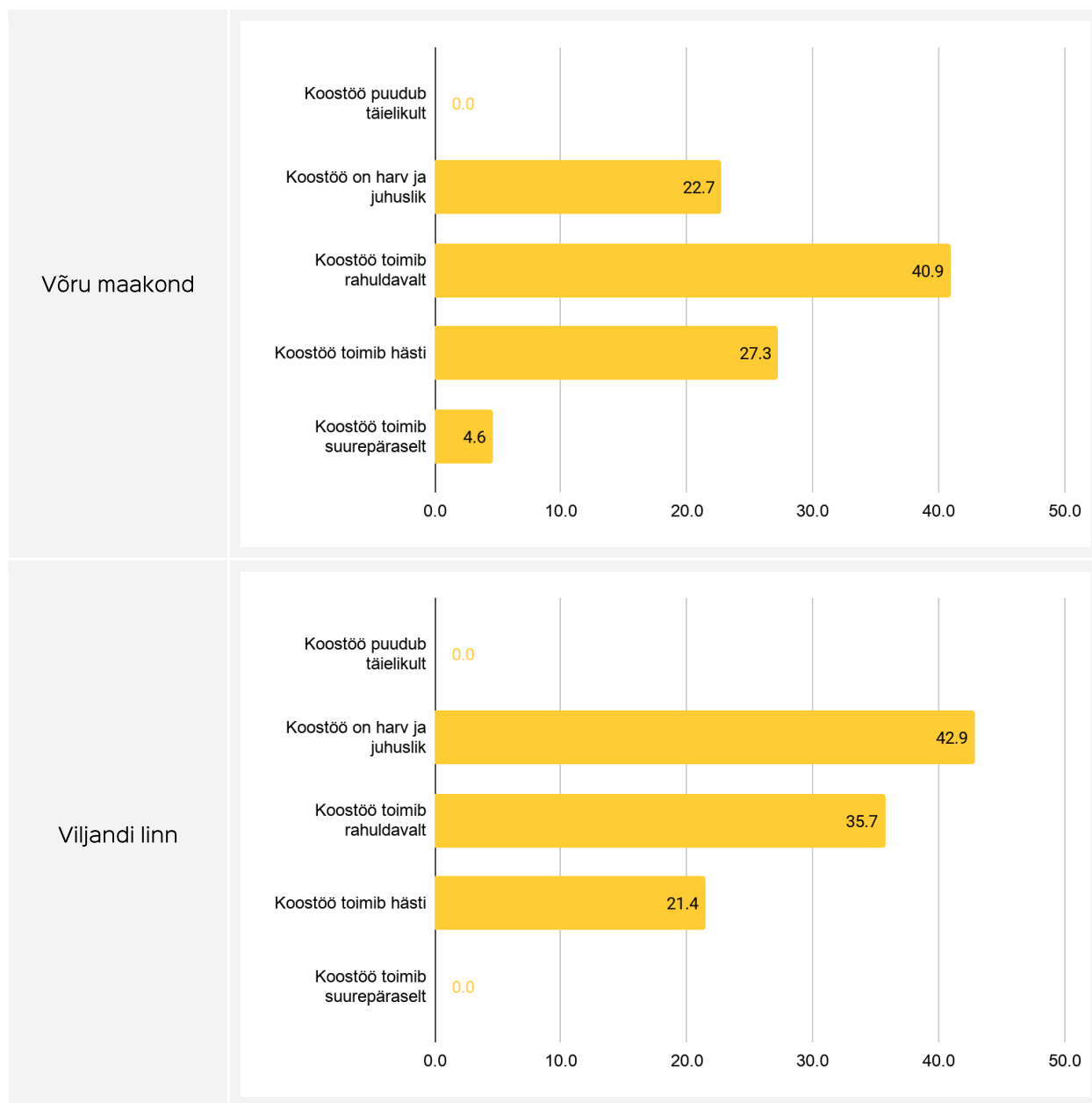
Graafik 14: Hinnang koostööle teiste Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega, koondtulemused

Graafik 15: Hinnang koostööle teiste Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega, maakondade lõikes

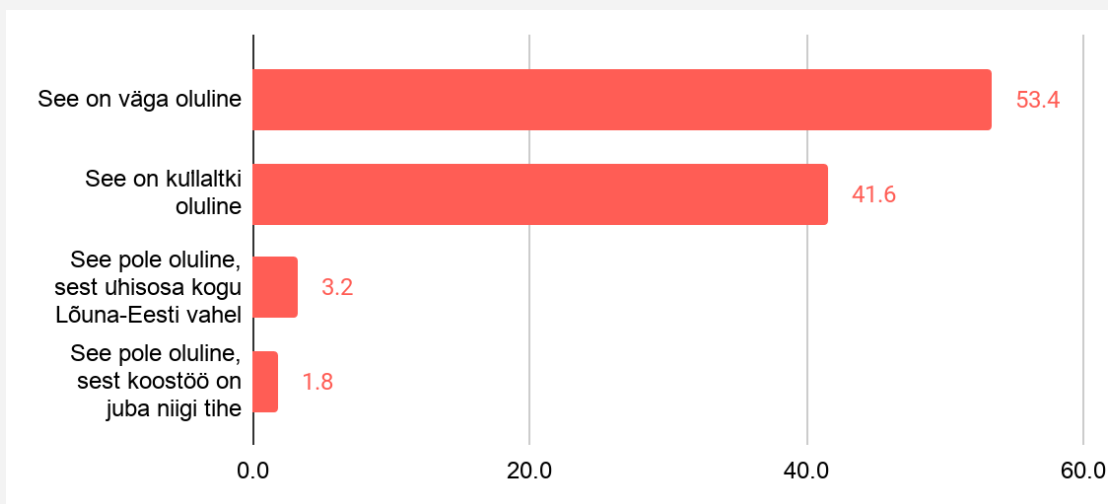

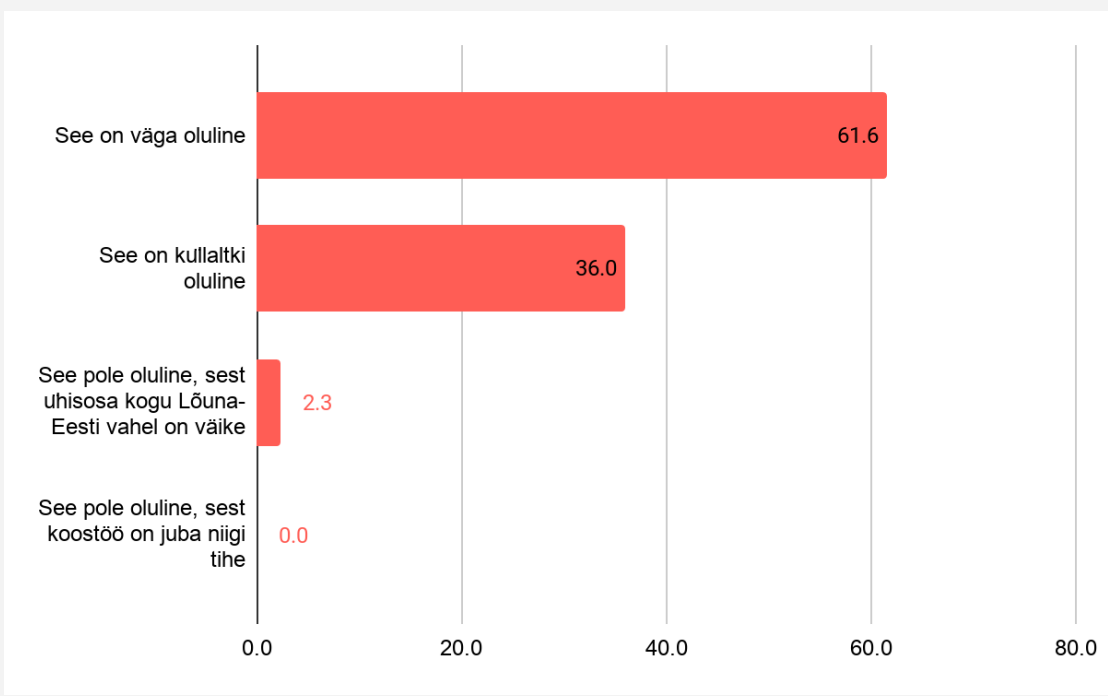
Hinnang koostöö tõhustamise vajadusele Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega

Suur osa küsitlusele vastanud kultuurikorraldajad peavad Lõuna-Eestis tegutsevate kultuurikorraldajate ja kultuuriasutuste koostöö tõhustamist oluliseks:

Graafik 16: Hinnang koostöö tõhustamise vajadusele Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega, koondtulemused

Graafik 17. Hinnang koostöö tõhustamise vajadusele Lõuna-Eesti kultuuritöötajate ja kultuuriasutustega, Tartu linn

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö tõhustamiseks Lõuna-Eestis tegutsevate kultuurikorraldajate ja kultuuriasutuste vahel:

-
- Võiks olla lihtsalt kättesaadav ülevaade Lõuna-Eestis toimuvate tähtsamate ürituste kohta.
 - Ühisüritustel tutvuste loomine, koostööprojektide soosimine.
 - Ühine platvorm erinevate korraldajate vahel; alati ei ole värske info kiiresti leitav ning ei teata ka üksteise võimalustest (sh ruumikasutamise võimalused).
 - Ühine ürituste kalender, kalendri arutamine enne selle kinnitamist.
 - Ühe ja sama sisuga ürituse läbiviimiseks väga erinevad nõudmised, mis teeb kohati nõuete täitmise keeruliseks, kui tuleb pidada meeles viie- kuue KOV detailseid nõudmised.
 - Kogemuste, võimaluste ja info vahetamine on hästi oluline.
 - Regulaarsed kokkusaamised, kogemusvahetus, ühiskoolitused.
 - Tahaks väga olla üks osa kultuuriosakonna koostööst, teada, mis toimub ja olla kaasatud.
 - Võiks rohkem kokku saada ja teha ka üritusi just mitme omavalitsuse tasandil.
 - Ühine vestlusplatvorm internetis.
 - Ühised väljasõidud, seminarid, koolitused, külastused, laagrid, projektid, peod, häkatonid, foorumid.
 - Ühised kultuurisillad, infohetked.
 - Ühised koosloome üritused, kust võiksid koostööprojektid välja kasvada.
 - Ühine visiooni, kultuuripoliitika kujunemine.
 - Tegutsemine koostöövõrgustikuna.
 - Edulugude omavahel jagamine.
 - Regulaarsed ümarlauad, kaasates ka KOV ja ministeeriumi esindust.
 - Info parem liikumine, kommunikatsioonikanalite laiendamine.

› *Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:*

“Igal nädalal on koosolek, kus osalevad kõik Tartumaa vallad ja nende osavallad. Omavahel jagatakse infot ja arutatakse kultuurielu. Suurem koostöö võiks olla ka teiste Lõuna-Eesti maakondadega, kuigi praegusel ajal on seda raskem korraldada. Tulevikus võiks olla rohkem sündmuseid, mis seoksid Lõuna-Eesti kultuuri ühtseks, näiteks oleksid samal sündmusel esindatud nii setod kui ka Peipsiäärsed vanausulised. Samuti oleks teretulnud kõiksugu ühisprojektid, mille raames saaksid lõuna-eestlased ja teisedki kõrvalmaakondades külas käia ja ise võõrustaja rollis olla.”

“Võib-olla võiks luua mingit sorti personalivahetuse võrgustiku, mille raames erinevate Lõuna-Eesti kultuuriorganisatsioonide töötajad saaksid veeta mingi ajaperioodi (nt nädala) mõnes teises organisatsioonis. Ma usun, et selline lähenemine oleks oluliselt personaalsem ja tulemuslikum kui lihtsalt infopäevad või mõne meililisti/Facebooki

grupi loomine. Inimesed loovad tähenduslikke isiklike suhteid, vahetaksid kogemusi ja parimaid praktikaid, vastuvõttev organisatsioon saaks tagasisidet oma töökorralduse kohta jne.”

“Üldiselt koostöö toimib. Aastas korra võiks korraldada suure, kõikide Lõuna-Eesti korraldajate kooviibimise. Juba toimivatele traditsioonilistele üritustele (näiteks Kultuuriaasta aunimetuste gala) võiks külalistena kutsuda ka teiste Lõuna-Eesti omavalitsuste kultuurikorraldajaid.”

“Ühised koolitused ja kultuurikonverentsid. Häkatonid erinevate valdkonna inimeste vahel. Kultuurireisid, et tunneksime oma väikest Eestimaad, et sünniks koostöö ning sarnaste valdkondade inimeste vahel side.”

“Ühised kontaktüritused, infolistid, koolitused, seminarid, ühisüritused jne. Ühine osalemine kultuuripoliitilistes arenguküsimustes.”

“Ühised huvid, jagatavad materjalid ja teenused. Mõnes mõttes oleme me justkui konkurendid /taotleme toetusi samadest kohtadest. Samas tuleks aru saada, et tegemist ühe sama maksumaksja rahastusega ja võiks seda kasutades olla palju kokkuhoidvamad. Eelpool kirjeldasin ühishankeid ja nt ürituse jaoks ostetud ja pärast ülejäävate materjalide jagamist teistele - et oleks olemas online platvorm. Nt kui üritused ei toimu iga aasta, siis oleks kergem, kui jagatakse kommunikatsiooni inimesi - et spetsialistid saaksid aasta ringset tööd. Kultuurikalender juba toimub, kuid võiks koostööd teha ka ühiste pakettide loomisel turistidele. Nt kui valgusfestivalile tulevad 300 delegaati, siis ehk nad sooviks peatuda päeva või kolm kauem ja veel millestki huvitavast osa saada. Ka reklaamide trükkimisel /loodusressursside raiskamine/ annaks koos toimetada, samale plakatile või flaierile mitu üritust - et ei tekiks nii palju prügi. Ühised kultuurinautijate kesksed teenused.”

“Lõuna-Eesti kultuurfestival, kus saavad kokku erinevad kollektiivid. Iga aasta erinevas kohas. Seovad ju ikkagi ühisüritused.”

Tulemuste kommentaar:

Antud küsimuses on näha, et üheltpoolt on puudu ühistest koosolemistest, aruteludest, aga teisalt on võimalik, et need sündmused toimuvad, kuid sellekohane info ei liigu alati kõigi sihtgruppideni. Seega võiks mõelda nii koosviibimiste korraldamisele kui ka info süstematiseeritud liikumisele (siinkohal kasvõi Google vm kalendrite sünkronimise näol). Veebipõhised platvormid toimivad ning toovad tagasi oma maksumuse, juhul kui neid

realselt kasutatakse. Nende väljatöötamine nõuab väga palju ressursi. Seega esimese ettepanekuna soovitaks ära kasutada olemasolevat/kasutuses olevat keskkonda ning proovida seda kohandada soovide kohaselt. Võimalik, et selline keskkond on olemas ning kõik osapooled ei ole lihtsalt selle võimalustest teadlikud.

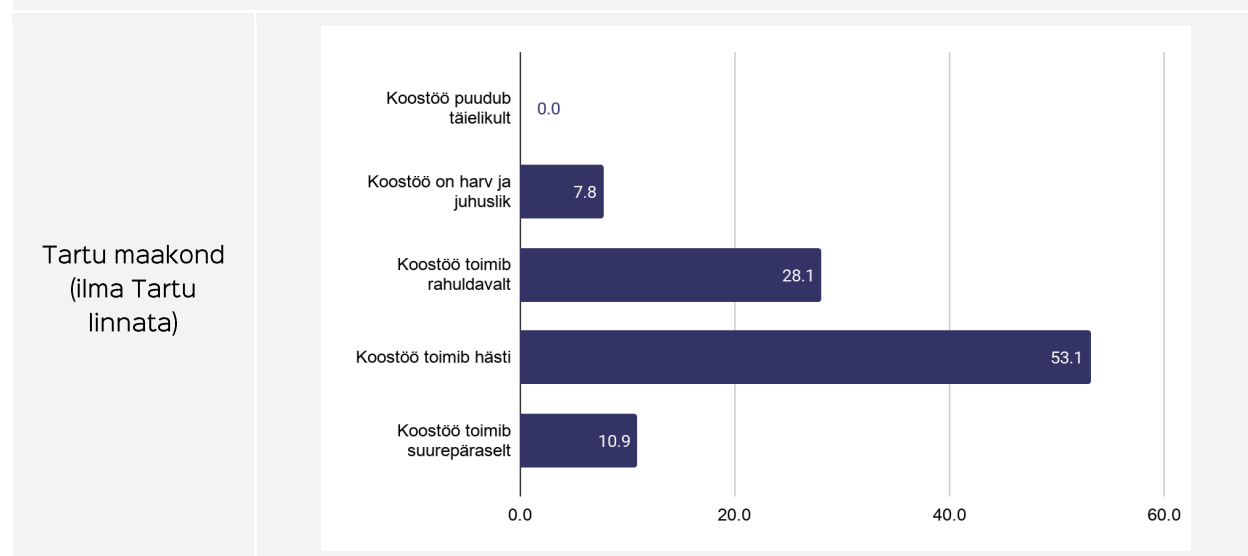
Samuti tuleb selgelt esile soov tihedamalt kaasa rääkida poliitikakujundamises, arutleda valdkonna probleemidele ühiste lahenduste leidmise teemadel ning muuta mõtteviisi konkurentidest partneriteks. See on keeruline protsess, eriti kui rahastuse jaotamise põhimõtted loovad hea pinnase just konkurentsiks mitte koostööks.

Oluline on ära märkida ka Tartu linna vastajate olulisemalt kriitilisem hinnang koostööle teiste kultuurikorraldajatega ja -asutustega. Kultuuripealinna edukas läbiviimine eeldab kultuuritegijate tihedat omavahelist koostööd, mis tähendab, et Tartus tegutsevad kultuurikorraldajad peaksid tegema senisest aktiivsemat koostööd mitte ainult linnas, vaid otsima kontakte ka maakondades. Tartu 2024 saab kultuuritegijaid toetada Lõuna-Eesti kontaktide loomisel ja ühisprojektide käivitamisel.

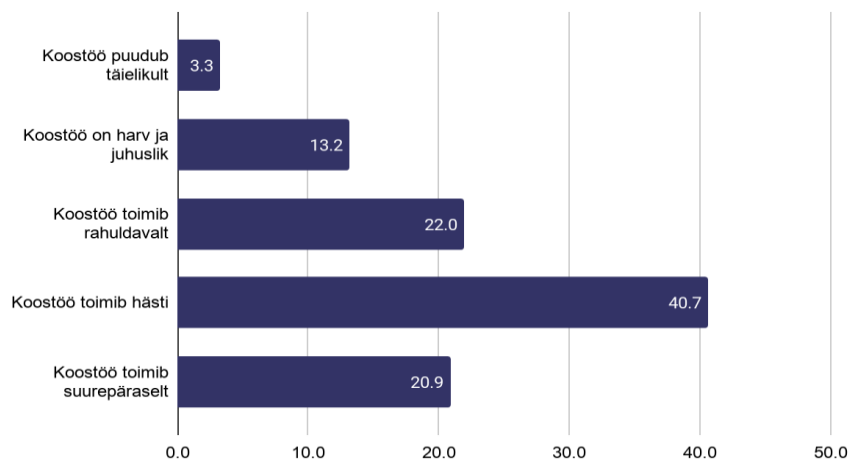
2.2. Koostöö kohaliku omavalitsuse, omavalitsuste liidu ja/või maakondliku arenduskeskusega

Koostööd kohaliku omavalitsusega hindavad vastanud kultuurikorraldajad alljärgnevalt:

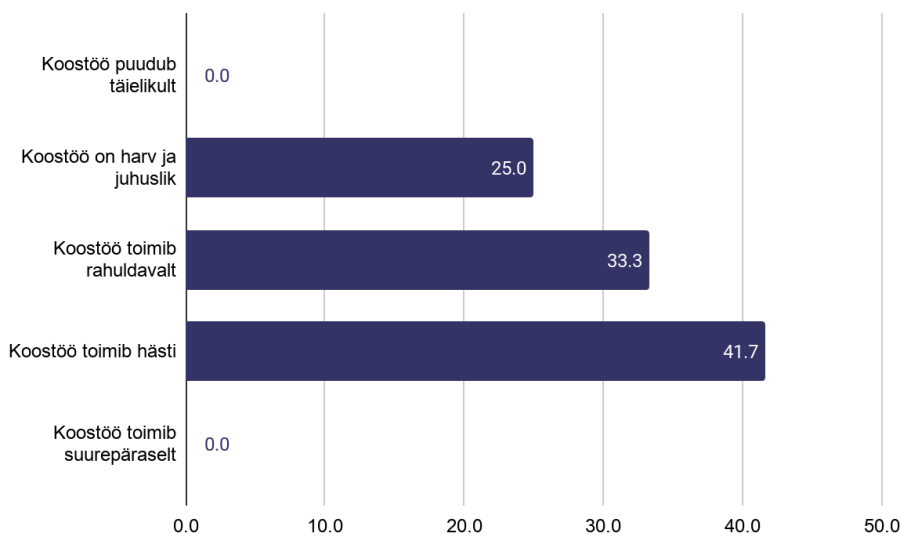
Graafik 18: Koostöö kohaliku omavalitsusega, maakondade lõikes

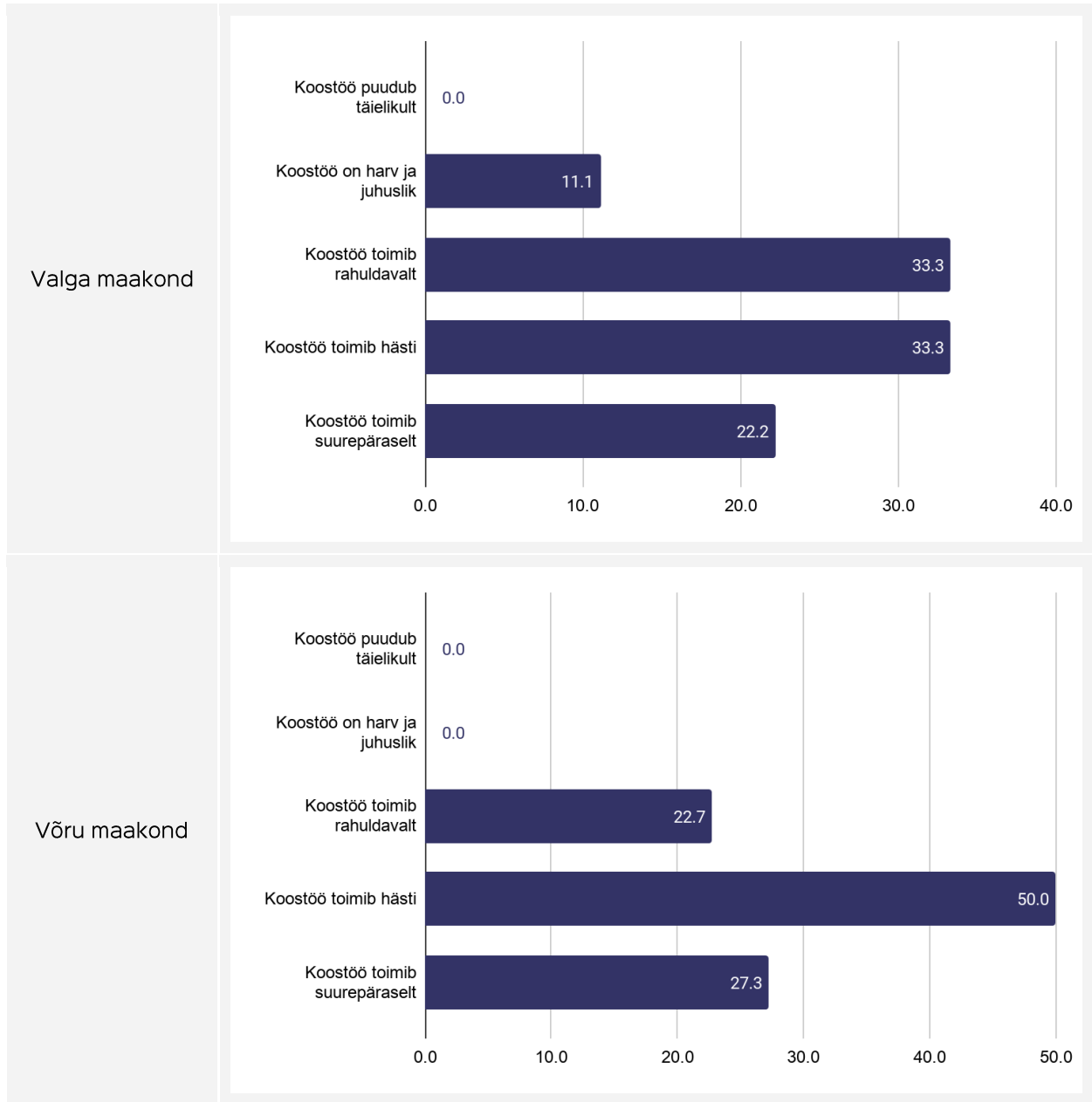

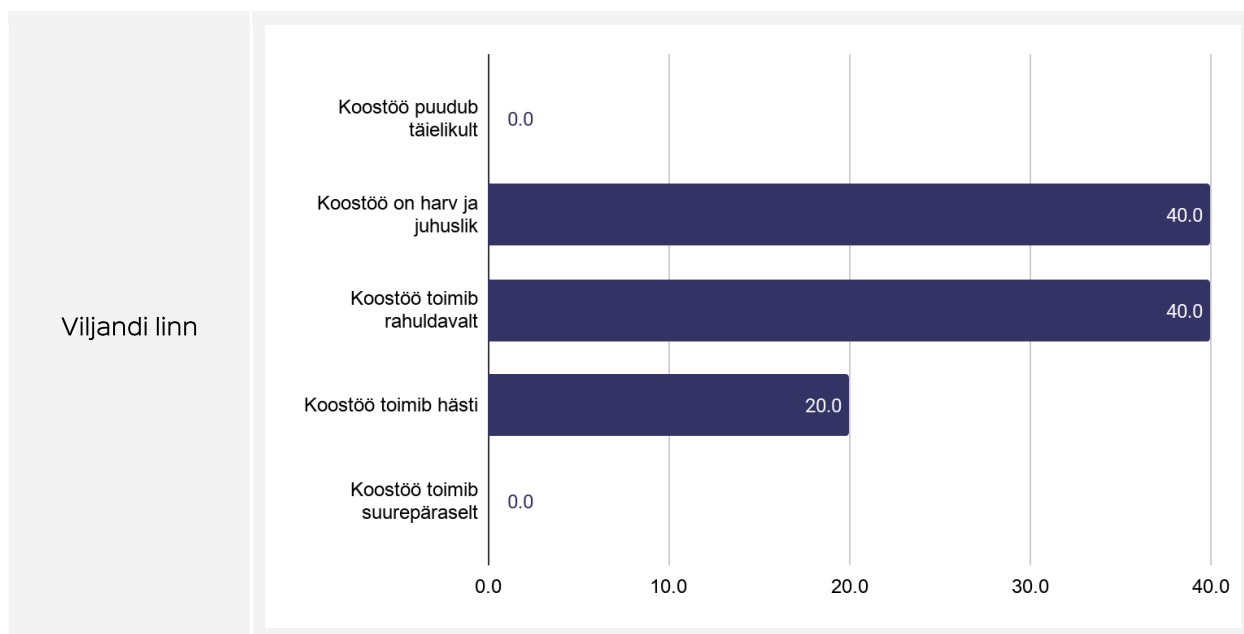
Tartu linn

Põlva maakond

Kriitilisemalt hindavad koostööd omavalitsusega Viljandi linna (40%) ja Põlva maakonna (25%) vastajad, mujal on hinnangud oluliselt positiivsemad. Tartu linnas on vastajad koostööga kohaliku omavalitsusega valdavalt rahul, puudulikuks või harvaks pidas koostööd 16% vastajatest.

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks kohaliku omavalitsusega:

- Võiks olla ühine portaal, kus leiaks infot Tartus tegutsevate kultuurikollektiivide kohta.
- KOV peaks analüüsima milliseid kultuuri loojate üritusi toetada.
- Eelarvete koostamisel ja kujundamisel kaasata ka piisavalt asutuste juhte.
- Eelarve kasv proportsionaalselt elukallidusega.
- Kultuurinõuniku ametikoht toetab koostööd
- Linnapoolne tugi ürituse kommunikatsioonis.
- Rohkem kaasata oma valdkonna spetsialiste vastavalt teemadele.
- Rahvamajade ja seltsimajade töötajad soovivad, et neid kaasatakse aruteludesse ja koosolekutesse, tööplaanide koostamisse. Taidlejad ootavad, et nendele korraldatakse kultuuriasutuste poolt ühiseid üritusi või suvelaagreid.

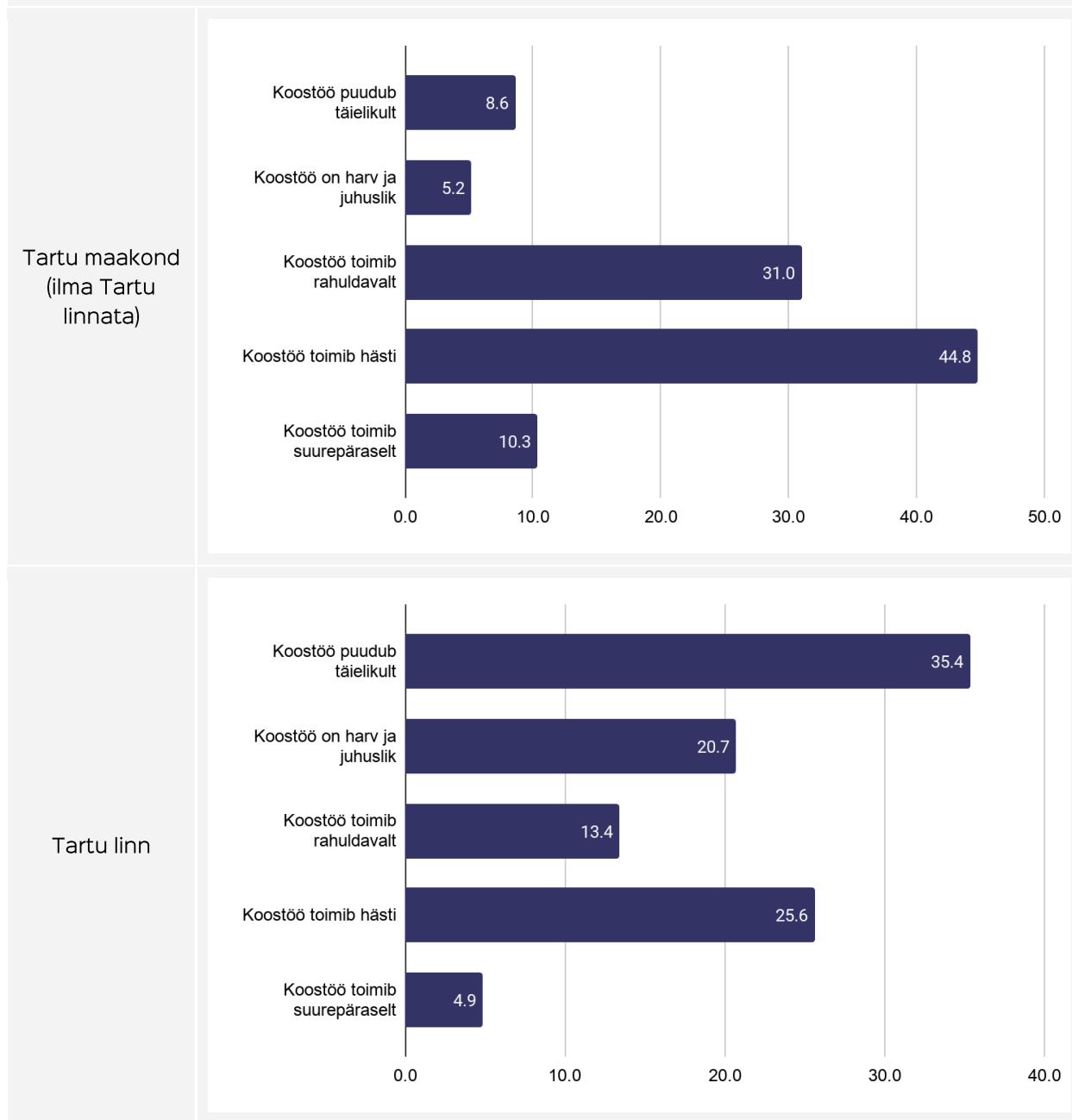
> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Järjepidevad koosolekud omavalitsuse kultuuritöötajatele ja individuaalsed arenguveestlused. Ühised arutelud, kitsaskohtade väljaselgitamiseks ja valla ühisürituste korraldamised. Tajutav on omavalitsuse poolt kultuurielu ja -töötajate väärtustamine, soov leida võimalikult kiirelt tekkinud probleemidele lahendused. Tunnustamist väärrib toetus rahvarõivaste soetamiseks ja tegevustoetuste süsteem

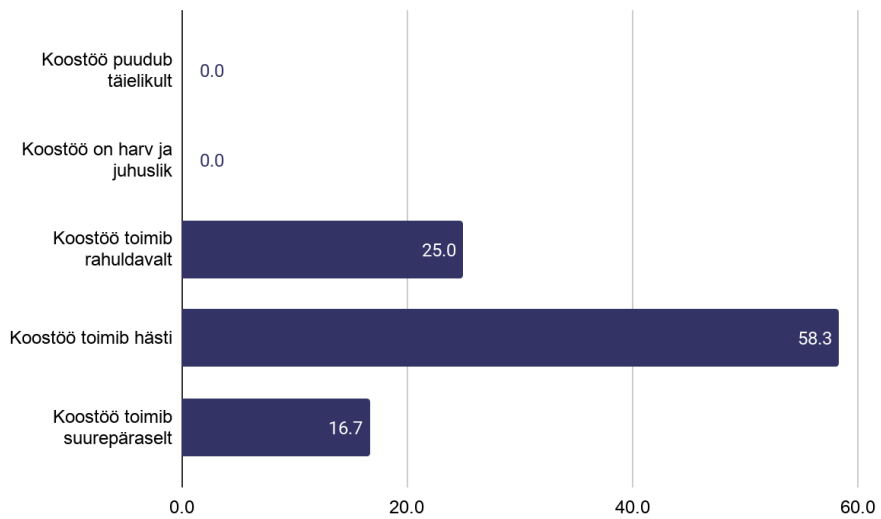
kollektiividele ja MTÜdele. Samuti kriisiolukorras kultuuritöötajate ringjuhtide palga säilitamine.”

Koostööd maakonna omavalitsuste liidu ja/või maakondliku arenduskeskusega hindavad vastanud kultuurikorraldajad alljärgnevalt:

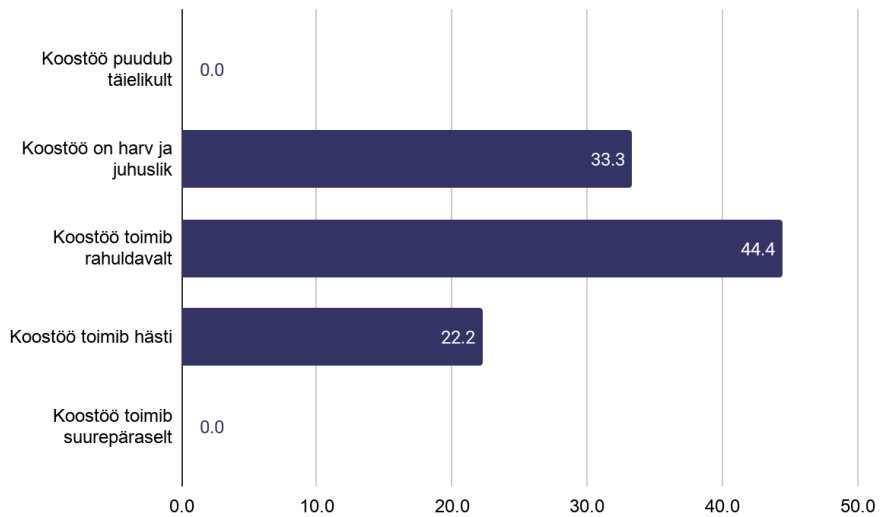
Graafik 19. Koostöö maakonna omavalitsuste liidu ja/või maakondliku arenduskeskusega, maakondade lõikes

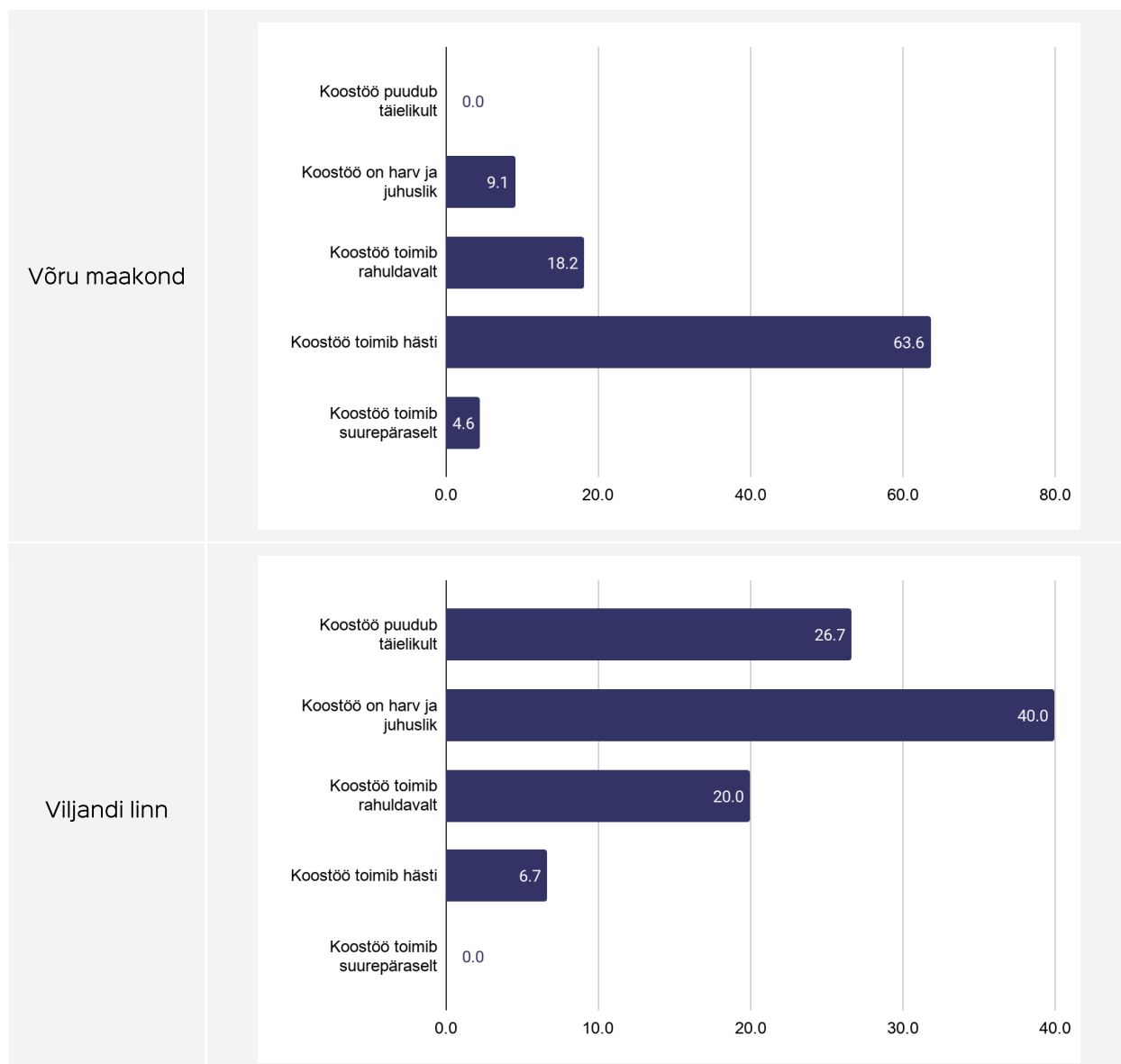

Põlva maakond

Valga maakond

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks maakonna omavalitsuste liidu ja/või maakondliku arenduskeskusega:

- Sisulise kultuuripoliitika ja maakondliku kultuurijuhi olemasolu.
- Panustamine maakondlikku infrastruktuuri, näiteks näituse pindadesse.
- Parem infovahetus.
- Maakondlik arenduskeskus võiks toetada rohkem kultuuri.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Järjepidevad koosolekud, koolitused ja õppereisid maakonna kultuuritöötajatele. Ühised arutelud, kitsaskohtade väljaselgitamiseks ja ühisürituste korraldamised.

Ettevalmistused suursündmustel osalemiseks(laulu- ja tantsupidu jm suursündmused), kollektiivide ülevaatusteks jne.”

“Arenduskeskuse eestvõtmisel toimuvad regulaarsed kokkusaamised, veebiseminarid, koordineeritakse maakondlikku kultuuritegevust ning aidatakse kaasa meie osalusele vabariiklikel üritustel.”

Tulemuste kommentaar:

Maakondlike omavalitsusliitude ja arenduskeskuste roll on viimastel aastatel olnud muutumises seoses rollide ja ülesannete jaotamisega pärast haldusreformi. Üldiselt võib tulemustest järeldada, et maakondlikud omavalitsusliidud ja arenduskeskused on leidnud ühise kokkupuutepunkti maakonnas tegutsevate kultuurikorraldajatega. Ootuspäraselt on suuremates keskustes (Tartu linn, Viljandi linn) tegutsevatel kultuurikorraldajatel vähem kokkupuudet maakonnatasandi organisatsioonidega kui maakonna teistes omavalitsustes tegutsevatel kultuurikorraldajatel (Tartu linnas puudub 32% vastanutest igasugune koostöö maakondlike organisatsioonidega). Võrreldes maakondi omavahel (sh Tartu maakond ilma Tartu linnata), hindavad Tartu maakonnas vastajad koostööd vähemalt rahuldavalt üle 85% vastanutest, Põlva maakonnas koguni 100%, Võru maakonnas 85% ja Valga maakonnas 65%. Samas tuleb silmas pidada, et Põlva maakonnas, Võru maakonnas ja Valga maakonnas oli vastamisaktiivsus madalam, mistõttu võib eeldada, et nendes maakondades leidub mitmeid kultuurikorraldajaid, kes pole infoväljas või motiveeritud vastama.

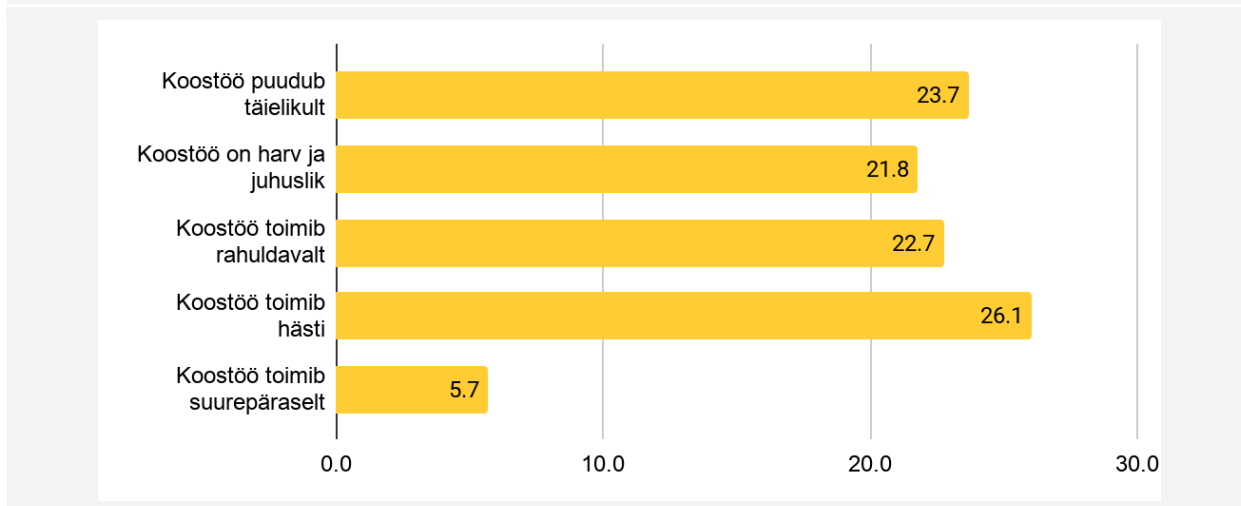
2.3. Koostöö Sihtasutusega Tartu 2024

Koondtulemused

Tartu 2024 saab olema järgmiste aastate olulisim algatus, mille mõju ulatub kultuurivaldkonnast kaugemale ning mis kaasab lisaks Tartu linnale kogu Lõuna-Eesti (sh Viljandi linna). Tartu kultuuripealinna taotluse koostamisse oli kaasatud väga palju osapooli, samuti suheldi aktiivselt Lõuna-Eesti kohalike omavalitsustega. Samas tuleb arvestada, et suurem osa teadlikkuse tõstmise ja kaasamise tööst kultuurikorraldajatega (eriti maakondades) seisab alles ees. Sellest lähtudes on positiivne, et sihtasutuse inimesed on saavutanud mingisugusegi kontakti 76% Lõuna-Eesti kultuurikorraldajatega, kusjuures rahuldavaks, heaks või suurepäraseks peab koostööd 55% vastanutest.

Ligi 24% vastanutest, kel puudub siiani igasugune koostöö regionaalse koordinaatori või mõne teise Tartu 2024 tiimi liikmega, on tõenäoliselt kultuurikorraldajad, kes pole omavalitsuse töötajate hulka kuuluvad kultuuritöötajad, sest neid pole SA Tartu 2024 teadlikult praeguseks Lõuna-Eestis veel kaasama asunud. Vastavalt SA Tartu 2024 programmi ettevalmistuse ajakavale tegeldakse praegu eelkõige omavalitsuste struktuuri kuuluvate kultuurijuhtide informeerimisega kultuuripealinna protsessidest, need omavalitsuste kultuuritöötajad peaksid muutuma lähitulevikus ise oma omavalitsuses keskseks teiste samas omavalitsuses tegutsevate kultuuritöötajate kaasajaks. Hetkel tegeleb sihtasutus kandidatuuriraamatus olevate projektidega, mis peaks novembriks 2020 jõudma partnerite kaasamise, sealhulgas Lõuna-Eesti kultuurikorraldajate kaasamise faasi. Uus ideekorje, kuhu Lõuna-Eesti kultuurikorraldajad saavad panustada oma ideedega ja olla kaasatud, on Tartu 2024 tegevuskavas plaanitud aastasse 2022 ja ettevalmistused selleks algavad sügisel 2020. Võttes arvesse, et Lõuna-Eesti kultuurikorraldajatega hakkas SA Tartu 2024 tegelema 2 aastat hiljem kui Tartu linna kultuurikorraldajatega, on märkimisväärne, kuidas Lõuna-Eesti on napi 1,5 aastaga Tartu linnale tulemustes järele jõudmas.

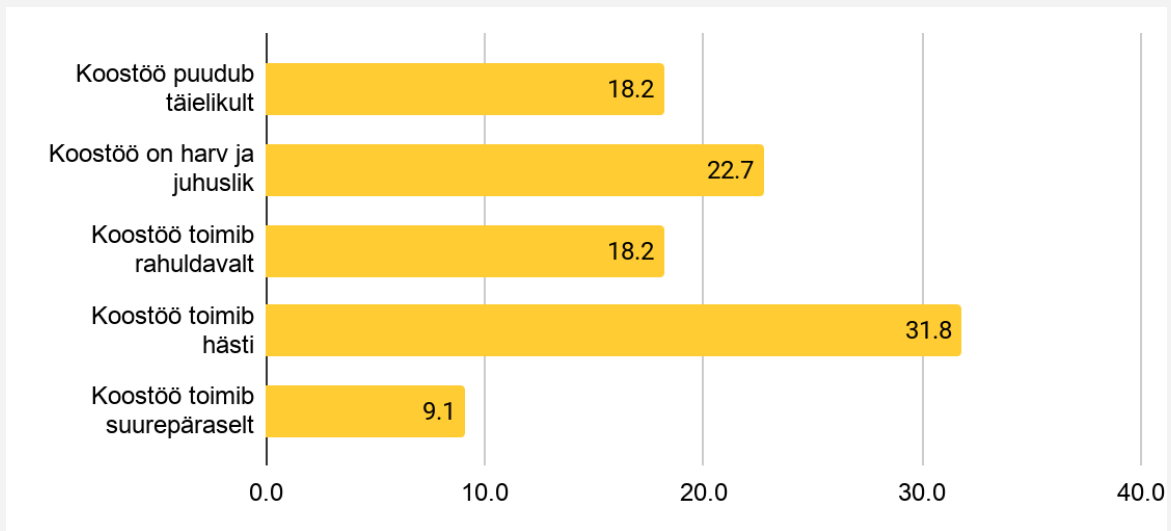
Graafik 20: Koostöö Sihtasutusega Tartu 2024, koondtulemused

Tartu linn

Tartu linnas on SA Tartu 2024 saavutanud koostöö vähemalt mingil tasemel koguni 82% kultuurikorraldajatega. Senist koostööd kultuuripealinna meeskonnaga hindavad heaks või suurepäraseks ligi 41% vastanutest. Vaid 18% vastanutest leiab, et neil puudub igasugune koostöö kultuuripealinna sihtasutusega. Ootuspäraselt on Tartu linna tulemused Lõuna-Eesti koondnäitajatest paremad - vähem on neid, kellel koostöö üldse puudub, rohkem on neid, kelle hinnangul on koostöö hea või koguni suurepärane.

Graafik 21: Koostöö Sihtasutusega Tartu 2024, Tartu linn

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks Tartu 2024 tiimiga:

- Kaasata rohkem erinevatel tasemetel tegutsejaid, mitte ainult eksperte.
- Rohkem oleks vaja omavalitsuse tasandil koosolekuid.
- Võiks enda tegevustest rohkem infot jagada.
- Teema on mitmetele alles üsna algusjärgus. Palju on veel ebaselget ja lahtist.
- Ebaselgus, et kui kultuurikorraldaja ei tegutse Tartu linnas, siis kuidas kultuuripealinn Tartu 2024 teda mõjutab ja kuidas saavad ümbritsevate valdade inimesed projekti panustada.
- Luua ühine FB foorum/grupp, kus Tartu 2024 ja Lõuna-Eesti kultuurikorraldajad suhelda saaks.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Tartu 2024 meeskond alati vaid ühe kirja või telefonikõne kaugusel ning valmis väga operatiivselt kõikvõimalikele küsimustele vastama. Nad on oma töös väga proaktiivsed, konstruktiivsed ja professionaalsed.”

“Üldiselt info liigub ja nõustamine samuti, kuid kohati tuleb liiga lihtsalt soovitus oma üritused kellegi teise omaga liita ja teatav pimedus kultuuriilmingute suhtes, mis värskelt esile kerkivad ning pole seetõttu kultuuripealinna taotlusse sisse kirjutatud. Kultuuris ei ole võimalik kõike aastaid ette planeerida, seega peab ruumi olema ka spontaansetele ideedele.”

“See on ilmselt meie enda initsiatiivi viga. Kui meil on koostöömõtted paigas, siis kavatsame pöörduda. Hetkel ei ole olnud tunda ei majanduslikku ega ka vaimset tuge. Oleme programmiga seotud, aga kõik tundub esialgu veel kuidagi kaugel - nii ajalises kui kaasavas võtmes. Ei saa päris täpselt aru, mis meie võimalused on - seda nii panustamise või kaasalöömise või ka toetuste osas. Rõhutan, et peame seda olukorda siiski enda veaks. Samas võiks olla koostatud ToDo list ja ajakava -võiselpäeva ülevaade kultuurikorraldajale ühise ürituse nimel koos liikuda. Kogu kultuuripealinna kontseptsioon muidu tundub väga hea.”

“Niipalju, kui meid on kaastaud, siis info liigub ja hetkel on enam-vähem kõik arusaadav. Algas ka projekt Loov Tartumaa, mis kaasab kultuuripealinna teemat, seega oleme igati sellega seotud. Pigem nüüd ajapikku peaks minema siis konkreetsemaks ja detailsemaks. Aga see ongi suur töö.”

“Koostöö toimib väga hästi, kuna suhtlus on regulaarne, selge ja sisukas. Samas on alati arenguruumi, näiteks ajaplaneerimise osas, kuna Tartu 2024 arendusprotsessis osalevad arendajad peavad selle tegevuse kõrvalt jätkama oma põhitööga ja sellega peab tähtaegu seades arvestama, nagu ka sellega, et Tartu 2024 meeskonnal on palju tööd ja nad ei pruugi alati jõuda väga operatiivselt infot edastada.”

“Hetkel ei ole olnud ettevõtlusetugistruktuurid minu arvates piisaval määral kaasatud. Äriturism on hinnatud kõige tulusamaks turismivormiks ja ennustatakse, et selle taastamine saab olema kõige keerulisem/pikaajalisem pärast käesoleva kriisi taandumist. Kultuuril on tähtis roll piirkonna elamis- ja külastamisväärsuse tõstmisel. Kuidas saame ühendada kultuuri-, puhkuse-, pere- ja äriturismi?”

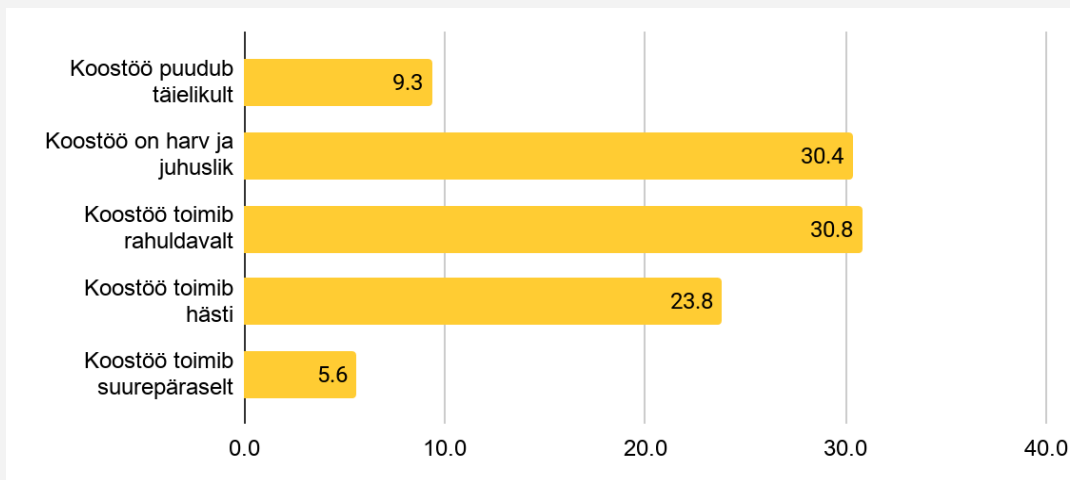
Tulemuste kommentaar:

Euroopa kultuuripealinna mastaabi projektide ettevalmistamine ja läbiviimine on massiivne ettevõtmine, mis eeldab väga põhjalikku kaasamisprotsessi. Kuna Tartu 2024 on oma taotlusse kaasanud kogu Lõuna-Eesti, siis on kriitilise tähtsusega, et Tartu 2024 meeskond suudaks kõnetada mitte ainult Tartu linna ja Tartumaa, aga ka kaugemate maakondade kultuuritegijaid. Seda enam, et Lõuna-Eesti omavalitsustelt oodatakse rahalist panustamist ning kultuurikorraldajatelt ideid, mida kaasata programmi. Võttes arvesse, et kultuuripealinna toimumiseni on veel neli aastat, ei ole kultuurikorraldajate kaasamisega kogu Lõuna-Eestis hiljaks jäädud, kuid kindlasti tuleks edaspidi pöörata senisest suuremat tähelepanu maakondades ja omavalitsustes tegutsejate kaasamisele, kommunikatsioonile ja koostöövõrgustike laiendamisele.

2.4. Koostöö kohalike ettevõtetega

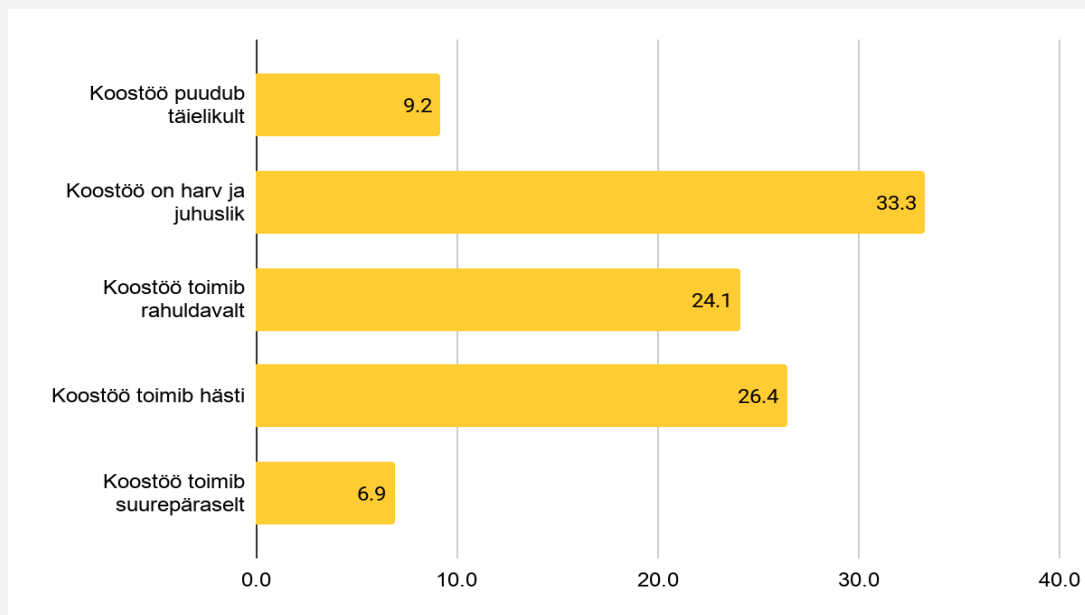
Koostööd kohalike ettevõtetega hindab heaks või suurepäraseks vaid 27% vastanutest, 37% vastanute hinnangul on koostöö harv või puudub täielikult:

Graafik 22: Koostöö kohalike ettevõtetega, koondtulemused

Tartu linna tulemused vastavad üldjoontes Lõuna-Eesti koondtulemustele:

Graafik 23: Koostöö kohalike ettevõtetega, Tartu linn

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks kohalike ettevõtetega:

- Koostöö võiks olla tihedam ja konstruktiivsem.
- Vajalik oleks erinevate kaartide ka kavade loomine turistidele ja külastajatele. Nt Tartu kunstigaleriide ja -muuseumide kaart.
- Rohkem võiks olla eri valdkondade inimeste kokkusaamisi, aga need ei tohiks jälle olla liiga suures ringis ja konverents. Pigem tihedamini ja väiksema osalejate arvuga, et toimuks suhtlemine ja potentsiaalsed partnerid leiaksid üksteist ja julgeksid läheneda.
- Hea näide, kus rahvamaja teeb koostööd kohalike ettevõtjatega. Rahvamaja saab aidata reklaami ja turundusega, ettevõtted toetavad meenete ja toodetega.
- Vaja kaardistada ülevaade kohalikest turismi- ja loomeettevõtetest.
- Probleem koostöös turismiettevõtetega, kes ei suuna turiste piisavalt efektiivselt kohaliku kunstielu juurde. Koostöö parandamine eeldab mõlemapoolset panust, aga abiks oleks ilmselt ka süsteemsem lähenemine omavalitsuse tasandil, et turismiettevõtteid võimalikult mitmekülgsete kultuuriasutuste ja -korraldajatega kokku viia.
- Ristturunduse viimine ettevõtete tegevuskavadesse.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Turismi ja loomettevõtetega koostöö puudub, esimene mure on raha leidmine projekti elus hoidmiseks ja ei ole näinud võimalust seda kaasata kohe esimeses järgus läbi koostöö turismiettevõtetega (vastukaja on olnud külm), kuigi projekt seda justkui eeldaks. Palju jääb ajalise ressursi taha. Mõnes mõttes jääb asjade ajamine ka väikese meeskonna taga, peab leidma lahendusi kaasamiseks vabatahtlike, mis on pea võimatu, peale kahte sammu soovitakse kohe tulemust ja raha saada või siis tüdinetakse.”

“Ilmselt on küsimus selles, et kultuuriväljal tegutsevad inimesed mõistavad ja toetavad üksteist, kuid ettevõtjad on enamasti orienteeritud otsesele kasumile, mitte kultuuri toetamisest saadavale kaudsele kasule ja paremale sotsiaalsele kapitalile. Võib-olla peaks rohkem rääkima sellest, kui palju kultuur tegelikult mitte ainult otsest, vaid ka kaudset tulu toob, Metallica kontserdiga seda ju suudeti, see oli väga hea ja professionaalne korraldus ja kommunikatsioon. Ka väiksemad üritused on kokku sama mõjuga, kuigi mastaabilt tundub see mõju väiksem.”

Tulemuste kommentaar:

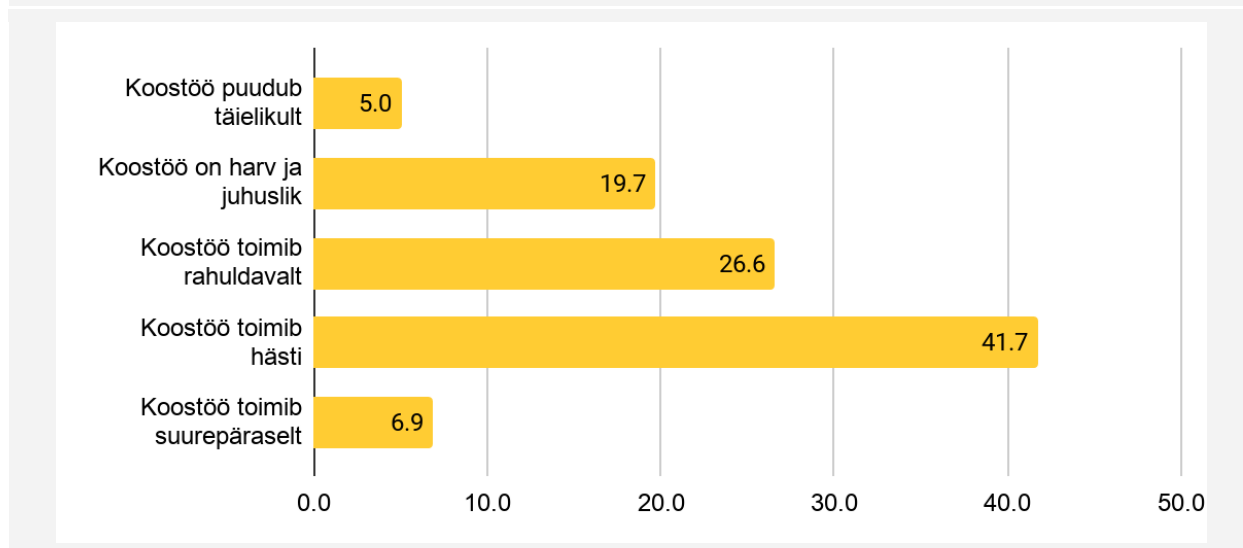
Selles küsimuses tuli selgelt esile kultuuri-majanduse dualism ning vastandumine. Oluline on toetada dialoogi. Siinkohal oleks olulised sündmused, kuhu regulaarselt ning

süsteemselt kaasatakse nii ettevõtjaid kui ka kultuurikorraldajaid, jagatakse häid koostööpraktikaid. Samuti erinevad häkatoni tüüpi sündmused, kus arendatakse uusi tooteid ja teenuseid. Toodi välja ka mitmeid praktilisi näpunäiteid nagu kultuuriobjektide lisamine kaartidele ning edastamine turismikeskustele, nende teadlikum tegutsemine. Üldiselt on ettevõtjate ja kultuurivaldkonna koostöö edendamine keeruline kõikjal maailmas, mistõttu tuleb selles osas teha rohkem teadlikke pingutusi.

2.5. Koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga ning sotsiaalvaldkonnas

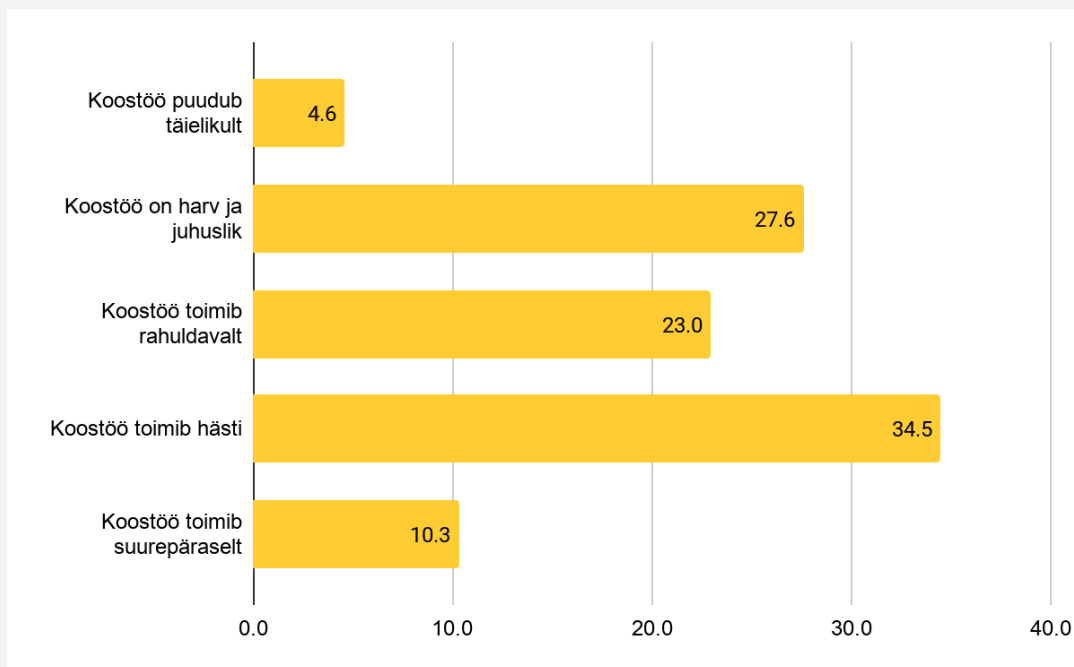
Koostööd hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga hindab valdav enamus vastanuid hästi toimivaks. Heaks või suurepäraseks peab koostööd 49% vastanutest, kusjuures ainult 5% hinnangul puudub koostöö täielikult.

Graafik 24: Koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga, koondtulemused

Üldjoontes on Tartu linna tulemused sarnased Lõuna-Eestile. Tartus on lahknevusi vastustes enam kui mujal. Nii on suurem hulk neid, kes peab koostööd harvaks ja juhuslikuks, kuid samal ajal on pea kaks korda enam neid, kes peab koostööd suurepäraseks.

Graafik 25: Koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga, Tartu linn

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga:

- Tihendada koostööd ka vallasiseselt, ülevallalised üritused toovad osapooli rohkem kokku.
- Tundub, et selles valdkonnas on suureks probleemiks aja- ja rahapuudus ning seetõttu ei ole vastavatel asutustel väga palju energiat, et erinevate koostööprojektidega tegeleda.
- Tugevad koostöövõrgustikud ja ühistegevused.
- Tihti ei tule koolid pakutavate ideedega kaasa (õppijate toomine õppekeskkonnast välja).
- Atraktiivsed pakkumised koostööks, et kõiki osapooli motiveerida.
- Töökavade paindlikkus, et sinna mahuks ka uusi koostööprojekti ideid.
- Kahepoolne ideede ja soovide vahetamine, et haridusasutused saaksid ka ise märku anda, millest nad huvitatud oleks.
- Lapsed ja noorte kaasamine juba ürituste ettevalmistamise protsessi.
- Haridusosakond võiks koolidele märku anda, et kultuuriüritustel osalemine on soositud.
- Anda tudengitele elulisi kokkupuuteid ettevõtlusega ning aidata panustada noore inimese professionaalse võrgustiku kasvatamisse.
- Hea näide, kui koostöö hakkas toimuma eriti hästi siis, kui linnavalitsus võttis koordineerimise enda peale.

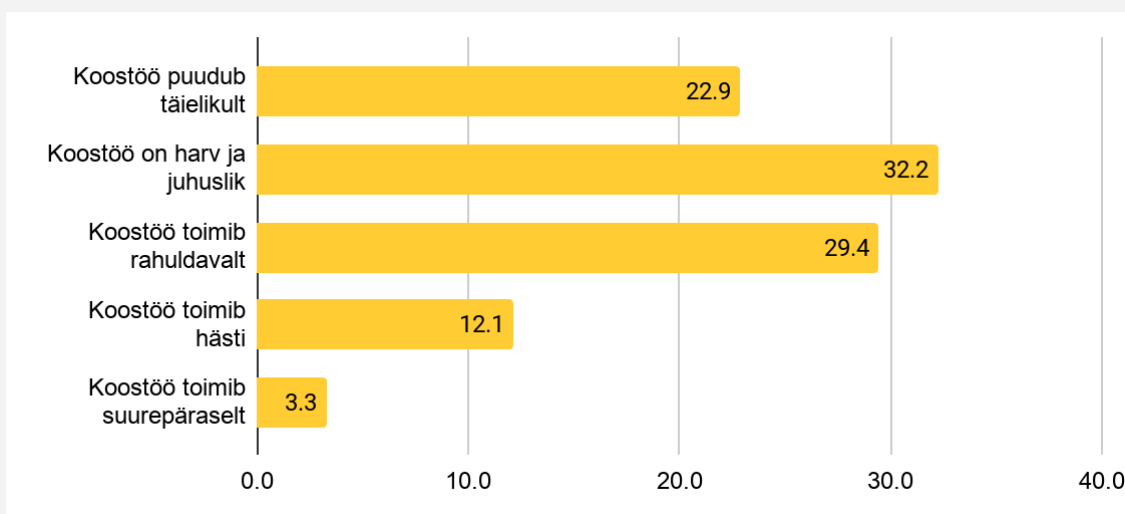
> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Väga hea koostöö on Tartu Ülikooli, Pallase ja Eesti Kirjandusmuuseumiga. Eks siingi taandub koostöö isiklikele kontaktidele, kuid ühise huvi korral ei ole miski võimatu. Teadusasutused ja kõrgkoolid on sageli ühisprojektidest huvitatud, kuid alati ei ole neil rahalist võimekust ja seetõttu on neil hea meel, kui mõni nende teadlane või õppejõud kultuuriprojektis osalemise eest koostööpartnerilt töötasu saab, või veel parem, asutusse koostöölepinguga rohkemgi lisaraha toob. See eeldab projekti kirjutajalt head tööd, kuid sellest alati ei piisa. Tõenäoliselt on huvikoolidel samuti eelarveküsimus selleks takistuseks, miks pakutud töötube ei suudeta vastu võtta, sest omalt poolt ei suudeta projekti rahaliselt panustada.”

“Haridusasutuste juhtide suure töökoormuse tõttu ei jõua kahjuks tegeleda, ehk oleks vajalik asutuste struktuurides kellelegi delegeerida kultuuritöö juhtimine, luua ametikoht?”

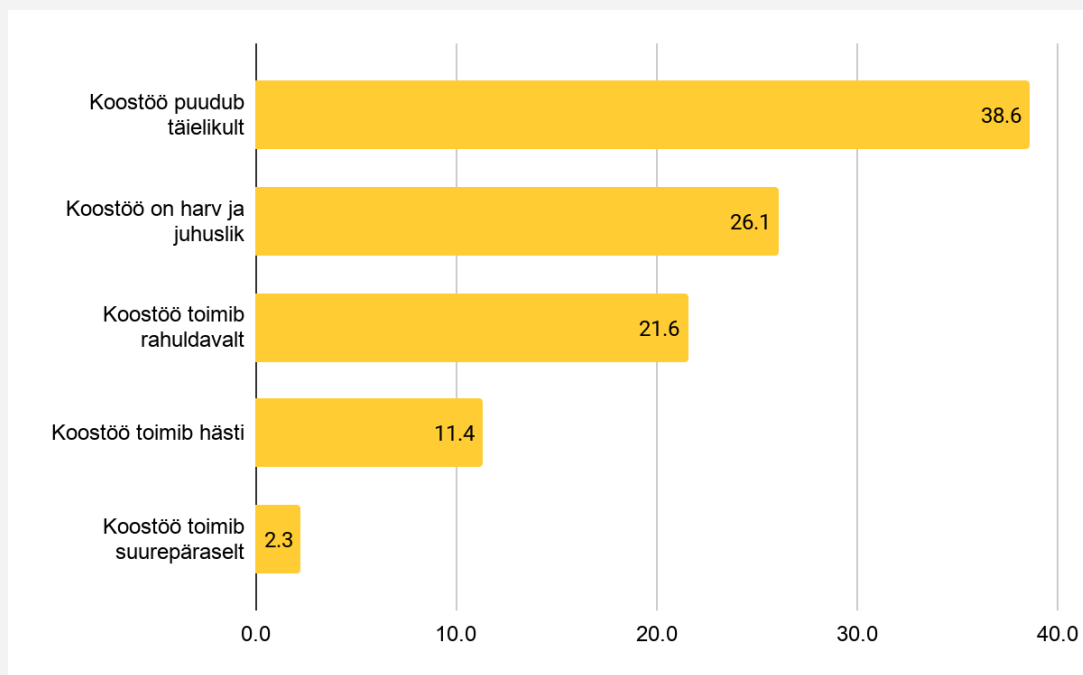
Koostööd sotsiaalvaldkonnas hindavad seevastu vastanud kultuurikorraldajad pigem kas rahuldavaks või isegi harvaks ja juhuslikuks, kusjuures 23% vastanute hinnangul puudub koostöö täielikult.

Graafik 26: Koostöö sotsiaalvaldkonnas, koondtulemused

Tartu linna kultuurikorraldajate hinnangul on olukord sotsiaalvaldkonna koostööga veelgi kriitilisem, koguni 39% vastanutest leidsid, et koostöö sotsiaalvaldkonnas puudub täielikult. Heaks või suurepäraseks peab koostööd vaid 14% vastajatest.

Graafik 27: Koostöö sotsiaalvaldkonnas, Tartu linn

Kultuurikorraldajate mõtted koostöö parandamiseks sotsiaalvaldkonnas:

-
- Hea näide, kui viiakse läbi eakatele hommikuklubi ning mitmeid teisi sündmusi ja tegevusi.
 - Korraldada ülelinnalisi eakate päeva tähistamisi.
 - Eesti puuetega inimeste kultuurifestivali korraldamine.
 - Abiks oleks kultuurispetsialistid, keda saaksid kasutada erinevad kultuuriasutused oma programmi avamisel ja kohandamisel vanuritele ja erivajadustega inimestele.
 - Osapoolte täpsete vajaduste ja soovide kaardistamine.
 - Eakatele ja puuetega inimestele võiks näiteks mõnel päeval nädalas korraldada loenguid, luule- või raamatulugemise õhtuid, teha midagi praktilist, võimelda jne.
 - Korraldada rohkem huvitavaid sündmusi, näiteks eakate festival vms.
 - Hea näide, kus kohalikud eakad on kaasatud erinevatesse tegevustesse, sageli laste juhendajatena.
 - Vaja oleks rohkem teadmisi ja oskusi, et korraldada eakatele ja erivajadustega inimestele ettevõtmisi nende sobival moel.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajalt:

“Ühiselt korraldatakse uute ilmakodanike õnnitlemist, eakate pidusid ning erinevaid koosviibimisi. Toimuvad päevased kinoseansid eakatele, kes õhtul pimedal ajal ei taha välja tulla. Hooldekodus käivad esinemas nii lapsed kui täiskasvanute kollektiivid; raamatukogu töötaja käib eakatele raamatuid ette lugemas ja filme tutvustamas. Hiljem toimub filmi ühisvaatamine.”

“Pean seda väga oluliseks koostöövaldkonnaks, mille rakendamist oma töös hetkel ette valmistan. Sellesisulise koostöö toetamiseks oleks abi ühistest koolitustest, kus ei oleks ainult kultuurikorraldajad, vaid koolitatakse ka sotsiaalvaldkonna esindajaid.”

Tulemuste kommentaar:

Üldiselt hindavad Lõuna-Eesti kultuurikorraldajad, et koostöö hariduse, teaduse ja noorsootöö valdkonnaga toimib hästi, seevastu aga koostöö sotsiaalvaldkonnas on pigem harv ja juhuslik. See tulemus haakub ka kultuurikorraldajate pädevuse hindamisega, kus tuli välja, et sotsiaalvaldkonnaga seotud teemadel oleks rohkem teadmisi ning seega ka koolitusi vaja.

2.6. Põlvkondadevahelised projektid ja algatused

Küsimusele vastanud 173-st kultuurikorraldajast on teadlikult viinud ellu põlvkondadevahelisi projekte või algatusi 106 kultuurikorraldajat. Samas on ka oluline silmas pidada, et 60 kultuurikorraldajat ei ole küsimusele vastanud, kuna ilmselt neil ei ole vastavat kogemust. Tartu linnas oli 30 vastajat ehk kolmandikul kõikidest osalejatest (33%) kogemusi teadlikult põlvkondade vaheliste projektide elluviimisega.

Kultuurikorraldajad, kes aga on teadlikult viinud ellu põlvkondadevahelisi projekte või algatusi, mis toovad kokku noori ja vanemaelisi inimesi ning toetavad nende vastastikkust õppimist ja kogemuste vahetamist tõid alljärgnevat näiteid:

- Tantsuõhtud eakatele, kus mängib noortest koosnev puhkpilliorkester.
- Tule toomise üritus, kus osalesid igas vanuses inimesed, alates imikutest emadega kuni eakateni välja.
- Uuslõimujate kultuuriseminarid ERMis, ühised ettevõtmised vabatahtlikena, ühised kultuureisid.
- Alates 2001.aastast toimub folklooripäev, kus murdekavas esinevad lapsed koos vanemate ja vanavanematega.
- Tõrva Raadio, mis on hooajaline projektraadio, mille programmis on saade "Väärikateklubi", mis ühendab erinevad põlvkonnad.
- Tartu praostkonna kirikutes toimuvad taolised koostööprojektid.
- Tartu Kirjanduse Maja ja Prima Vista programm on kujundatud ja reklaamitud avatuna erinevatele eagruppidele ning selle raames on neil ka aega ja ruumi omavaheliseks suhtluseks.
- TarSlämm
- Ettelugemise päev, kus koolinoored lähevad hooldekodudesse ette lugema.
- Rallile ja sellega seotud meelelahutusüritustele on oodatud igas vanuses inimesed, üritused on planeerinud nii, et tegevust oleks igas vanuses inimestele.
- Peredele mõeldud rahvaspordiüritused.
- Eakate päeva üritused, mille on organiseerinud noored.
- Vabariiklik meesansamblite festival, kus osalesid nii noored kui ka vanad.
- Täiskasvanuõppe avamine huvikoolis (elukestva õppe ideed) ja õppurite lõimumine laste õppeprotsessiga.
- Koolitused vanaemadelt lastelastele.
- Ühisüritused ja peod.
- Kogukonna õpitoad, kodukandipäevad.
- Näitering, kus osalevad inimesed vanuses 16-80.
- Laulu- ja tantsupäevad, kus on osalenud kolm põlvkonda.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Päris sellekohast projekti ellu kutsunud ei ole, küll aga toimub põlvkondade vaheline teadmiste-oskuste edasiandmise järjepidevus vanematelt noortele. Näiteks eakate seltskonnatantsuring ja täiskasvanute segarühm on õpetanud sündmustel lastele ja nooretele vanu tantse. Koolivaheaegadel või rahvakultuurisündmuste raames õpetavad kangakudumisringi staažikamad kujud kangakudumisoskusi lastele ja noortele. Tantsuselts korraldab maakonna laste folklooripäevi, kus tutvustatakse vanu kombeid, laule, tantse ja pillilugusid ning õpetatakse käelist tegevust.”

“Olen teinud taolise projekte, viies mitteformaalse hariduse kontekstis kokku Lõuna-Eesti kultuurihuvilisi noori ja erinevaid Eesti kunsti ja visuaalkultuuri valdkonna spetsialiste ning aidates neil korraldada erinevaid ühiseid kultuuriüritusi. Sooviksin sellist tegevust jätkata ja oma praktikas edasi arendada.”

“Olen korraldanud põlvkondadevahelisi rahvatantsuüritusi, kus osalevad tantsijad lastest kuni eakateni välja. Sellised kokkusaamised on väga kasulikud, sest lapsed näevad, kuidas täiskasvanud näitavad neile eeskujuga. See lisab motivatsiooni hobiga jätkamiseks. Lapsed on väga rõõmsad, kui nende vanemad või vanavanemad tegelevad sama hobiga.”

“Olen juhtinud linnamuuseumi Üle Jõe projekti, mille üheks osaks oli eakate kaasamine, nt korraldasime vestlusringe eakatele, eakatega viidi läbi rida intervjuusid. Tegime tihedat koostööd Ülejõe sotsiaalasutustega - eksponeerisime näitusi nende hoonetes, korraldasime loenguid nende juures.”

“Olen aastaid kevadistel ja sügisestel perepäevadel korraldanud põlvkondade päeva, kus kokku saavad lapsed ja vanemaealised inimesed. Koos on mängitud näiteks vanaemade-vanaisade lapsepõlve mängu, üles seatud näitus suguvõsa vanadest fotodest jms. Noored on käinud eakate päevakeskuses kogemusi omandamas erinevates õpitubades (nt kangakudumine). Traditsiooniliselt käivad huviringide õpilased jõuluajal hooldekodus esinemas. Noortekeskuse noored on pühade ajal rõõmustanud ka kodus elavaid eakaid - viinud neile omatehtud kingitusi ja esinenud mõne lauluga.”

“Kultuuriprogrammides osalevad esinejad igast põlvkonnast, esitusel olnud kavad nagu näiteks "Meie elu" keskenduvad eluringile ja selle erinevatele faasidele, kogupereüritustel (külade päev, spordipäevad jt.) toimuvad võistlused, mille

meeskondade liikmed on erinevatest generatsioonidest. Kõik valla eakate jõulukaardid ja piparkoogid valmistatakse noortekeskuse poolt.”

“Arvan, et selles valdkonnas oleme tegutsenud pikka aega ja saavutanud teatava stabiilsuse. Mõned tegevused: memme-taadi peod, perepeod, ühismatkad, kus lapsed oskavad arvestada memmede kõndimise tempoga, memmede ja lapsevanemate töötoad lastele, vanade raamatute tutvustamine, lõngade värvimine taimede ja seentega, talgutööd.”

Tulemuste kommentaar:

Põlvkondade vahelisi projekte ja algatusi on teinud alla poole vastanud kultuurikorraldajatest. Kuna tegemist on Tartu 2024 jaoks ühe olulise teemaga, mis samuti ühtib ka globaalsete trendidega valdkonnas, siis tuleb sellele edaspidi kindlasti rohkem tähelepanu pöörata ning põhitegevustesse rohkem integreerida. Tore on näha, et on siiski ka mõned head näited, mis üheltpoolt soovivad pärandit edasi anda ning samas ka sotsiaalset kuulumist kinnistada ja üksiolekutunnet vähendada.

2.7. Keskkonnateadlikkus ja säästlikkus

Antud küsimusele 162-st vastanud kultuurikorraldajast on kultuurikorralduses arvestanud keskkonnateadlikkuse ja säästlikkuse põhimõtetega 135 kultuurikorraldajat. Samas on ka oluline silmas pidada, et 71 kultuurikorraldajat ei ole küsimusele vastanud, kuna ilmselt neil ei ole vastavat kogemust. Tartu linnas pööravad 56 vastajat (62% kõikidest osalejatest) tähelepanu keskkonnasäästlikele põhimõtetele. Küll aga on oluline rõhutada, et kultuurikorraldajate praktikad selles osas on väga eri ulatuse ja mõjuga, alates väikestest sammudest (töökohal plasttopside asendamine kruusidega) kuni keskkonnasäästlikkuse põhimõtete rakendamiseni kogu sündmuste korralduse ahelas.

Peamised tegevused, mida kultuurikorraldajad oma töös teevad selleks, et vähendada kultuuritegevuse ökoloogilist jalajälge on plastnõude ja ühekordsete nõude kasutamise vähendamine (nt biolagunevate nõude kasutamine), paberi kasutamisele digilahenduste eelistamine (reklaamid, dokumendid, noodid, loengumaterjalid), üritusele ühise transpordivõimaluse pakkumine, prügisorteerimine, korduv- ja taaskasutamine, raiskava tarbimise vähendamine, trükiste trükkimine rohelise märgiga ettevõttes, kannuvee kasutamine pudelivee asemel, säästev vee- ja elektrikasutust, potililled või seemnepakkide-pliiatsite kinkimine eluslilled aseme, reisimise ja lendamise vähendamine ning digisuhtluse

eelistamine, valgusreostuse vältimine, kätekuivatuslahendusena korduvkasutatav kangas (masinas), ilutulestiku kasutamisest loobumine ning kohaliku eelistamine.

› *Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:*

“Taaskasutusmaterjalide kasutamine (upcycle, recycle, downcycle), läbimõeldud jäätmekäitlus ja prügisorteerimine, taimsed toiduvalikud, ühekordsete toodete vähendamine või biolagunevate vastu vahetamine (selgeks tegemine mis on biolagunev ja mis taimsest toorainest toodetud), üleüldine resursside ja keskkonnamõju hindamine erinevate tegevuste juures ja teadlikkuse tõstmine meeskonnas.”

“Suurüritusel prügi sorteerimise võimaldamine, hilisem ise ülesorteerimine; suurüritusele toitlustajate valiku tingimustesse biolagunevate nõude kasutamise nõude panemine jms; dekoratsioonideks kasutatud materjalide ja elementide taaskasutusse suunamine.”

“Me jälgime seda kogu aeg. Kollektiivide riideid hangime taaskasutuse korras. Meil on annetusnurk, kuhu tuuakse riideid. Viimati, märtsis, tegime taotluse Maksuametile, kes jagas PTA pankrotivara ja nüüd juunis saime pluusid, mida jagame oma kultuurikollektiividele.”

“Tellisime JUKSist (erivajadustega inimeste organisatsioon, kes tegeleb muuhulgas ka tootmisega) erineva kujundusega tassid, mida osalejad saavad endaga kaasas kanda.”

“Kasutan kohapealseid teenusepakkujaid, muusikuid, lauljaid, toitlustajaid, õhtujuhte.”

Tulemuste kommentaar:

Keskkonnateadlikkus ja säästlikkus on oluline teema, millega on oma praktikas tegelenud ning millele mõelnud hetkel pigem vähe kultuurikorraldajaid (nii oma tegevuste organiseerimisel kui ka vastavasisuliste sündmuste korraldamisel). Kuna tegemist on Tartu 2024 jaoks olulise teemaga ning see ühtib ka suuremate globaalsete trendidega, siis tuleks antud teemaga edaspidi teadlikumalt tegeleda ning proovida seda integreerida suuremal määral kultuurikorraldajate igapäeva.

2.8. Kultuuri- ja spordivaldkonda siduvad projektid

Antud küsimusele 147-st vastanud kultuurikorraldajast on viinud ellu projekte või algatusi, mis seovad kultuuri- ja spordivaldkonda 115 kultuurikorraldajat. Samuti on oluline silmas pidada, et küsimusele on jätnud vastamata 86 kultuurikorraldajat, mis tähendab, et suure tõenäosusega neil vastav kogemus puudub. Tartu linna vastanutest on kultuuri ja spordi ühendamisel sihipärane kogemus 15 vastajal ehk 16% kõikidest Tartu linna vastajatest.

Näidetena elluviidud projektidest või algatustest, mis seovad kultuuri- ja spordivaldkond toodi alljärgnev:

- Võrukeelse laulupeo Uma Pido eelsündmuseks oli matkade sari.
- Spordivõistlused koos kultuuriprogrammiga (nt esinevad erinevad muusikud ja tantsijad).
- Viljandimaa Sakala Mängud ning laulu- ja tantsupeo läbiviimine selle raames.
- Erinevad tantsupeod ja võimlemispeod.
- Tuletulemine 2019. aastal toimus jalgratastega.
- Tervisepäevade, perepäevade ja külapäevade korraldamine.
- Rattaretked linna ajaloolistesse jms huviväärsetesse paikadesse.
- Noorteprojekt Idee-45.
- Matkasari "Lustiga liikuma!" Elva valla kultuuriloolistesse ja looduskaunitesse paikadesse.
- Seto Kuningriigipäeval vägimehe võistluse läbiviimine ning Seto Folgil matkaprogrammi läbiviimine.
- Kultuurilooga seotud jalgrattamatkad.

› Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

"Tantsulapsed spordilaagris, korvpallurid tantsulavastuses, vabariigi aastapäeva kontserdil tantsukontsert skatepargis."

"Suurema peo eelsündmusena toimus kodu- ja kultuurilooline matkasari mitme maakonna vahel (Võru, Põlva, Valga), mis oma ajalooliste piiridega hõlmas kaheksat Vana-Võromaa kihelkonda."

"Rõuge valla talispordipäev "Puulpümme puulpäiv" - ühendatud olid sportlikud mängud, muusika, Mõniste muuseumi õpetussõnad talviste tegemiste kohta, sajand tagasi kasutusel olnud mängude mängimine, tõrvikumatk ja kohaliku toidu nautimine."

Õhtu lõppes kohaliku bändi kontserdiga. Kõik osalejad said auhinnad kohalike toodetega.”

“Kultuuri- ja spordivaldkonda omavahel seovaid projekte on toimunud. Seiklusmäng, kus otsitakse valla erinevaid kultuuriobjekte ja vastatakse nende kohta käivatele küsimustele. Veel on spordiüritusele kutsutud esinema kultuuriinimesi jne.”

Tulemuste kommentaar:

Mitmed kultuurikorraldajad on ellu viinud kultuuri ja sporti siduvaid projekte, eriliselt noortele ning eriti just matkamist ning kultuuripärandit siduvaid projekte, aga kuna suur hulk vastajaid jätsid sellele küsimusele vastamata, siis võib eeldada, et neil kultuuri ja sporti siduvate projektide elluviimise kogemus ka puudub. Teadlikkus kultuuri ja spordi ning liikumisharrastuse teadlikkust sidumisest on suhteliselt tagasihoidlik (nt vastuste hulgas kommentaar “sport on kommertsvaldkond ja sellel pole kultuuriga vähimatki pistmist”). Senisest rohkem tuleks tuua kokku kultuuri- ja spordikogukonda, et kavandada ühiseid algatusi.

III OSA: COVID-19 kriisi mõjud kultuurikorralduses

Küsimustikule vastanud kultuurikorraldajad tõid välja alljärgnevid igapäevaste tegevuste ümberkorraldusi, mida nad on pidanud seoses kriisi mõjudele ellu viima:

- Tegevuse korraldamise virtuaallahendusele üleviimine;
- Kodukontoris töö tegemine ja videokoosolekud;
- Töötajate koondamine;
- Ürituste ärajätmine või edasilükkamine, osa üritusi kolis ka veebi;
- Uute oskuste ja võimaluste omandamine ja rakendamine;
- Aktiivne tegevus on seiskunud; tegelemine nende töödega, milleks muidu aega napib (nt dokumentide korrastamine, hooldus- ja remonttööd);
- Kultuurikollektiivide tegevuse pausile panemine;
- Ekraaniväsimuse tekkimine;
- Ringide töö katkemine;
- Iganädalased maakonna kultuuritöötajate videokoosolekud veebis;
- Olemasolevate projektide lõpetamine nõudis kiiret tegutsemist ja otsustamist;
- Väga positiivse tõuke on andnud digikultuuriaastale, kus palju koolitusi ja koosolekuid on võimalik olnud teha ära digikujul;
- Tarneraskused;
- Töö harrastajatega on täiesti seiskunud;
- Ressursside suunamine veebikoolituste süsteemi väljatöötamisele;
- Eelarvete kärpimine.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajatelt:

“Töötan huvihariduses ja kuigi oleme distantsõppel on sisuline kvaliteet pingutustele vaatamata hoopis midagi muud, mida meie õppeeesmärgi taotlevad. Kultuurilises plaanis on jäänud mitmet sündmuste külastused ära ja minu jaoks ei ole üle veebi kultuuritarbimine päris ja ei paku mulle naudingut.”

“Praegu teen igasuguseid ettevalmistusi tuleviku ürituste jaoks, kirjutan projekte ja otsin teisi rahastajad. Loen kirjandust mis aitaks kuna raamatukogud on avalikumad kui tavaliselt ja tekitan kontakte nendega kellega saan.”

“Pidime sulgema ukсед. Julgelt 2 nädalat ei toimunud midagi, võib-olla isegi kauem, siis hakkasime tegema esimesi katsetusi ja üritusi veebis. Ma ei alahinda veebis toimunud kultuuriprogrammi, mis eriolukorra ajal aset leidis. Kahtlemata andis see võimaluse Tartu ja Lõuna-Eesti kultuurikorraldajatel ja kultuurisündmustele kaugema publikuni jõuda, mida tavaolukorras poleks kunagi juhtunud. Samas kultuuritarbija vaatepunktist oli seda kõike ikka ühel hetkel liiga palju. Nüüd on minu jaoks küsimus, et kui taas kohad avatakse ja väiksema arvuga kogunemised toimuda saavad, siis kas publik tuleb? Kui suur on olnud katkestus ja kas hakatakse tegema live-ülekandeid, neile kes veel kohale ei taha tulla?”

“Üritus, mis oli sellele ajale planeeritud, pidi veebi kolima ja sellega kaasnesid suuremad kulud ürituse korraldamiseks, samas kui omavalitsuse poolt on surve toetuse vähendamiseks.”

“Väga on mõjutanud. Vaikus linnaruumis. Mitmed ametid ja töökohad on saanud juurde lisaväärtust. Kahjuks ka koondamised - Pärimusmuusika Keskuse 50 % töötajatest on koondatud. Muusikakoolis distantsõpe - eriti keeruline 7-9 aastastele lastele, kes ei valda tehnilisi vahendeid. Laste ja töötajate motivatsiooni hoidmine - eriti suur probleem.”

“Väga oluliselt. Kuigi karantiini ajal kollektiivid ei tegutsenud ja sündmusi ei toimunud, tööd jätkus, kuid see oli täiesti erinev varasemast. Karantiiniaja alguses toimus maikuu sündmuste ärajätmine, kuid jätkus lootus juunis toimuvaks ja tegelesime juunikuu sündmuste ettevalmistamisega. Sellele järgnes ka juunikuu sündmuse, esinemiste ja väljasõitude tühistamine ja vastava info jagamine. See töö pole olnud meeldiv, kuna sellega ei kaasnenud mitte ainult sündmuste ärajäämine. Nurjus suur osa tehtud tööst (just suurüritusi) ja väga kahju oli koostööpartneritest, kellel tuli töö või planeeritud tegevused üles öelda, teades, et nad jäävad ilma sissetulekutest. Kultuurikorraldajana toimus töö kuni kriisiaja lõppemiseni kultuuriasutuses suletud uste taga või kodudes ning peamiselt sotsiaalmeedia, veebikeskkonna ja telefonivestluste tasandil. Info muutudes ja täienedes muutsime vastavalt sellele plaane ja püüame taastada tegevusi, mida antud olukorras on juba võimalik.”

Vastanud kultuurikorraldajate ootused abile ja toetusele kriisi mõjudega toimetulemiseks lisaks üldistele üleriigilistele tööturu ja ettevõtluse toetusmeetmetele ja selleks, et tulevikus kriisideks paremini valmis olla:

- Võimalusel tuleks omavalitsustel säilitada töötasu kultuuritöötajatele.
- Võimalusel valdkonnale reservfondi loomine.

-
- Parem ülevaade alternatiivsetest lahendustest (tehnoloogia kasutamine sündmuste läbiviimisel).
 - Koolitused, kuidas ise paremini kriisiolukorras toime tulla, siis oskaks ka teisi aidata.
 - Töötada välja veebipõhine kultuuriplatvorm (veebipõhine lahendus kultuuri pakkumiseks).
 - Tulevikuks erinevate stsenaariumite ettevalmistamine.
 - Veebipõhiste sissetulekuallikate loomine kultuurivaldkonna esindajatele.
 - Paindlikumad toetuste tingimused.
 - Tagada vabakutselistele kultuuri- ja loomeinimestele sotsiaalsed garantiid.
 - Pikemaajalised rahastusmudelid.
 - Paindlikumad töölepingud (võimalus anda muid ülesandeid).
 - Kriisiplaanide loomine.
 - Sündmuste korraldamise omaosaluse toetamine (väheneb piletimüük ja tõenäoliselt ka hinnad).
 - Väga hea, ühtlane ja stabiilne interneti ühendust üle Eesti, et oleks võimalik veebivahendusel üritusi korraldada.
 - Kriisiga toimetulemise kogemuste vahetamine valdkonnas ning edulugudest õppimine.
 - Tõhus ja selge kommunikatsioon.

> Mõned tsitaadid vastanud kultuurikorraldajalt:

“Vaja on panustada teadlikult kultuuriasutuste ja -korraldajate kohanemisvõime suurendamisse, seda nii kriisijuhtimise koolituste näol, efektiivsemate veebipõhiste lahenduste loomise näol kui ka füüsilise infrastruktuuri näol - vanade hoonete puhul nt ventilatsioonisüsteemid jms.”

“Üritused, mis on traditsioonidega ja on ennast õigustanud, mis toimuvad alati igal aastal või teatud intervalli järgi võiks olla pikaajaliste KOV-ide toetuslepingutega - nt 5-10 aastat, ning siis tehakse hinnangud ja vaadataks üle - kas linn soovib jätkata või pigem hakkab teisi kultuurisündmusi toetama. Suuremat festivali ülesehitatamist alustatakse vähemalt 1,5-2 aastat enne. Oleks hea, kui sul on korraldajana kindlus, et festival toimub ka järgmisel ja ülejärgmisel korral.”

“Üleriigilised toetusmeetmed ei hõlma igat tüüpi organisatsioone. Näiteks meie oleme harrastusteatri ja professionaalse teatri vahepealne organisatsioon ja ei kvalifitseerunud ühtegi kategooriasse.”

“Ma julgen väita, et puudub süsteemne terviklik ülevaade kultuuritegijate tööst. Kriisi lapitakse juppide kaupa ja võidab see valdkond, kellel on Tallinnas tugevamad eestkõnelejad. Lisaks on probleem ümbrikupalkades. Nii näiteks jäid paljud kollektiivide juhid ilma kriisitoetusest, sest ametlikult neil lepinguid pole.”

“Rahvamajade seadus annaks ehk kultuuritegijatele hääletoru. Nii nagu hariduselu eriolukorda kajastati meedias palju läbi haridusministri, nii aitaks ka rahvamajade seadus meid riigis eri tasanditel kuuldavaks ja nähtavaks teha, meie muresid ja vajadusi tõstatada. Hetkel oleme oma omavalitsuse suval. Mõnes vallas on sellega hästi (nt meie vallas) ja mõnes mitte.”

“Kultuuritöötajatest veduritel, sädeinimestel on vaja kindlustunnet, et kui tuleb kriis, siis ei oleks (alarahastatud) kultuurivaldkond see, kus kohe hakatakse otsi kokku tõmbama ning eelarveid kärpima. Kultuurivaldkond ei ole ainult tühikargamine, vaid on see on valdkond, mis tagab inimese vaimse tervishoiu, et kriisiolukordades püsima jääda ning inimestele kindlustunnet ja rõõmu pakkuda. Kultuurirahvas vajab silmast silma kokkusaamist ning häkatone, et toimuks areng, uued suunad ning teadlikkuse tõstmine. Selge see, et kui tuleb uus kriis, on vaja valmisolekut, kuidas minna edasi, et uus kriis ei paneks kõike jälle kinni. Pakun välja, et teha üks või mitu häkatoni antud teemal: olen valmis igaks kriisiks. Järgmine kriis ei pruugi minna nii kergelt nagu see.”

“Kindlasti peame hakkama senisest enam loovamalt mõtlema, leidma uusi viise, kuidas sündmuseid korraldada, kultuuriprogrammi pakkuda. Arvan, et abi oleks loovmõtlemise koolitustest ja uute formaatide disainimisest. Kui rääkida kaasamisest, siis need ei saa olla enam suured rahvakogunemised või näitused, vaid tuleb leida nutikaid viise inimesteni jõudmiseks, arvestades sealjuures sellega, et veebis on pakkumine suur ja inimesel on vaid 16 tundi ööpäevas kui ta ärkvel on ja toimetab.”

Küsitluse vastustest jäi tugevalt kõlama ka mõte, et see on väga oluline teema, mida tuleks kindlasti edasi arutada laiemas ringis.

Tulemuste kommentaar:

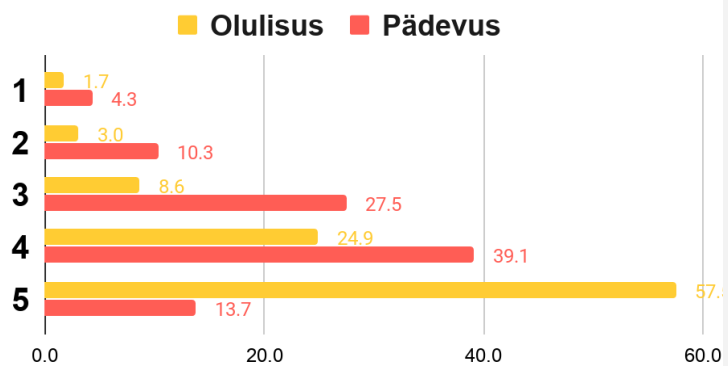
Valdkond ootab, et COVID-19 kriisi järel peetaks võimalike toetusmeetmete ja abi osas laiapõhjalisi, kaasavaid ning sügavamaid arutelusid. Tegemist on valdkonna ja selle tulevikus toimimise jaoks väga olulise teemaga. Vastustest võib välja lugeda ebakindlust tuleviku osas, kuna kriisimõjud puudutavad eelarvekärpeid, samuti on ebaselgus võimalike viiruse teiste laienete ees, turismi taastumise osas ning pikemaajalise majanduskriisi mõjus Euroopa kultuuripealinna projektile.

Lisa 1: Hinnangud koolitusteemade osas

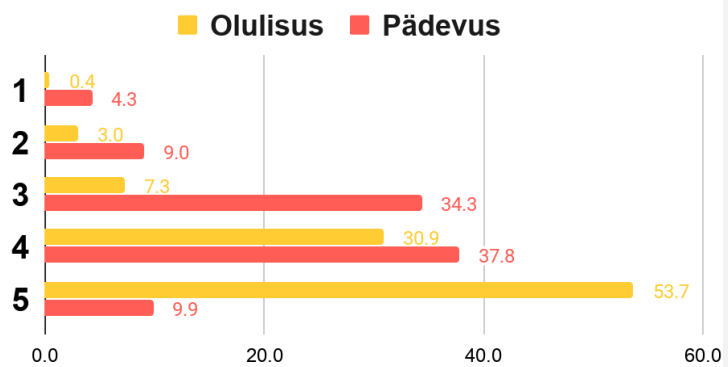
Kultuurikorraldajate hinnangud erinevate koolitusteemade olulisuse kohta (1=ebaoluline kuni 5=väga oluline) koos reflektsooniga, kui pädevaks nad hetkel ennast antud teemadel peavad (1=ei ole üldse pädev kuni 5=olen väga pädev):

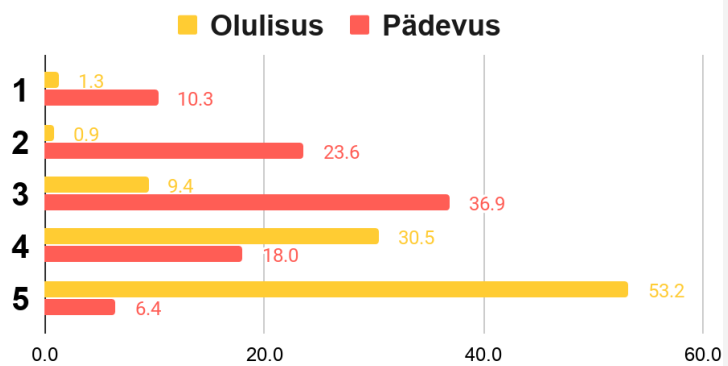
Projektide ja taotluste kirjutamine

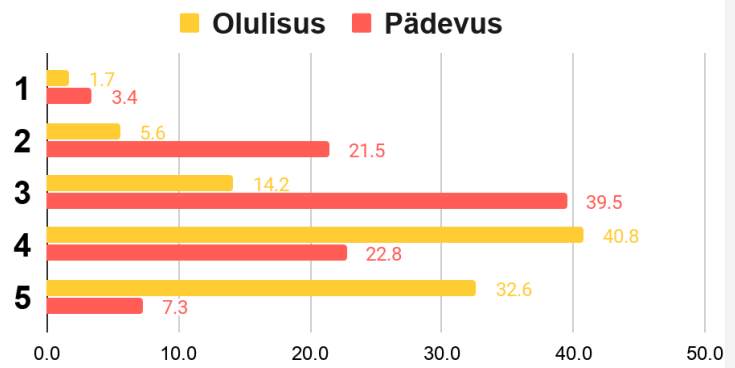
Finantsjuhtimine ja eelarvestamine

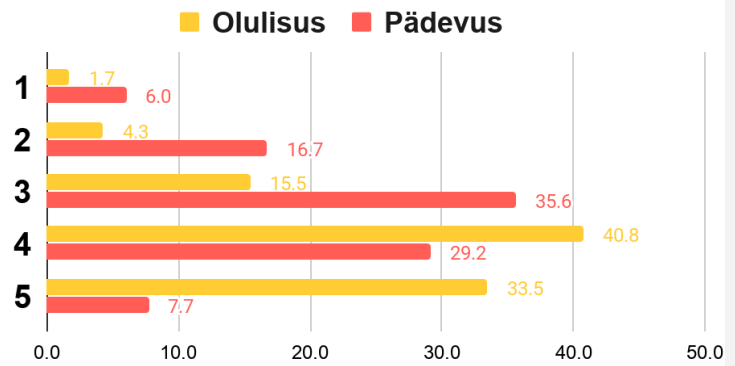
Ühisrahastuse ja sponsorite kaasamine

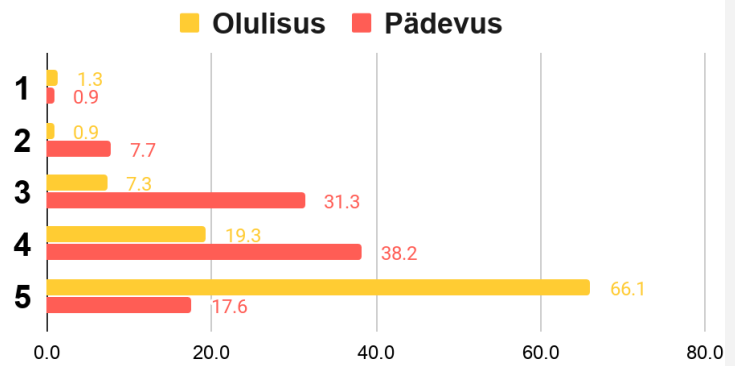
Otsete ja kaudsete mõjude hindamine

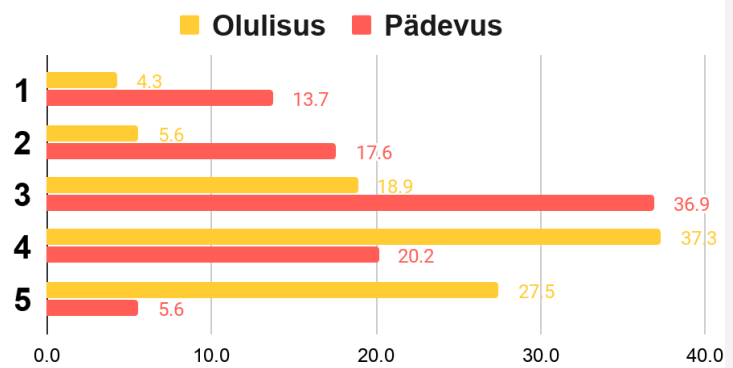
Projektijuhtimise meetodid

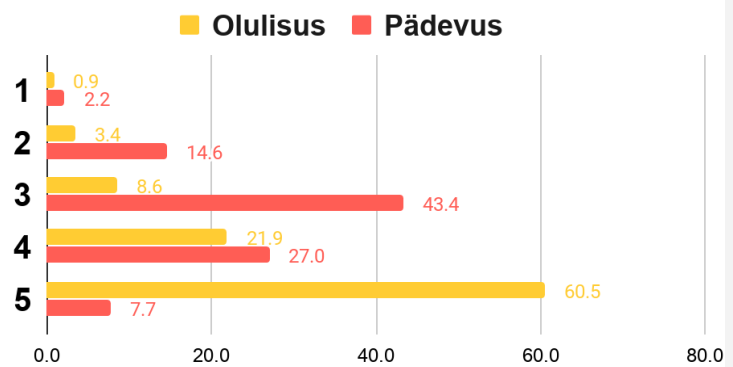
Meeskondade juhtimine ja inimeste motiveerimine

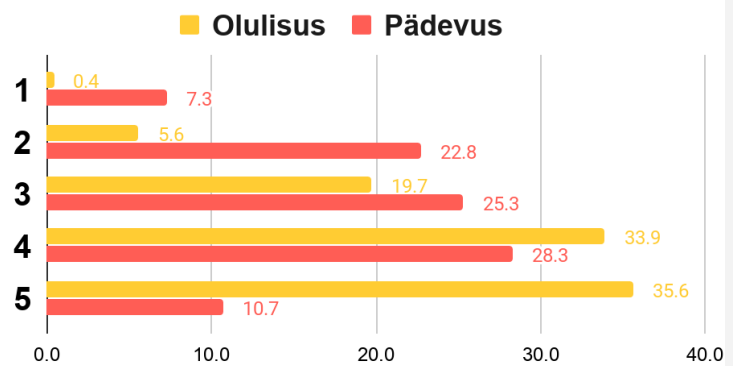
Kootsing (coaching) ja mentorlus

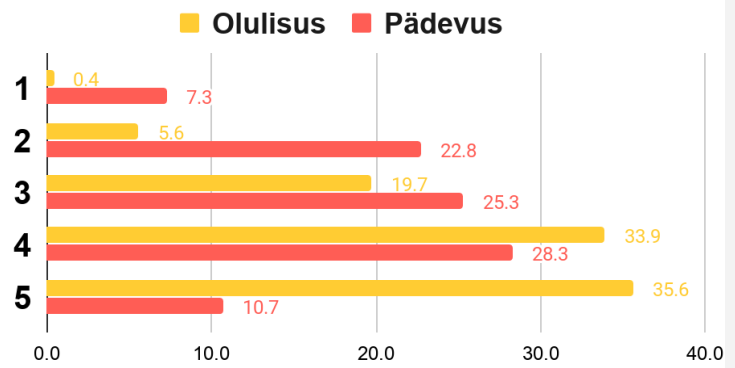
Publiku vajaduste kaardistamine ja publiku (sh kogukondade) kaasamine

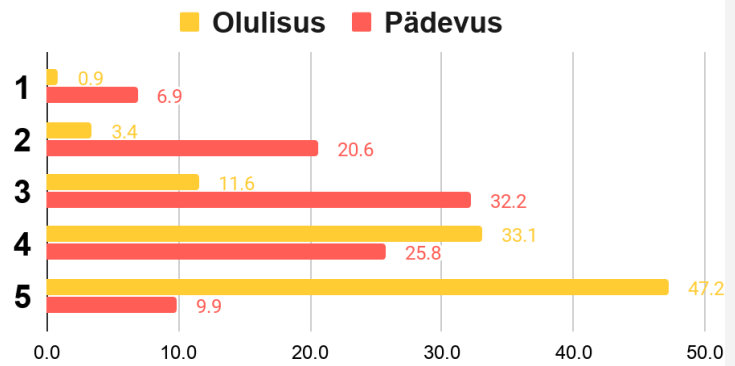
Töö vabatahtlikega

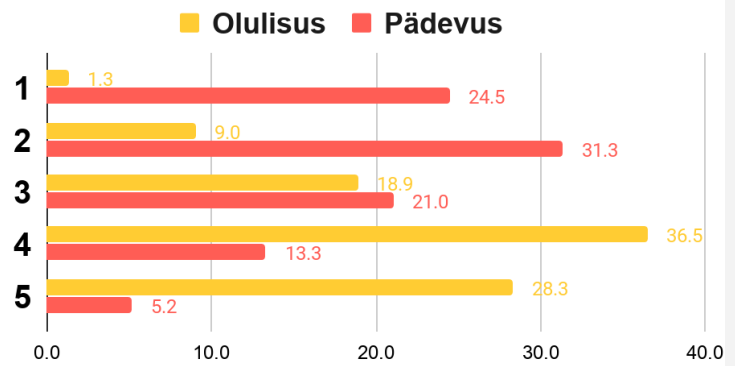
Uute tehnoloogiate roll
kultuurikorralduses

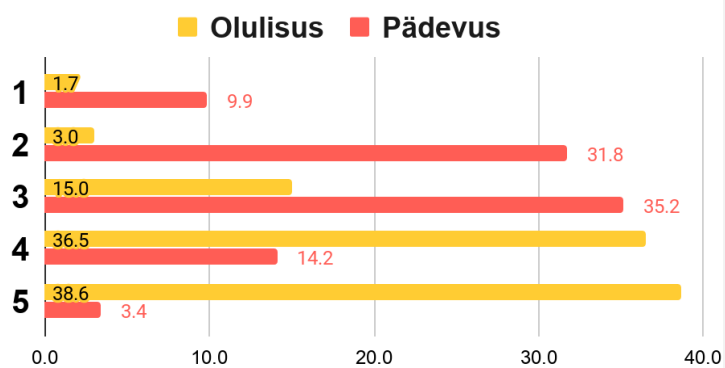
Põlvkondadevahelises
kultuurikorralduses (töö eri
vanuses sihtgruppidega)

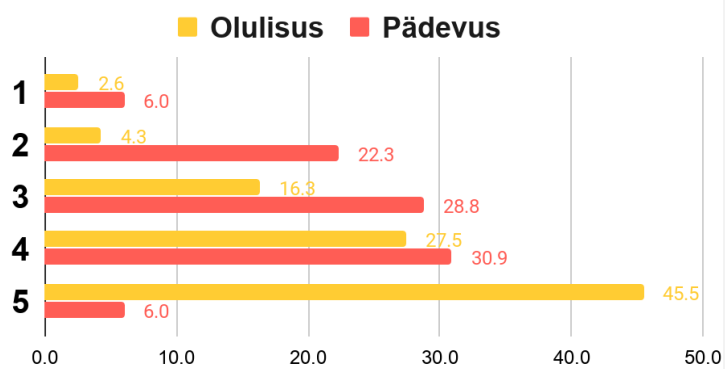
Töö erivajadustega inimestega

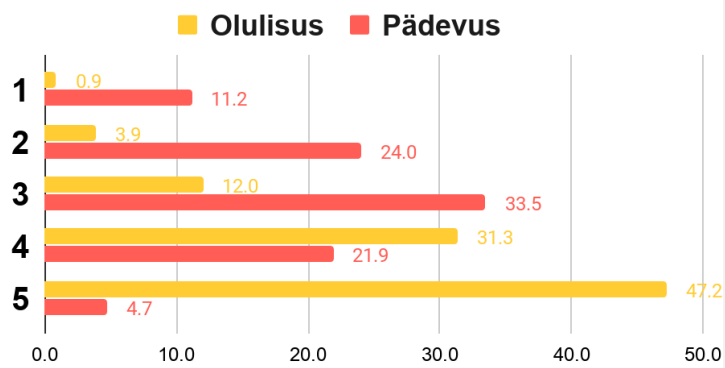
Ligipääsetavuse suurendamine
kultuurivaldkonnas

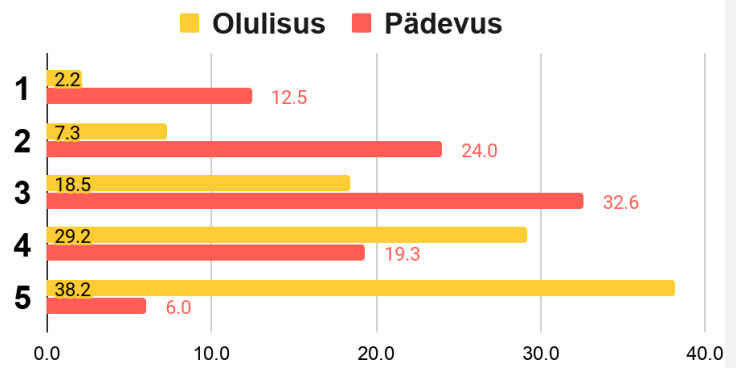
Keskkonnateadlik kultuurikorraldus

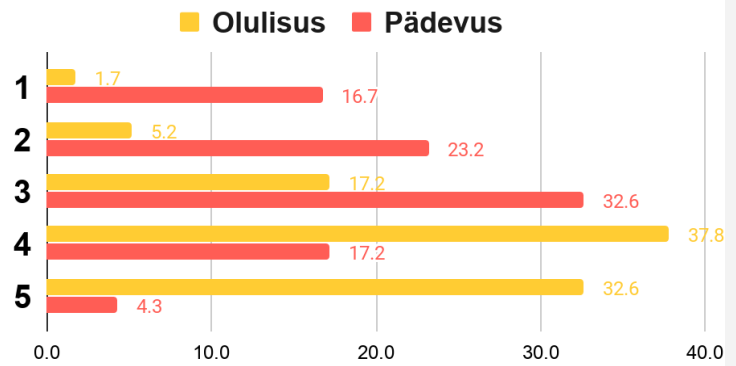
Autoriõigused ja kultuurikorralduse
õiguslikud alused

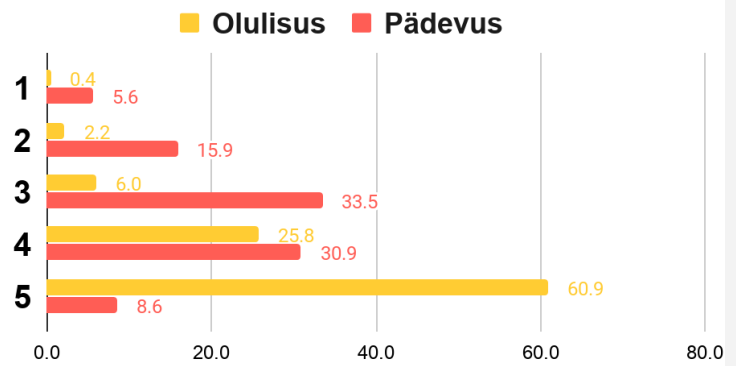
Loovmõtlemise tehnikad

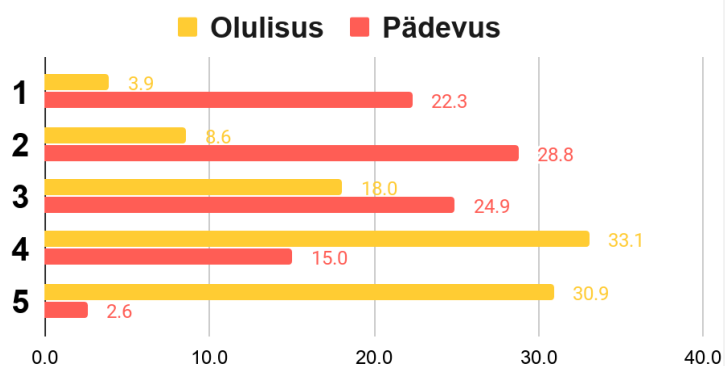
Disainmõtlemise ja teenusedisaini põhimõtted

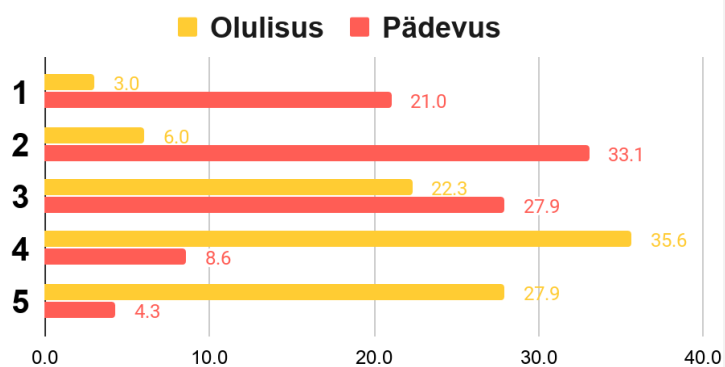
Kommunikatsioon ja turundus

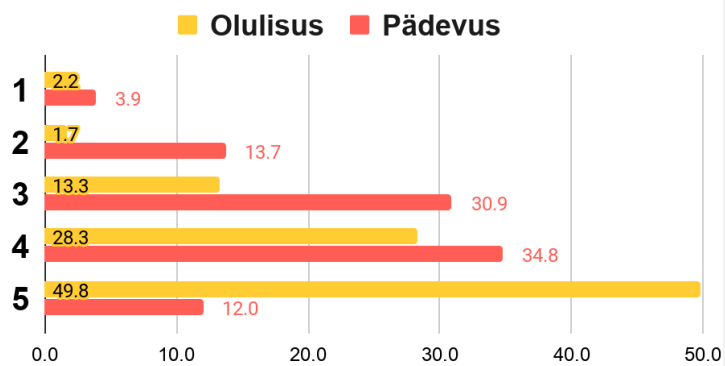
Rahvusvahelistumine ja kultuuriekspord

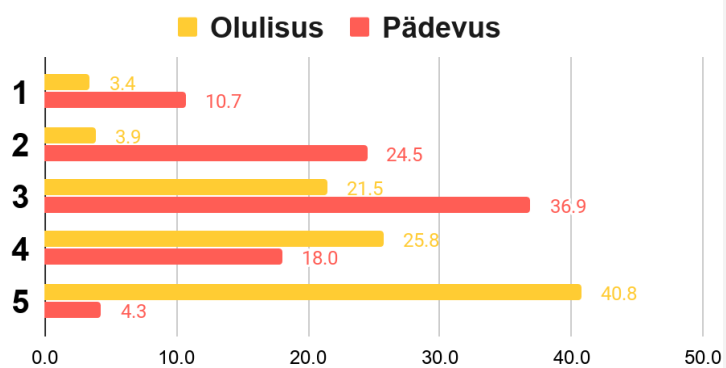
Loomemajandus ja ärimudelid kultuuri-valdkonnas

Avaliku esinemise, argumenteerimise ja läbirääkimisoskused

Kriisijuhtimine ja kriisikommunikatsioon

Lisa 2: Kuulumine Eesti ja rahvusvahelistesse erialavõrgustikesse

Millistesse Eesti ja rahvusvahelistesse erialavõrgustikesse (liidud, ühendused, koostööplatvormid jt) te kuulute eraisiku või organisatsioonina? Palun loetlege.
EKL Tartu osakond on osa Eesti Kirjanike Liidust, kus viimastel aastatel on tihenened Balti koostöö. Tartu on kirjanduslinnana UNESCO loovlinnade võrgustike liige. Prima Vista on pälvinud Euroopa festivalide EFFE kvaliteedimärgi.
Mul on lai isiklik võrgustik erinevates riikides ja kui liigun ühest organisatsioonist teise, siis võtan enda kontaktid kaasa. Kasutan neid välisprojektide initsieerimisel
Ühendus Sport Kõigile, Eesti Võimlemisliit, Tartu liikumisõpetajate aineühendus, Kalevi võimlemistreenerite klubi Katrek. ESS Kalev.
Eesti Muuseumiühing, ÕES, rahvusvaheline muuseumiühing ICOM (International Council of Museums) ja selle alakomitee ICR (International Committee for Regional Museums), MINOM (International movement for a new Museology)
Eesti Rahvamajade Ühingu, Eesti Koorijuhtide Liit, Põlvamaa kultuuritöötajad teevad omavahel tihedat koostööd ja vähemalt kord kvartalis on töökoosolekud, eriolukorra ajal kohtume igal neljapäeval videokoosolekutel Zoom´is.
Eesti Huvikoolide Liit, Eesti Rahvamajade Ühendus, Eesti Kultuuri Koda
Eesti Kultuuriseltside Ühendus, ICOM, Eesti Kirjanduse Selts
JCI, ECSITE, EUSEA, NSCF
Eestimaa Rahvuste Ühendus, Euroopa Lätlaste Liidu, Eesti Kutseliste Giidide Ühendus,
Kuulume Europa Cinemas võrgustiku.
Eesti Tantsu Nõukogu, Eesti Tantsuhuvihariduse Liit, Eve Studio ja Moradokmai Kommuuni (tai) ühiselu
Eesti Muuseumiühing
EELK Kirikumuusika Liit
Eesti Maaturism, Tartumaa Arendusselts
MTÜ Tartumaa Noorsootöötajate Ühendus, Eesti ANK, Oleme teinud avalduse ka astumaks Eesti Rahvamajade Ühendusse, Eesti Tervisedenduse Ühingu
Tartu Kunstnike Liit
Eesti Esitajate Liit, Kultuurikoda, London Music Conference
Eesti Segakooride Liit
Eesti Olümpiakomitee, Sport Kõigile, Eesti Kepikõnniliit, Eesti Spordiselts Kalev, Euroopa Firmaspordi Liit
Eesti Rahvamajade Liit

Spordiliidud
Eesti Maastikuarhitektuuri Üliõpilaste Selts MTÜ, TalveAkadeemia MTÜ, OLE ROHKEM.
"Spadki" kuulub Valgevene organisatsiooni Minski linnas, mis ühendab valgevene kultuuri toetajaid ja säilitajaid piiri taga (väljaspoolt Valgevene Vabariiki)
OIDFA, TRAKS, Eesti Rahvakusnti ja Käsitöö Liit
Eesti Tantsuhariduse Liit, Spordiselts Kalev
Kultuurikorraldajate Liit
Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit, Eesti Lavastajate ja Dramaturgide Liit.
Eesti Kultuurikorraldajate Liit, Eesti Tantsunõukogu, Eesti Väike- ja Projektiteatrite Liit, Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit, Eesti Teatriliit
Eest Rahvamajade Ühing-Tartumaa esindusliige.
Tartu Marilaste Liit
Eesti Rahvamajade Ühing, Eesti avatud Noortekeskuste Ühendus (Eesti ANK) Aastaid kuulusin Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava programminõukogusse
Tartumaa Rahvakultuuri Keskseks, Eesti Kultuuriseltside Ühendus, Tähtvere Selts
EEVL, KALEV, KATREK, EOK ühendus SPORT KÕIGILE, Liikumisõpetajate aineühendus, VK Rütmiika
Eesti Ujumisliit
;paranoia publishing, Tartu Kunstnike Liit
Eesti Tantsukunsti ja Tantsuhariduse Liit - eraisikuna, Eesti Tantsuhariduse liit - organisatsiooniga, Eesti Noorte Tantsuühing - eraisikuna
IASP, MTÜ sTARTUp Day, Kollased Aknad, Kaubandus-Tööstuskoda, IVLP Alumni network
Eesti Kooriühing, Eesti Segakooride Liit
Fridays For Future International, Friends of The Earth Europe, The Zeitgeist Movement
Eesti Harrastusteatrite Liit
Kuulun Eesti Kunstiteadlaste ja Kuraatorite Ühingusse.
Eesti kultuurikoda, Eesti noorsootöötajate kogu.
Ole Rohkem
Eesti Etendusasutuste Liit, Eesti Teatriuurijate- ja kriitikute Ühendus, Association of Nordic Theatre Scholars, International Federation of Theatre Research, Project on European Theatre Systems
EAÜ
Eesti Muusikaõpetajate Liit
Encatc
Interreg programm, ESTLATRUS
Eesti Rahvamajade Ühing
Eesti Keskkonnahariduse Ühing (eraisikuna)
Kambja laulu- ja mänguselts, Eesti Koorijuhtide Liit, Eesti Naislaulu Selts
Trans Europe Halles

Eesti Folkloorinõukogu; European Association of Folklore Festivals;
Eraisikuna: EVDA; Kunstnike Liit, Kujurite Ühendus, EAUS, Leisi Rahvakultuuri Selts, Seto Kirä, EMA MTÜ on ILO /rahvusvaheline valgusfestivalide ühendava organisatsiooni liige
ERMÜ, Eesti huvijuhid, Lions
TRL
- Kohalikud ja rv kunsti- ja disainivaldkonna võrgustikud - RV kirjandusvaldkonna võrgustik
Eesti harrastusteatri liit, Eesti väike- ja projektiteatri liit, The International University Theatre Association, Eesti loomakaitse selts, Eesti luuleliit
Meie päevakeskusel on koostööpartnerid Lätis - Jurmalas ja Soomes.
Eesti muuseumiühing, Setomaa turism, Seto küük.
Tartumaa tantsujuhtide list
MTÜ Võrtsjärve Ühendus Leader tegevusgrupp, Võrtsjärve Kalanduspiirkond, MTÜ Rannu Kultuuri- ja Haridusselts
Eesti Nasislaulu Selts, Eesti Kooriühing, Eesti Muusikaõpetajate Liit
Eesti Muusikakoolide Liit (asutuse esindaja), Eesti Pärimusmuusika Keskus (nõukogu liige), Eesti Sümfooniaorkestrite Liit (nii asutuse esindajana kui eraisikuna).
MTÜ Võrtsjärve Ühendus, ENTK noorteinfo arendajad, LOOV Tartumaa koolitusgrupp
Eesti Muusikaõpetajate Liit, Eesti Koorijuhtide Liit, Eesti Segakooride Liit, Tartumaa Muusikaõpetajate Liit
koostöö Eesti Heliloojate Liiduga, Eesti Interpreetide Liiduga, Eesti Kontserdi ja Rahvusooper Estoniaga. Festivalidega Orient, Rahvusvaheline muusikapäev, Jazzkaar jt.
ERMÜ
Kultuuritöötajad. Rahvatantsujuhid. Rahvamajade Suvekool.
Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, Tartumaa Noorsootöötajate Ühendus, Eesti Noorsootöötajate Kogu
ERRS - Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts, TRL - Tartumaa Tantsujuhtide Liidu juhatus, ETR Eesti Tantsujuhtide rahvatantsurühma liige, EKKL - Eesti Kehalise Kasvatuse Liit, LKK - Liikuma Kutsuva Kooli võrgustiku liige, TEK - Tervistedendavate koolide võrgustiku liige, Tartumaa Terviseaktiivi liige, Elva valla tervisekomisjoni liige, Kooli Tervisenõukogu esinaine
Eesti Rahvamajade Ühing, rahvusvaheline folkloorifestivalide ja rahvakunstiansamblite organisatsioon CIOFF, Vana-Võrumaa suitsusauna koostöökogu,
Eesti Jõutõsteliit, Eesti Tõsteliit, Tartumaa Spordiliit, Eesti Rammumeeste Assosatsioon, WSF Strongman Balti regioon
Eesti Koorijuhtide Ühendus, maakonna ainevaldkond
Eesti Kooriühing, Eesti Muusikaõpetajate Liit
Eesti Folkloorinõukogu
Tartumaa Rahvatantsujuhtide Liit.
EKEK, Euroopa Protestantlike Kirikute Konverents, ecpcm.eu

Eesti Kammerkooride Liit.
Erasmus.
Eesti Lasteaednike Liit; Õpetajate Liit (õpetaja kutse hindaja); Tartu linna ja maakonna lasteaedade liikumisõpetajate aineühendus
Eesti Segakooride Liitu, Eesti Rahvamajade Ühingusse.
Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing, UNESCO kirjanduslinn
Eraisikuna: Eesti Kirjanduse Selts, Eesti Kirjanike Liit, Eesti Pen-Klubi, Õpetatud Eesti Selts, UNESCO kirjanduslinna töörühm.
Eesti Folkloorinõukogu , Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit
Lions Klubi
Eesti Jalgratturite Liit ja registreeritud meeskonad Rahvusvahelises jalgratturite liidus
Eesti Võõrkeeleõpetajate Liit
Rahvusvaheline programm on meil lasteaedadega, kuhu kuuluvad Soome, Eesti, Läti Leedu lasteaiad.
ICOM - kuulun Rahvusvahelisse Muuseumide Nõukogusse
Eesti Jalgpalli Liit, UEFA
Eesti Rahvaülikoolide Liit, Eesti Vabaharidusliit, ETK Andras, Eesti Kooriühing, Segakooride Liit, Tartu Kunstnike Liit, Aparaaditehas
Rahvusvaheline Autoliit, Eesti Autospordi Liit, MTÜ Avalike Ürituste Korraldajate Liit
Mõni kunstnike rühmitus siin-seal (Axiom Eesti-Usa-Austria, India ja Sri-Lanka naiskunstnikud)
EAÜ, EEL, EFÜ